

Programa electoral

Eleccions
a les Corts
espanyoles
2019

Va de Llibertat

ESQUERRA
REPUBLICANA

PROGRAMA ELECCIONS GENERALS 2019

ÍNDEX

I. COMPROMÍS AMB LA LLIBERTAT	5
II. VA DE LLIBERTAT	7
1. ON SOM.....	7
2. D'ON VENIM.....	8
3. QUÈ CAL FER	9
4. QUÈ HI ANEM A FER, AL CONGRÉS I AL SENAT	11
III. REPÚBLICA ÉS LLIBERTAT	13
1. MONARQUIA O REPÚBLICA.....	14
A) SUPEREM UN RÈGIM MONÀRQUIC HEREU DEL FRANQUISME.....	14
una monarquia impune estendard de l'estat uniformitzador.....	14
un sistema polític que afavoreix el conservadorisme i un senat útil només per al 155.....	15
les limitacions de la iniciativa legislativa al congrés dels diputats.....	16
el veto al dret a decidir mitjançant consultes populars.....	17
els efectes de l'aplicació del 155.....	17
B) CONSTRUÏM LA REPÚBLICA CATALANA DES DE BAIX.....	18
una república democràtica amb dret a decidir.....	19
la república catalana com a oportunitat de canvi per a espanya.....	20
una república europea implicada en la governança global.....	21
2. REPRESSIÓ O LLIBERTATS.....	23
A) SUPEREM UN RÈGIM REPRESSOR I ARBITRARI.....	23
desmemòria històrica: el model espanyol d'impunitat.....	23
un estat confessional.....	24
una justícia subordinada als poders fàctics.....	25
discrecionalitat i desproporcionalitat judicial.....	25
la llei mordassa i el retrocés de drets fonamentals.....	26
policia concebuda com a cos de repressió.....	27
les clavegueres de l'estat.....	27
exèrcit espanyol: abús, malbaratament i corrupció.....	27
indústria armamentística.....	28
B) CONSTRUÏM LA REPÚBLICA DELS DRETS I LES LLIBERTATS	29
una república amb memòria democràtica.....	29
una república laica amb llibertat de consciència.....	30
una justícia independent garantia dels drets i llibertats de tothom.....	31
un model de seguretat integral al servei de la ciutadania.....	33
una república solidària compromesa amb la pau i els drets humans.....	34

3. DISCRIMINACIÓ O IGUALTAT	37
A) SUPEREM UN RÈGIM MASCLISTA, HETEROPATRIARCAL I DISCRIMINADOR.....	37
un sistema heteropatriarcal emparat en les estructures de poder.....	37
un estat paternalista que discrimina el jovent.....	38
B) CONSTRUÏM UNA REPÚBLICA FEMINISTA I EMANCIPADORA.....	39
una república feminista amb igualtat efectiva entre dones i homes.....	39
una república respectuosa amb la diversitat sexual i la identitat de gènere.....	41
una república emancipadora del jovent.....	42
4. DESIGUALTAT O COHESIÓ SOCIAL	45
A) SUPEREM UN RÈGIM CLASSISTA QUE PERPETUA ELS PRIVILEGIS.....	45
un estat que accentua les desigualtats.....	45
una fiscalitat per a les elits.....	46
un sistema de pensions deficitari.....	47
infrafinançament en dependència.....	47
despesa militar vers despesa social.....	48
boicot a les mesures socials a catalunya.....	48
B) CONSTRUÏM LA REPÚBLICA DEL BENESTAR.....	49
una república de benestar que redistribueixi la riquesa.....	50
una república amb pensions sostenibles.....	52
un sistema de salut i social integrat i universal.....	53
l'esport per a una societat saludable i cohesionada.....	54
5. PRECARIETAT O PROSPERITAT	56
A) SUPEREM UNA OLIGARQUIA EXTRACTIVA DE PORTES GIRATÒRIES.....	56
sistema financer, culpable de la crisi.....	57
privilegis de l'íberx 35 davant les pimes.....	58
privilegis fiscals per a grans fortunes i per a l'especulació.....	58
frau fiscal i injustícia fiscal.....	59
retallades en r+d+i a l'economia del futur.....	60
asfíxia financera a les autonomies i als ens locals.....	60
un règim precaritzador.....	62
B) CONSTRUÏM UNA REPÚBLICA EMPRENEDORA I AMB TREBALL DIGNE.....	63
una república emprenedora de prosperitat compartida i fiscalitat justa.....	64
un sector agrari fort i un sector pesquer sostenible per a una alimentació de qualitat i saludable.....	68
l'empresa, motor d'una economia productiva, circular, innovadora i solidària.....	71
un mercat més democràtic i conscient.....	72
un model comercial equilibrat i un turisme sostenible.....	74
una universitat capdavantera per a una república avançada.....	76
la recerca i la transferència de coneixement com a generadores d'oportunitats.....	77
la innovació tecnològica al servei de la ciutadania.....	79
una república amb treball i salari dignes.....	81
un model català de relacions laborals amb un sindicalisme fort i compromès amb la classe treballadora.....	84

6. ESPECULACIÓ O SOSTENIBILITAT.....	86
A) SUPEREM UN RÈGIM CORRUPT I MALBARATADOR.....	86
una administració sobredimensionada i burocratitzada.....	86
corrupció estructural i institucionalitzada.....	87
una xarxa ferroviària ineficient.....	88
el model subsidiari dels aeroports.....	89
el control estatal dels ports.....	90
la xarxa viària radial: autovies gratuïtes vers autopistes de peatge.....	91
l'especulació de l'habitatge, desnonaments i pobresa energètica.....	91
l'oligarquia de les elèctriques: contaminació, abús de preus i dependència de l'exterior.....	92
l'estafa del castor.....	93
la desprotecció del medi ambient	93
destrucció a tota costa.....	94
B) CONSTRUÏM UNA REPÚBLICA SOSTENIBLE I AMB EQUILIBRI TERRITORIAL.....	94
una administració pública republicana: propera, eficient i transparent.....	95
un territori equilibrat i ben connectat.....	96
una república que garanteixi el dret a accedir a un habitatge digne	98
un model mediambientalment sostenible, integral i innovador.....	99
7. UNIFORMITAT O DIVERSITAT.....	102
A) SUPEREM UN ESTAT UNIFORME AL·LÈRGIC A LA DIFERÈNCIA	102
negació de la realitat pluricultural i plurilingüística.....	102
atac al model d'escola catalana.....	104
atac a l'espai català de mitjans de comunicació.....	104
persones estrangeres tractades com a mercaderia.....	105
B) CONSTRUÏM UNA REPÚBLICA DIVERSA CULTURALMENT AVANÇADA.....	106
el català, llengua vertebradora d'una societat plurilingüe.....	107
un projecte educatiu de país.....	109
una república creativa que inverteixi en cultura.....	111
un espai de comunicació per a una ciutadania lliure i informada.....	113
una república catalana per a una societat diversa.....	114

PRESENTACIÓ

Us presentem el programa electoral d'Esquerra Republicana amb vista a les eleccions al Congrés i al Senat del 28 d'abril. Es tracta d'un document que, més enllà de la tasca de coordinació realitzada des de l'equip redactor, ha comptat amb les aportacions de diversos àmbits del partit –singularment per part de les seves comissions sectorials–. Les línies mestres del document, a més, han estat aprovades pel Consell Nacional.

El programa electoral consta de dues parts ben diferenciades: en una –a l'apartat 2– es fa un repàs dels orígens i la significació de la present situació política a Catalunya, s'assenyalen les principals línies d'actuació estratègica de l'independentisme amb vista a l'etapa actual i s'explica el marc general de la nostra futura actuació al Congrés i al Senat. L'altra part –a l'apartat 3–, clarament programàtica, presenta les nostres principals propostes pel que fa al model d'estat, democràcia i llibertats ciutadanes, polítiques d'igualtat, cohesió social, economia i treball, sostenibilitat i cultura, educació i llengua. No hem volgut, però, fer-ho de manera convencional, sinó subratllant en tot moment la nostra identitat política, centrada en el projecte de futura construcció de la República Catalana.

És per això que, més enllà de les propostes concretes que defensarem al Congrés i al Senat en aquesta legislatura, hem considerat que valia la pena posar el nostre model republicà en contraposició al que ens ofereix un règim del 78 caduc i en crisi. El propòsit de la nostra presència a Madrid, al capdavant, no és altre que el de maldar per fer possible l'exercici del dret a l'autodeterminació i la República Catalana.

El programa s'obre, a més, amb el **Compromís amb la llibertat** subscrit per les dones i els homes que formen part de les candidatures d'Esquerra Republicana al Congrés i al Senat.

I. COMPROMÍS AMB LA LLIBERTAT

Les dones i els homes que integrem les candidatures al Congrés i al Senat d'Esquerra Republicana som ben conscients del moment històric que viu el país i dels reptes de futur que té plantejats la ciutadania de Catalunya. I sabem que les eleccions del 28-A s'inscriuen en un context marcat per la crisi institucional del règim del 78 i per un clima de revenja i demagògia reaccionària en relació amb Catalunya impulsada pels poders de l'Estat i per bona part de la classe política espanyola davant la voluntat democràtica i pacífica de la ciutadania de construir un futur ple d'oportunitats.

La defensa del dret a l'autodeterminació, la denúncia de l'existència d'una intolerable situació de repressió política –amb persones injustament empresonades i exiliades– i la necessitat de recuperar els drets econòmics i socials que s'han anat laminant durant aquests anys de crisi depenen, també, dels resultats que puguem obtenir en aquests comicis. Ara és el moment de fer-nos sentir una altra vegada.

I és per tot això que, sabent que els anhels del conjunt de la ciutadania de Catalunya van en la línia d'afavorir una solució democràtica al conflicte amb l'Estat, nosaltres ens comprometem a treballar per construir aquesta sortida política basada en els drets i en la democràcia, i adreçem a l'opinió pública el següent **Compromís amb la llibertat**:

- **Defensar el dret de la ciutadania de Catalunya a exercir el dret a l'autodeterminació a través de la celebració d'un referèndum.** És una reivindicació àmpliament majoritària en el si de la ciutadania, profundament democràtica i sense la qual no serà possible solucionar el conflicte entre Catalunya i l'Estat.
- **Denunciar i combatre l'estratègia repressiva de l'Estat.** Cal posar fi definitivament a un seguit de pràctiques repressives –judicials i policials– i de criminalització mediàtica que afecten principalment els independentistes, però que toquen igualment sectors ben diversos de la societat –rapers, tuitaires, periodistes, líders d'entitats civils, etc.
- **Ser la millor garantia pel que fa a la defensa dels drets i les llibertats de la ciutadania** i esdevenir un autèntic baluard a l'hora de barrar el pas a l'extrema dreta.
- **Promoure els valors republicans, la transparència i el retiment de comptes** enfront d'un estat monàrquic i conservador, amb una democràcia de baixa qualitat, amb inquietants zones d'ombra i impunitat en els àmbits judicial, policial i de l'alt funcionariat.
- **Combatre les desigualtats de gènere i ser inflexibles amb qualsevol manifestació de violència masclista.** Les dones han de jugar un paper de primer ordre en la nostra societat i els plantejaments feministes han d'inspirar el conjunt de les polítiques públiques.
- **Protegir els interessos de les classes populars i l'economia innovadora i productiva** des d'uns postulats republicans i partidaris de la justícia social.
- **Reforçar el model català de ciutadania**, obert a gent de totes les procedències i respectuós amb els sentiments de pertinença de tothom. Cal superar els vells esquemes de nacionalisme autoritari i fortament identitari que encara arrossega l'Estat espanyol.
- **Fer una atenció especial a la defensa del marc nacional dels Països Catalans**, reivindicant en tot moment el dret a l'autodeterminació dels diferents territoris que els componen.

- **Generar espais d'actuació comuna amb les forces partidàries de la República Catalana.** I també teixir complicitats amb l'esquerra independentista del País Basc i Galícia i amb col·lectius i moviments progressistes d'arreu de l'Estat.
- **Treballar per la República Catalana,** perquè és l'única alternativa per superar el règim del 78, garantir la justícia social, la igualtat d'oportunitats, els drets i les llibertats. **Perquè defensar la República Catalana és defensar la democràcia i és defensar la llibertat.**

II. VA DE LLIBERTAT

1. ON SOM

Repressió i manca de reconeixement de la voluntat democràtica de la ciutadania de Catalunya

Les eleccions del 28-A s'inscriuen en un context polític clarament condicionat per la negativa dels dos governs espanyols que s'han succeït en aquesta legislatura –primer el del PP i, després de la moció de censura contra Rajoy, el del PSOE– a donar una solució democràtica al conflicte de Catalunya amb l'Estat. La coincidència del judici contra l'independentisme al Tribunal Suprem amb el calendari electoral posa de relleu la constatació de tot plegat.

I és que el desenllaç de l'octubre català, amb l'aplicació de l'article 155 per part del govern espanyol (amb el suport del PSOE) i l'empresonament o l'exili de la presidenta del Parlament i els principals responsables del govern i el Parlament (així com dels presidents de l'ANC i Òmnium), va deixar un balanç ambivalent: el republicanisme català no va ser capaç de culminar el seu objectiu principal però, alhora, l'Estat espanyol va haver de pagar un preu altíssim pel fet d'haver recorregut a la violència policial per impedir el referèndum: el de la seva deslegitimació definitiva a ulls de la majoria de la societat catalana. I, a hores d'ara, un any i mig després d'aquells esdeveniments, es comprova que, en la mesura que l'Estat es continuï mostrant incapaç d'abordar políticament la situació a Catalunya, no estarà en condicions de superar la crisi institucional en què es troba immers.

Els mesos de la presidència de Pedro Sánchez han estat la millor prova d'aquesta manca de voluntat per reconduir la situació a Catalunya en una línia de respecte al sentir de la seva ciutadania. I és que, tot i trobar-se davant d'un PP afeblit per nombrosos casos de corrupció, el govern del PSOE no ha tingut el coratge de prendre la iniciativa i abordar les coses amb maduresa i altura de mires. Ha estat feble, erràtic i s'ha deixat arrossegar massa sovint per la virulència reaccionària del nacionalisme espanyol més cridaner i anticatalà. I no poques vegades, a més, amb els *barons* autonòmics socialistes competint en duresa contra l'independentisme amb Pablo Casado i Albert Rivera. I, malgrat les oportunitats per refer mínimament l'eix social, el govern Sánchez s'ha acontentat amb minsos retocs estètics i no ha abordat els grans temes: la reforma laboral, la sostenibilitat del sistema de pensions i la distribució equitativa dels recursos disponibles entre les comunitats autònomes –sistema d'ajut a la dependència, centres especials de treball, menors no acompanyats etc–. El PSOE, sigui per frivolitat, sigui per cinisme i fred càlcul electoral, ha convocat els comicis del 28-A sense haver donat resposta a la crisi catalana. Pedro Sánchez sembla incapaç d'adonar-se que, sense normalitzar la situació a Catalunya a través del respecte al dret a l'autodeterminació de la seva ciutadania, ni s'aturarà el possible avenç de l'extrema dreta ni, sobretot, no serà possible impulsar cap gran política social ni de reforma institucional digna d'aquest nom.

Esquerra Republicana, com a força principal i amb més credibilitat de l'independentisme, acudeix, doncs, a aquests comicis amb la voluntat de **defensar el dret a l'autodeterminació de Catalunya i denunciar l'existència d'una situació de repressió política** impròpia d'una democràcia de l'àmbit europeu. Una situació de repressió que discorre en paral·lel a un palès retrocés de drets socials i

garanties ciutadanes al conjunt de l'Estat. Ara, amb l'amenaça de l'auge de l'extrema dreta i d'una retallada de drets encarà més dura a l'horitzó, toca recordar que **sense el respecte a la voluntat democràtica de la ciutadania de Catalunya no serà possible l'aprofundiment de les llibertats públiques i del progrés social a l'Estat espanyol**. Des d'aquest punt de vista, el republicanisme català serà sempre el millor aliat dels sectors més avançats i progressistes de l'Estat espanyol que malden per enviar el règim del 78, amb les línies vermelles que imposa, a la paperera de la història.

2. D'ON VENIM

Quinze anys de rebuig persistent a qualsevol proposta d'acord sorgida de Catalunya

La història recent de Catalunya ha estat marcada per la impossibilitat de trobar una resposta a les aspiracions i als drets de la ciutadania de Catalunya en el marc estatal. Una impossibilitat que, de fet, explica en bona part l'espectacular creixement de l'opció independentista en els darrers quinze anys.

En una primera etapa, iniciada el 2005 amb l'aprovació d'un nou text estatutari, per la negativa de la classe política espanyola i els aparells de l'Estat a acceptar la proposta del Parlament i la ciutadania de Catalunya, formulada exquisidament en clau de legalitat autonòmica. La sentència del Tribunal Constitucional, el 2010, va certificar *de facto* el fracàs d'una via que havia desvetllat grans esperances i la necessitat de buscar un nou horitzó que superés la insostenible estretor del marc autonòmic. Una estretor que implica haver de patir les conseqüències estructurals d'un espoli fiscal cronificat que llasta la nostra capacitat per articular mesures impositives pròpies i unes polítiques públiques eficaces, justes i al servei de tothom. Es va fer evident que sense sobirania política era impossible impulsar les polítiques estructurals –econòmiques, socials, culturals, d'infraestructures etc.– que reclamava el país.

I, en una segona etapa, iniciada el 2012 amb el definitiu tomb independentista del gros del catalanisme, en la qual tampoc no ha estat possible, tot i la sostinguda oferta de diàleg per part catalana, arribar a un acord amb l'Estat per tal de celebrar un referèndum d'autodeterminació. Cal subratllar, doncs, que la *cadira buida* on mai s'han volgut asseure els successius governs espanyols a l'hora de parlar políticament amb els representants polítics de Catalunya és un dels principals factors que expliquen la situació actual.

Esquerra Republicana ha jugat un paper de primer ordre durant aquests anys i s'ha guanyat la confiança de sectors creixents de la ciutadania que, potser inicialment, no s'adherien al projecte de la República Catalana. I ara, en uns moments difícils per al país, té la voluntat de continuar teixint grans majories, a les institucions i al carrer, per continuar avançant cap a aquest objectiu. Sempre amb la voluntat del diàleg al capdavant i amb la proa posada en el lliure exercici del dret a l'autodeterminació i la República Catalana.

3. QUÈ CAL FER

Una estratègia àmplia i compartida per a l'autodeterminació i la República Catalana

Esquerra Republicana ha fet un esforç considerable per resituar, des del desenllaç de l'octubre català fins avui mateix, l'opció a favor de la República Catalana en el primer pla de l'agenda política catalana i espanyola. I això ha implicat inscriure l'avenç cap a la independència en uns paràmetres generals de **realisme polític, credibilitat i confiança** i per afavorir, al mateix temps, el seu creixement progressiu pel que fa als suports al si de sectors més i més significatius de la ciutadania. Tot plegat a partir d'una clara voluntat d'incidència en tots els àmbits –des de l'**acció institucional** fins a la **mobilització ciutadana**– i d'una provada capacitat per relacionar-se amb un ventall de forces polítiques i socials diverses i de molt ampli espectre. I això en un context particularment difícil, molt condicionat per la repressió policial i judicial de l'Estat espanyol, amb alguns dels seus principals dirigents a la presó o a l'exili i havent de fer front a la manca de voluntat del govern espanyol –tant en el cas del PP com després en el del PSOE– a encetar una via de diàleg que passi pel **respecte al dret de la ciutadania de Catalunya a exercir amb llibertat el dret a l'autodeterminació**.

Ara és el moment de fomentar l'entesa i la complicitat amb aquells sectors de la societat catalana partidaris d'una democràcia real i sense línies vermelles imposades des de l'Estat. Uns sectors que, en alguns casos, potser no es van acabar d'implicar activament amb el referèndum de l'1 d'octubre però que, amb tot, han aixecat la veu per denunciar la repressió de l'Estat i els retrocessos en l'àmbit de les llibertats ciutadanes. Només a partir de la **unitat dels demòcrates**, les forces partidàries de la República Catalana aconseguirem impulsar de manera efectiva el dret d'autodeterminació.

Sabem prou bé que l'exercici del dret a l'autodeterminació sols serà possible gràcies a un procés d'àmplia mobilització de les forces polítiques i socials partidàries de la **República Catalana**. I, tot i així, també som prou conscients que el paper que puguin jugar els **actors més progressistes d'arreu de l'Estat crítics amb el règim del 78** i, per descomptat, els actors polítics internacionals més sensibles a la **defensa de la democràcia i els drets humans** té també la seva importància. I és que, en la mesura que aquests dos elements tinguin més iniciativa i marge de maniobra, la causa de la República Catalana podrà comptar amb unes condicions més favorables.

Cal posar els màxims esforços a demostrar la il·legalitat de les actuacions polítiques i judicials que ha emprès l'Estat contra les institucions catalanes i un munt d'entitats socials i líders del moviment republicà. Es tracta d'una iniciativa, que hem de fer incidir necessàriament en l'opinió pública espanyola i europea, a partir de la qual hem d'estendre un clima favorable a l'alliberament dels presos i a una solució política dialogada que desemboqui en el reconeixement de la voluntat democràtica de la ciutadania de Catalunya.

És per tot plegat que, en vista als propers temps, apostarem per posar en pràctica, des de les institucions i al carrer, les línies d'actuació següents:

- Defensar des del govern de Catalunya, els ajuntaments i les institucions locals i les diferents càmeres parlamentàries els drets democràtics i socials de la ciutadania de Catalunya. I, particularment, al Congrés i al Senat, **plantar cara a l'estratègia involucionista i d'auge de l'extrema dreta que es respira a l'Estat**.
- Afavorir una **resolució dialogada** al conflicte de Catalunya amb l'Estat **que impliqui el reconeixement i el respecte a la voluntat democràtica de la ciutadania de Catalunya**. I això

darrer, tot i ser molt conscients que si l'enrocament de l'Estat romangués immutable en el temps i el context afavorís una alternativa democràtica i pacífica d'un altre tipus, Esquerra Republicana no desaprofitaria l'ocasió de fer efectiva la República Catalana.

- Persistir en la **denúncia del dèficit fiscal insostenible** que pateixen Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, que perjudica greument la capacitat d'articular polítiques públiques a favor del benestar de la seva ciutadania. I també en la sostinguda mala distribució de recursos per part de l'Estat, cosa que es tradueix en un empetitiment del benestar de la ciutadania i empitjora les condicions de vida d'aquells col·lectius més vulnerables.
- Impulsar la **mobilització ciutadana** en tots els àmbits com a mecanisme d'expressió, articulació i extensió de l'àmplia majoria social partidària de l'exercici del dret a l'autodeterminació i de la República Catalana.
- Mantenir incansablement la tasca d'**internacionalització de les reivindicacions de Catalunya** a Europa i a la resta del món. Sense negligir, tampoc, les possibilitats d'incidència en els sectors més avançats i progressistes de l'opinió pública espanyola.
- **Denunciar la repressió, els abusos de poder i els atacs a les llibertats ciutadanes** que, avalats pel PP amb la complicitat del PSOE, s'han comès i es continuen cometent contra responsables polítics i socials de Catalunya compromesos amb la causa de la República Catalana.
- Posar en relleu **la il·legalitat que comet l'Estat espanyol en no permetre la celebració d'un referèndum d'autodeterminació a Catalunya**, tot i que hi estaria obligat atenent al fet que va ratificar la Carta de les Nacions Unides que, prevalent sobre el mateix text constitucional espanyol, garanteix l'exercici d'aquest dret.

4. QUÈ HI ANEM A FER, AL CONGRÉS I AL SENAT

Defensar els drets i les llibertats de la ciutadania de Catalunya al Congrés i al Senat

El Congrés i el Senat constitueixen un escenari privilegiat on evidenciar davant l'opinió pública catalana, espanyola i internacional la negativa del govern estatal i la classe política espanyola vinculada al règim del 78 a respectar la voluntat democràtica i el dret a l'autodeterminació de Catalunya. La deixadesa i la negligència de l'Estat perjudiquen, a més, la nostra economia productiva i les polítiques públiques al servei de les classes populars de Catalunya i del conjunt dels Països Catalans. Cal, doncs, denunciar aquesta realitat i contraposar-ho al que representaria la República Catalana.

En línia amb aquestes consideracions i en el context del moment històric i polític que estem vivint, la tasca al Congrés espanyol se centrarà fonamentalment en els eixos d'actuació següents:

- Preconitzar la necessitat del diàleg i d'una **resolució pacífica, democràtica i negociada al conflicte polític entre Catalunya i l'Estat**. Esquerra Republicana es mantindrà ferma en la defensa de la imprescindibilitat d'un diàleg sense condicions prèvies per tal de fer possible una negociació per assolir els acords necessaris per arribar a una solució que depengui de l'**exercici del dret a l'autodeterminació** per part de la ciutadania de Catalunya a través d'un referèndum.
- Treballar per **impedir que el clima de palès retrocés de les llibertats democràtiques i d'avenç de les posicions més desacomplexadament ultradretanes es tradueixi en una involució que afebleixi encara més les institucions de Catalunya** i els drets de la seva ciutadania; i, de retruc, les de la ciutadania de la resta de l'Estat. Cal fer entendre que la mentalitat repressiva i centralitzadora en relació amb Catalunya té un efecte directe no només sobre els catalans i les catalanes sinó també, de retruc, sobre les persones d'altres territoris.
- **Denunciar la política repressiva que mantenen en tot moment els aparells de l'Estat contra l'independentisme català i els sectors que es mobilitzen a favor de la República Catalana**. Des d'aquest punt de vista, caldrà mantenir una actitud de denúncia permanent de les múltiples pràctiques repressives que ha patit en els darrers temps la ciutadania catalana i subratllar, al mateix temps, que aquestes pràctiques impossibiliten que l'Estat espanyol pugui homologar-se a les democràcies del seu entorn més immediat. Hem de denunciar tothora unes institucions estatals que exerceixen una brutal regressió de drets davant qualsevol col·lectiu o persona dissident amb el règim del 78, tal com demostra la persecució policial i judicial de sectors ben diversos (rapers, tuitaires, etc.) com l'alarmant tolerància davant les cada vegada més sovintejades agressions de l'extrema dreta organitzada.
- Posar en relleu **el greuges i les greus mancances de legitimitat democràtica que arrossega un Estat monàrquic hereu del franquisme i que manté inquietants zones d'ombra** de les quals s'aprofiten impúdicament oligopolis diversos i grups de poder mediàtics, funcionaris i policials molt allunyats dels interessos de la majoria de la societat. La meritocràcia, la igualtat d'oportunitats, la innovació, la lliure competència i l'interès general resten pervertits i segrestats en mans d'un *capitalisme d'amiguets* que assegura amb recursos públics inversions fallides com el Castor i les autopistes radials de Madrid i aprova legislacions a mida de la gran banca i dels monopolis energètics.
- **Defensar els drets i les llibertats, els interessos de les classes populars i l'economia productiva i innovadora**. Mentre des de Madrid es continuïn decidint els límits dels drets i les

llibertats i el marc econòmic, financer, social i laboral dels Països Catalans, Esquerra Republicana defensarà l'estat del benestar i els principis i valors que inspiren el nostre ideari republicà i de justícia social. Un principis i valors que depenen del foment de la competitivitat i la sostenibilitat, sempre al costat de l'economia productiva i no de l'especulativa.

- **Defensar els interessos de la ciutadania** de Catalunya, i dels conjunts dels Països Catalans, combatent el retrocés social en què està immers l'Estat. I això depèn d'oposar-nos a qualsevol procés de recentralització competencial i de defensar la recuperació de drets en matèria laboral, en pensions i pel que fa al dret a l'habitatge.
- Posar una atenció especial a la a la **defensa del marc nacional dels Països Catalans**, reivindicant en tot moment el dret a l'autodeterminació dels seus territoris. Considerem que el Congrés espanyol és un escenari excel·lent per fer visible que defensem Catalunya i, alhora, les Illes i el País Valencià. Així mateix, Esquerra Republicana també exercirà la seva solidaritat amb la resta de nacions sense estat de l'Estat espanyol i, en l'àmbit de la política internacional, amb els pobles i les nacions oprimides d'arreu del món.
- Treballar per articular la **unitat d'acció a favor de la República Catalana** i totes aquelles iniciatives conjuntes que siguin necessàries amb la resta de forces catalanes partidàries de l'exercici del dret a l'autodeterminació de Catalunya.
- Establir una **línia de col·laboració estable i activa amb les esquerres independentistes del País Basc i Galícia**.
- Teixir **complicitats amb els col·lectius i els moviments progressistes d'arreu de l'Estat** i anar consolidant xarxes de solidaritat mútua. Cal afavorir totes aquelles iniciatives tendents a afeblir el poder polític del règim del 78 i, en aquesta línia, és important treballar la xarxa de possibles complicitats amb el que representa el projecte de la República Catalana entre els sectors més avançats i progressistes de la política i l'opinió pública espanyoles.

III. REPÚBLICA ÉS LLIBERTAT

República Catalana és llibertat

Quaranta anys després de la transició postfranquista, l'Estat espanyol s'ha demostrat repetidament incapaç de donar una resposta satisfactòria a les demandes democràtiques de la ciutadania de Catalunya. La fracassada experiència de la reforma estatutària, que es va cloure amb la sentència del Tribunal Constitucional del 2010, ja ens va donar prou pistes sobre les enormes limitacions del PSOE i la deriva cap a un autoritarisme cada cop més desacomplexat per part del PP. I, des d'aleshores, la *bunquerització* de la classe política espanyola, dels aparells de l'Estat, dels grans poders econòmics i del sistema mediàtic que li és afí, no ha fet altra cosa que augmentar d'intensitat. La negativa absoluta a acordar un referèndum i, amb posterioritat, la repressió policial i judicial contra el referèndum de l'1 d'octubre, han situat el règim del 78 en una situació límit, en la qual s'han fet molt paleses les càrregues i els pecats d'origen que arrossega des dels seus inicis. A hores d'ara, és molt evident per a qualsevol observador que, si no és capaç de donar una solució democràtica a les demandes de la ciutadania de Catalunya, amb el reconeixement de l'exercici del dret a l'autodeterminació, la democràcia espanyola s'encamina cap a un horitzó autoritari, de greus limitacions a les llibertats ciutadanes, molt difícilment equiparable als models imperants al seu entorn europeu més proper.

La República Catalana apareix, doncs, com l'alternativa a un estat de coses caduc i en crisi estructural. És una alternativa democràtica, que ofereix un protagonisme de primer ordre a les classes mitjanes i als sectors populars per definir el seu futur amb llibertat i que possibilita, alhora, la creació d'un marc institucional més flexible, transparent, participatiu i horitzontal que el que mai no podran oferir els vells estat nació d'arrel decimonònica. La República Catalana dels drets i les llibertats per a tothom, oberta a la diversitat d'origens, identitats i procedències, còmplice amb els treballadors i el nostre teixit productiu i amb una clara vocació social, és una oportunitat històrica que no podem deixar escapar.

Ara, més que mai, República Catalana és llibertat.

1

**Monarquia
o República**

1. MONARQUIA O REPÚBLICA

A) SUPEREM UN RÈGIM MONÀRQUIC HEREU DEL FRANQUISME

La Constitució Espanyola del 1978 va reconèixer com a cap de l'Estat el rei Joan Carles de Borbó i Borbó, hereu i successor del dictador Franco, que el 1969 havia jurat els *Principios del Movimiento Nacional y Leyes Fundamentales del Reino*. D'aquesta manera, el franquisme es perpetuava a les més altes institucions de l'Estat amb la monarquia com a insígnia. La democràcia espanyola nascuda el 1978 negava així la legítima legalitat republicana enderrocada pel cop d'estat feixista i sense permetre que la ciutadania decidís en referèndum sobre el model d'estat.

A la Constitució del 1978, la figura del rei, com a cap d'estat i cap de les forces armades, manté els seus privilegis i poder militar, i és l'últim responsable de l'actuació de l'Exèrcit, com va quedar en evidència la nit del 23-F, quan Joan Carles de Borbó va ordenar aturar un cop d'estat en què, fos com fos, hi estava relacionat.

Una monarquia impune estendard de l'Estat uniformitzador

La dinastia de Borbó és hereva de Felip V, el rei que va ocupar els territoris dels Països Catalans per dret de conquesta i va suprimir les seves llibertats i institucions. Felip VI, en el seu discurs del 3 d'octubre del 2017, es va mostrar hereu d'aquesta tradició autoritària legitimant la repressió violenta contra la ciutadania que volia votar en el referèndum de l'1 d'octubre.

La Constitució espanyola consagra els privilegis de la figura del cap d'estat establint una discriminació per raó de naixença en atorgar a una família l'exclusivitat d'ocupar la més alta institució de l'Estat, al marge que tingui o no la capacitat d'assumir aquesta responsabilitat. Un privilegi que, a més, és un precepte masculista, ja que posa l'home al davant de la dona.

En la mateixa Constitució es declara que la persona del rei és inviolable i que no està subjecte a cap tipus de responsabilitat, de manera que s'avalua la seva absoluta impunitat davant de qualsevol delictes que pugui cometre. La figura del rei i la institució monàrquica són, a més, intocables, un clar límit a la llibertat d'expressió. Així, cremar una foto del rei, fer una cançó ofensiva contra la seva figura o fer-ne sàtira en una revista d'humor desencadena una immediata i contundent resposta repressiva per part de l'Estat.

Així mateix, la monarquia està exempta de la plena transparència econòmica i del preceptiu control i fiscalització a qualsevol institució democràtica, de manera que no té cap tipus d'obligació de comparèixer davant del Congrés dels Diputats per retre comptes per la seva actuació, posant en entredit el mateix concepte de monarquia parlamentària.

El rei cobra gairebé 8 milions d'euros a l'any, la qual cosa significa que cobra més de 21.600 euros al dia, és a dir, cobra en un dia més que un mileurista en tot l'any i en quatre dies més que el mateix president del govern espanyol (80.953 euros anuals). El règim intenta confondre la ciutadania fent veure que aquesta despesa és per sostenir totes les responsabilitats del cap d'estat i tota la casa reial. Això no és cert, ja que s'incorporen altres partides pressupostàries a altres ministeris dedicades a sostenir l'activitat i les funcions del cap d'estat i al manteniment de la seva infraestructura. Sigui com sigui, entre l'assignació constitucional i altres possibles negocis opacs, la revista *Forbes* situa Joan Carles de Borbó com una de les més grans fortunes mundials, una fortuna que xifra en uns 2.000 milions d'euros. Enguany, els pressupostos presentats pel PSOE incrementaven el salari del rei en 111.890 euros

Així, la monarquia acaba significat la perpetuació d'uns privilegis senyorials, hereus del sistema feudal, en què una classe social privilegiada manté extensos latifundis i títols nobiliaris en una Espanya que pateix la manca d'una reforma agrària, condemnant els treballadors jornalers del sud peninsular a la seva submissió, com bé denuncien els companys del Sindicato Andaluz de Trabajadores. Si bé és cert que avui dia els títols nobiliaris no comporten privilegis ni beneficis econòmics directament, aquesta distinció facilita l'accés a unes relacions econòmiques i socials i a un prestigi social que els permet tenir informació, influència i poder.

La monarquia no és només, doncs, el paradigma del règim del 78, sinó que n'és l'essència. El règim del 78 és l'adaptació constitucionalitzada de la monarquia espanyola a un sistema de baixa qualitat democràtica sustentat per una oligarquia hereva del franquisme que ocupa els poders fàctics de l'Estat.

Esquerra Republicana hem denunciat reiteradament aquest règim monàrquic i militar, estendard del nacionalisme uniformitzador espanyol, que perpetua una situació de privilegi, opacitat, discriminació i impunitat que no hauria de tenir cabuda en una societat democràtica. De fet, la mesa del Congrés dels Diputats ha rebutjat sistemàticament les més 100 preguntes que hem presentat per qüestionar la monarquia. Així mateix, la majoria parlamentària monàrquica ha rebutjat totes les propostes d'Esquerra Republicana tendents a la fiscalització de la monarquia, a la rebaixa del seu salari o a la creació d'una comissió d'investigació per investigar els seus privilegis.

En definitiva, Esquerra Republicana apostem per l'abolició de la monarquia i l'establiment de la República, en solidaritat amb totes les repúbliques ibèriques que es vulguin constituir lliurement. I evidentment, per la República Catalana, la construcció d'un país lliure i independent amb drets per a tothom.

Un sistema polític que afavoreix el conservadorisme i un Senat útil només per al 155

El sistema electoral espanyol actual està dissenyat per afavorir un sistema bipartidista estable, un sistema que ara també ha entrat en crisi. Això és degut a la combinació de circumscripcions petites amb un sistema de prorrateig d'escons poc proporcional, fet que permet obtenir la majoria absoluta amb poc més d'un 35% de vots a la circumscripció. Així, l'actual sistema electoral espanyol a qui beneficia és a les províncies més despoblades i els partits que més se n'han beneficiat han estat el PP i el PSOE, especialment el primer. No és casual que sigui així. El sistema electoral dissenyat a la Constitució –i pactat amb les forces franquistes- estava pensat en reduir la representació dels partits esquerranosos, que concentren el seu vot als territoris més poblats, a l'hora que en beneficiar el vot conservador de les zones rurals.

La desproporció en el Senat és encara més gran que al Congrés en tant que es basa en un sistema majoritari que encara referma més la lògica bipartidista i perjudica els partits minoritaris. L'establiment d'un mínim de 4 senadors per província beneficia especialment les zones més despoblades i, en conseqüència, uns determinats territoris (amb uns interessos concrets) i una determinada ideologia (conservadora).

El Senat se suposa que és la cambra de representació territorial, però no ho ha arribat a esdevenir mai. Perquè els senadors i senadores voten segons els interessos dels partits i no pas segons els interessos dels territoris pels quals han estat elegits, als que ni tan sols han de rendir comptes sobre l'actuació en la seva defensa.

Així mateix, se suposa que el Senat és una cambra que fa de contrapès territorial a les lleis del Congrés. Ara bé, els vetos que planteja el Senat a les lleis aprovades pel Congrés de Diputats, són superats per aquesta Cambra, sense que cap d'ells hagi reeixit en 30 anys d'aquest sistema democràtic. En conseqüència, si el Senat no és una Cambra de representació territorial ni un

contrapès territorial a les decisions del Congrés de Diputats esdevé una institució inútil i prescindible.

Malgrat aquesta consideració, el Senat ha estat protagonista en la present Legislatura perquè és el Senat qui aprova la proposta d'intervenció d'una comunitat autònoma, a requeriment del Govern espanyol. De fet, la suposada Cambra de representació territorial només ha demostrat la seva utilitat per treure l'autonomia a un territori amb l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola (amb una interpretació d'aquest article qüestionable jurídicament). Així mateix, els partits nacionalistes espanyols encaren la campanya al Senat, subratllant la importància de tenir-ne la majoria absoluta per tal de tornar a aplicar el 155 de la Constitució amb la voluntat de limitar o suspendre l'autonomia catalana, posant en el punt de mira l'escola catalana, TV3 i el Cos de Mossos d'Esquadra.

Les limitacions de la iniciativa legislativa al Congrés dels Diputats

La iniciativa legislativa que la Constitució atorga al Congrés dels Diputats espanyol està limitada pel mateix reglament de la cambra: els grups parlamentaris tenen una limitació de presentar només set proposicions de llei al mes, mentre que el govern no té cap limitació per exercir la potestat legislativa i pot presentar tants projectes de llei com vulgui. En canvi, la quota que tenen els grups parlamentaris minoritaris per presentar proposicions de llei és només d'unes tres a l'any. Tant és així que només al voltant d'un 10% de les lleis finalment aprovades han estat presentades pels grups parlamentaris del Congrés i el Senat, demostrant així un pes predominant de l'executiu per sobre del legislatiu en la iniciativa parlamentària.

A més, el govern pot exercir la potestat legislativa mitjançant decrets. Segons l'article 86 de la Constitució espanyola, els decrets llei es podran aprovar "en cas d'extraordinària i urgent necessitat". Els governs espanyols, però, estan abusant d'aquest precepte fins al punt que incompleixen la literalitat de l'article constitucional en tant que difícilment es pot justificar l'extraordinària i urgent necessitat. D'altra banda, hi ha proposicions de llei que han estat preses en consideració, però que han estat congelades en la seva tramitació pels interessos partidistes dels grups majoritaris en la mesa del Congrés. Això suposa un veto *de facto*, ideològic, a determinades iniciatives.

En aquesta legislatura s'han vist afectades més de 40 proposicions de llei, entre les quals hi ha l'increment del salari mínim interprofessional, l'establiment d'una prestació d'ingressos mínims per a la població més necessitada (presentada pels sindicats majoritaris com a LLP), la reforma de la LOMCE, de la legalització de l'eutanàsia o les de reconeixement dels drets LGTBI. No és, però, una tècnica nova. La majoria de la mesa del Congrés, quan era del PSOE, ja havia bloquejat iniciatives com la de finançament de partits polítics que havia presentat Esquerra Republicana o la del fons de rescat de peatges que havia aprovat el Parlament de Catalunya.

Així mateix, el PP també ha seguit una altra estratègia per bloquejar les iniciatives ideològicament incòmodes a través del veto del govern a les iniciatives legislatives quan implica "augment dels crèdits o disminució dels ingressos pressupostaris". No obstant això, aquest veto s'està utilitzant de manera abusiva i discrecional, de manera que el veto per motius econòmics s'ha convertit en un veto per motius ideològics, mitjançant el qual el govern pretén censurar la capacitat legislativa del Parlament, entre les quals la proposta d'Esquerra Republicana per a una veritable llei de memòria històrica o la del Parlament de les Illes Balears respecte a no concedir noves autoritzacions d'exploració d'hidrocarburs al mar Mediterrani, tot i que ambdues no afectaven el pressupost en curs, sinó els futurs.

Cal assenyalar que, en els més de trenta anys d'aquest sistema democràtic, no s'ha aprovat ni una sola iniciativa legislativa popular. I en aquest mateix sentit, s'ha de qüestionar els exigents tràmits que s'han de seguir per presentar-la (en particular el breu temps per recollir les 500.000 signatures que estableix la Constitució com a necessàries) o el fet que no pugui ser defensada pels mateixos impulsors de la ILP.

El veto al dret a decidir mitjançant consultes populars

L'article 92 de la Constitució espanyola estableix la possibilitat de convocar un referèndum consultiu sobre "les decisions polítiques d'especial transcendència", tot reservant aquesta iniciativa al president del govern i requerint l'autorització del Congrés dels Diputats. Malgrat això, des de l'aprovació de la Constitució només s'han efectuat dos referèndums, que són els de l'OTAN i el de la Constitució Europea.

L'avversió de l'Estat a la realització de referèndums mitjançant els quals donar veu a la ciutadania és tan gran que ni tan sols es va sotmetre a referèndum la modificació de l'article 135 de la Constitució, que prioritzava el pagament del deute als bancs estrangers per sobre de la inversió en polítiques socials.

El monopoli del poder executiu de la iniciativa per la convocatòria de referèndum qüestiona un sistema parlamentari en què és el poder legislatiu qui teòricament ostenta la iniciativa legislativa i que, en conseqüència, hauria de tenir interès i capacitat per contrastar l'opinió de la ciutadania mitjançant una consulta popular. Així mateix, el fet que els referèndums siguin consultius i no vinculants significa que la voluntat de l'executiu i del legislatiu està per sobre de la mateixa sobirania popular a la qual teòricament representen.

L'article 149 de la mateixa Constitució, a més, estableix que la convocatòria de consultes populars per via de referèndum requereix l'autorització prèvia de l'Estat, que és qui té la competència exclusiva. Aquest monopoli competencial de les consultes provoca que les administracions públiques vegin limitada la seva capacitat per consultar a la ciutadania i que la convocatòria de referèndums de les comunitats autònomes o de les corporacions locals estigui sotmesa a la voluntat política o a interessos partidistes del govern de torn.

El Parlament de Catalunya va portar al Congrés dels Diputats una proposta de transferència de la competència de convocatòria de consultes populars per tal que les comunitats autònomes poguessin realitzar els referèndums que consideressin adients sense haver de demanar autorització a l'Estat, però aquesta proposta va ser rebutjada per 2/3 parts del Congrés dels Diputats.

Així mateix, la llei de consultes per aprofundir en la democràcia participativa catalana, que va impulsar Esquerra Republicana, va ser impugnada pel govern espanyol de Zapatero i suspesa per un caduc i il·legítim Tribunal Constitucional.

Els efectes de l'aplicació del 155

El bloc de PP-PSOE-Cs va aprovar l'aplicació de l'article 155 de la Constitució, pel qual es bloquejava econòmicament Catalunya i se suprimia l'autogovern de la Generalitat, que passava a ser controlada per l'Estat espanyol torpedinant el desenvolupament i l'activitat de l'acció de govern i de la mateixa ciutadania. Els principals efectes del 155 van ser el cessament del president, els consellers, alts càrrecs i treballadors públics de la Generalitat i nomenaments de nous càrrecs per garantir-ne el control. La supressió d'organismes públics i unitats administratives com el Diplocat, el Consell Assessor per a la Transició Nacional i les delegacions a l'exterior.

La convocatòria d'eleccions il·legítimes amb l'objectiu de modificar les majories parlamentàries i evitar l'hegemonia independentista no va donar els resultats esperats. Aquesta convocatòria va implicar la dissolució del Parlament de Catalunya i la paralització de l'activitat legislativa, és a dir, tots els decrets, avantprojectes i projectes de llei, així com altres iniciatives parlamentàries van quedar congelades i no es van poder tramitar ni aplicar.

Com a conseqüència del control econòmic i financer, es van paraitzar pagaments, subvencions, beques, ajuts, convenis i acords de col·laboració amb altres organismes, organització i entitats del tercer sector. L'Estat espanyol va bloquejar els comptes bancaris de la Generalitat, les inversions, les compres de serveis i els subministraments. El govern espanyol va clausurar les principals pàgines webs de la Generalitat, va incrementar la burocràcia administrativa i la conseqüent relantització de tots els tràmits de l'administració catalana.

En xifres, l'afectació econòmica en els pressupostos de la Generalitat va ser de 1.800 milions d'euros; 15,5 milions d'euros bloquejats per a serveis d'atenció a la infància i l'adolescència i 250 milions d'euros destinats a la promoció d'habitatge social completament aturats; 46 iniciatives legislatives paralitzades; més de 200 treballadors públics cessats; 11,9 milions d'euros en subvencions en matèria social sense executar; 164 milions d'euros d'ajuts universitaris i de recerca aturats; 24 milions d'euros destinats a obres de reforma, aplicació i millora de centres docents paralitzats, i un llarg etcètera.

B) CONSTRUÏM LA REPÚBLICA CATALANA DES DE BAIX

El sistema polític i institucional espanyol fruit de la transició postfranquista ha envellit malament i està en plena crisi estructural. El seu conservadorisme constitutiu s'ha aguditzat i ha acabat fent metàstasi com a reacció al procés democràtic català. Els seus signes d'identitat més idiosincràtics, i molt particularment la monarquia borbònica, estan desprestigiats a causa de la corrupció i la falta de transparència que arrosseguen des de fa anys i panys i no en poca mesura, també, per la seva impúdica complicitat amb la repressió contra el referèndum de l'1 d'octubre. A hores d'ara, i en el context europeu de les democràcies més consolidades, l'Estat espanyol presenta unes notables anomalies i deficiències democràtiques que cada cop són més difícils d'ocultar.

Els valors que animen el projecte per la República Catalana constitueixen, de fet, l'antítesi de l'estat de coses present. I això és així en la mesura que depèn de posar en valor el dret de la ciutadania a decidir amb llibertat sobre els aspectes essencials del seu futur, l'apoderament real de la gent i una concepció activa de la democràcia que no es conforma a reduir-la únicament al simple exercici del dret a vot cada quatre anys. Ara toca constituir una democràcia real, on la ciutadania tingui la plena sobirania i la capacitat de decidir, posar fi a qualsevol discriminació per raó de gènere o de procedència i treballar per erigir una societat cohesionada al voltant d'uns valors republicans compartits per tothom.

El context ofereix, doncs, una gran oportunitat de canvi, i no només a Catalunya, sinó, de retruc, a les forces més progressives i transformadores de la resta de l'Estat. I això perquè els poders que s'oposen al que representa la República Catalana, utilitzant sense cap pudor la violència policial –i sovint la dels grups de l'extrema dreta organitzada– i la repressió judicial, són els mateixos que, en la defensa dels seus privilegis, volen mantenir inalterable un sistema institucional que fa aigües i

que és, també, un frau per a la majoria de la ciutadania de la resta de l'Estat. La República Catalana, en conseqüència, és una oportunitat de llibertat per a tothom.

UNA REPÚBLICA DEMOCRÀTICA AMB DRET A DECIDIR

La República Catalana s'ha de constituir com un estat democràtic i social de dret que sigui fruit de l'apoderament d'una ciutadania lliure, crítica i compromesa que vetlli per l'interès general i el bé comú combatent les situacions de privilegi, de domini, de desigualtat i de discriminació. Una República de dones i homes lliures en igualtat de condicions compromesos a construir una societat més justa i solidària. La República és una oportunitat per exercir una altra manera de fer política basada en el dret a decidir i la democràcia cooperativa, en què tota la ciutadania es faci responsable del bon funcionament de la República. Una República que, prenent com a marc de referència els Països Catalans, sigui fruit de la lliure voluntat de la ciutadania de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears i la Catalunya Nord en el seu exercici democràtic d'autodeterminació. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República que farem són els següents:

1. **Els valors republicans com a base d'una ciutadania lliure, crítica i compromesa** en què tota la societat es faci responsable de la República i el bé comú.
2. **El dret a decidir com a fórmula d'apoderament ciutadà** per decidir a través de processos participatius i de consultes populars tot el que ens afecta en la vida pública de manera col·lectiva, lliure i democràtica.
3. **Una altra manera de fer política** basada en el govern obert, la transparència, la participació ciutadana i la democràcia cooperativa, en què institucions i societat civil treballin de manera consensuada en el desplegament de les polítiques públiques.
4. **L'educació, responsabilitat de tota la ciutadania** en què totes les persones esdevenen agents educadors per construir una República amb valors compartits.
5. **Igualtat efectiva i no-discriminació** en què les actituds intolerants i la discriminació no tinguin cabuda en la societat.

Propostes per a la República Catalana:

- **Apoderar la ciutadania mitjançant el dret de decidir i la corresponsabilitat en la presa de decisions** a través de la convocatòria de consultes ciutadanes com a forma habitual de democràcia deliberativa.
- **Implantar un sistema de govern obert** agrupant en una sola estratègia les polítiques públiques de participació ciutadana, transparència, accés a la informació i democràcia electrònica de manera transversal a tota l'administració.
- **Desenvolupar la democràcia cooperativa** a través de pactes nacionals i taules de participació amb els diferents moviments socials i institucions implicades.
- **Vetllar pel compliment dels Drets Humans Universals** de manera efectiva en el desenvolupament de totes les polítiques públiques.

- **Implementar una llei per a la igualtat efectiva i la no-discriminació**, per combatre qualsevol tipus de discriminació sobre qualsevol col·lectiu social que garanteixi els mateixos drets per a tothom.
- **Transformar els nostres municipis en ciutats, barris i pobles educadors** corresponsabilitzant tota la ciutadania en l'acció educativa i consensuant un sistema de valors compartits que facin efectives les estratègies educatives.
- **Corresponsabilitzar els mitjans de comunicació en la veracitat informativa, el pluralisme ideològic i l'educació en valors**, fent complir a les empreses de comunicació la seva responsabilitat social en termes ètics, socials i mediambientals.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Negociar la convocatòria d'un referèndum d'autodeterminació** a Catalunya amb mediació internacional.

LA REPÚBLICA CATALANA COM A OPORTUNITAT DE CANVI PER A ESPANYA

La concepció republicana d'Espanya és la d'un conjunt de nacions i pobles sobirans que compartim vincles comuns i vivim de manera fraternal en l'espai peninsular. Res més lluny de l'Espanya centralista, autoritària i uniformitzadora que se'ns ha volgut imposar. Així, la creació d'una República Catalana ha de ser vista com a palanca de canvi per a la constitució d'altres repúbliques a la península Ibèrica que visquin en fraternitat i respecte mutu. Unes repúbliques que enforteixin les relacions entre si amb un nou model de cooperació entre iguals que respecti la sobirania de cadascuna. En definitiva, la República Catalana és també una oportunitat perquè la societat espanyola progressista i republicana posi en qüestió el règim monàrquic del 78 i avanci cap a la instauració d'un sistema republicà. En aquest àmbit, els eixos fonamentals són els següents:

1. **Desmuntar el règim del 78.** El republicanisme català ha estat l'únic moviment que ha estat capaç de posar en entredit les estructures del règim monàrquic. La consecució de la República Catalana pot esdevenir un revulsiu que ajudi a crear les circumstàncies favorables que posin en qüestió la monarquia i afavoreixin la instauració de repúbliques a Espanya.
2. **La República Catalana en fraternitat amb els pobles d'Espanya.** La República és l'oportunitat per establir un model de relació institucional i de cooperació d'abast ibèric en tots els àmbits que són d'interès comú, que responen a intensos lligams històrics i humans, i establint una col·laboració estable en matèria econòmica, social, cultural i territorial.
3. **Lluites compartides de les classes populars.** La consecució d'una societat més justa que minimitzi les problemàtiques socials és una necessitat transversal al conjunt de les classes treballadores de la península Ibèrica, a través de les seves respectives organitzacions socials i sindicals, per fer front als reptes globals compartits de les societats.

Propostes per a la República Catalana:

- **Establir acords bilaterals de cooperació mútua** entre la República Catalana i l'Estat espanyol en els àmbits econòmic, social, cultural i territorial en el marc vigent de la Unió Europea.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Donar suport a la convocatòria d'un referèndum sobre monarquia o república.**

- **Referèndums vinculants i llibertat de consultes populars per a les comunitats autònomes i corporacions locals.** Realitzar les modificacions legals adients per tal que els referèndums siguin vinculants (no només consultius) i que les autonomies i els ens locals puguin convocar lliurement referèndums sobre els temes que estimin sense la necessitat que l'Estat els hi autoritzi.
- **Impulsar una llei de participació ciutadana** que garanteixi la participació de les organitzacions interessades en la confecció de tots els projectes de llei i real decrets. Es garantirà que les organitzacions representatives en l'àmbit territorial tinguin dret a la participació.
- **Aprovar una llei orgànica de fiscalització parlamentària i econòmica de la monarquia** de les seves activitats i del compliment de les seves obligacions fiscals.
- **Despenalitzar les injúries a la corona.**
- **Suprimir el Senat** en tant que no compleix les funcions de cambra territorial.
- **Suprimir els ministeris** les competències exclusives dels quals recauen en les autonomies.
- **Exigir al govern el compliment de les lleis i dels mandats parlamentaris**, tot impulsant les mesures legals adients per crear un mecanisme que fiscalitzi el govern i l'obligui a obeir la voluntat popular i que hagi de ser responsable davant la justícia de l'incompliment de les lleis.

UNA REPÚBLICA EUROPEA IMPLICADA EN LA GOVERNANÇA GLOBAL

La República Catalana serà un estat de la Unió Europea que contribuirà a la governança global i esdevindrà nucli de les relacions euromediterrànies. Una República que serà un actor internacional amb una política exterior activa que promourà els principis dels drets humans, la justícia global i la fraternitat universal, i que serà proactiva en la contribució als grans reptes mundials. La República Catalana serà reconeguda pel seu compromís i solidaritat i esdevindrà un actor global respectat i valorat pel valor afegit de les nostres aportacions per fer un món més just, més solidari, més inclusiu i més sostenible. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Una República Catalana en una Europa federal on** cal superar el model de "club d'estats" al servei dels interessos dels estats dominants, les elits econòmiques i el gran capital.
2. **Governança global per un món més just i solidari** essent un actor internacional responsable i compromès amb la pau, la democràcia, els drets humans, la seguretat i les llibertats civils.
3. **Esdevenir un nucli catalitzador de les relacions euromediterrànies**, de manera que la República Catalana es converteixi en referent com a medidora i ambaixadora de la pau i la democràcia entre les diverses cultures que vivim a la Mediterrània.

Propostes per a la República Catalana:

- **Impulsar la reforma del Parlament Europeu** per convertir-lo en el veritable poder legislatiu europeu depositari de la voluntat democràtica dels ciutadans i ciutadanes de la UE.
- **Promoure la conversió de la Comissió Europea** en un govern executiu de la UE paritari que no sigui captiu dels interessos dels estats dominants de la UE i que respongui davant del Parlament.

- **Continuar treballant intensament per a la designació del català i l'occità com a llengües oficials de la UE.**
- **Construir aliances per aconseguir majories que permetin superar l'estancament actual del projecte europeu**, rellançar-ne el seu esperit original d'unitat en la diversitat, i treballar progressivament cap a la creació d'una Europa federal.
- **Consolidar el nostre model de política exterior**, que serà el senyal distintiu de la República Catalana, en la promoció de la democràcia, la pau, la justícia i el respecte als drets humans, i superar l'actual model que respon a interessos poc solidaris.
- **Esdevenir referents en la lluita contra rellotge per salvaguardar la sostenibilitat ambiental global** amb l'aplicació de l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides.
- **Contribuir amb perfil propi, i aportant valor afegit, a assolir una veritable governança democràtica** de les organitzacions internacionals on es prenguin decisions i acords sobre els grans reptes globals basades en la solidaritat i el compromís a llarg termini.
- **Liderar la superació dels actuals reptes que pateix l'entorn mediterrani** mitjançant la promoció del diàleg com a eina de superació de conflictes.
- **Promoure el rol de Barcelona** com a capital euromediterrània.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Instar a la designació del català i l'occità com a llengües oficials de la UE** i de treball al Parlament Europeu.
- **Emprendre mesures urgents** que reverteixin les conseqüències dels actuals reptes de la Mediterrània, com els **fluxos migratoris** i el **refugi per solidaritat i responsabilitat**.
- **Promoure internacionalment la lluita contra la pena de mort.**

2

**Repressió
o Llibertats**

2. REPRESSIÓ O LLIBERTATS

A) SUPEREM UN RÈGIM REPRESSOR I ARBITRARI

La transició a la monarquia parlamentària i la Constitució del 1978 van ser fruit del pacte de silenci i complicitat de les elits hereves del franquisme pel control a l'ombra dels poders fàctics de l'Estat i per deixar caure en l'oblit les atrocitats perpetrades per la dictadura. D'aquesta manera, sota la pressió internacional i amb l'aparença d'un canvi de sistema polític, les classes dominants van assegurar la seva continuïtat en l'estructura de poder i van evitar qualsevol condemna al franquisme.

L'aparent reforma del règim va permetre que aquestes elits es perpetuessin en llocs estratègics com el Tribunal Constitucional, el Consell d'Estat, el Defensor del Poble, el Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat, el Tribunal Suprem, el Tribunal de Comptes, així com altres alts càrrecs de confiança i de l'administració. La majoria d'aquests càrrecs són escollits a proposta del mateix govern de l'Estat o bé pel poder legislatiu, el Congrés dels Diputats i el Senat, ambdues cambres controlades pels dos partits hegemònics i còmplices de la continuïtat del règim a l'ombra.

La separació de poders a l'Estat espanyol queda diluïda en una teranyina de complicitats i favors que remunten a les dècades del franquisme, impeding el desenvolupament de l'Estat democràtic i de dret.

Desmemòria històrica: el model espanyol d'impunitat

La Llei 52/2007, de 26 de desembre, per la qual es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures a favor dels que van patir persecució o violència durant la Guerra Civil i la dictadura, s'ha demostrat insuficient per reparar totes les víctimes "que van patir violència durant la Guerra Civil i la dictadura", com diu la mateixa llei, i inabastable per reparar aquelles altres víctimes que es van produir en els anys de la Transició com a conseqüència de la violència política.

De fet, l'Estat espanyol ni tan sols ha estat capaç de reconèixer-los la condició jurídica de víctimes, mentre que ha mantingut els honors als botxins franquistes i ha obviat qualificar de crims contra la humanitat els atemptats contra les persones realitzats impunement pel franquisme.

Així mateix, l'Estat no ha complert amb la responsabilitat de fer efectiu el dret de les víctimes i llurs descendents a la veritat, tot adoptant una actitud activa i directa en la localització de les persones desaparegudes (incloent els nadons robats). De la mateixa manera, tampoc no s'ha fet efectiva la restitució per part de l'Estat dels patrimonis, la documentació, el paper moneda ni el conjunt de béns espoliats a persones i institucions, ni se n'ha promogut el rescabament per part de les empreses i els grups empresarials que van acumular beneficis mitjançant els treball esclau de milers i milers de ciutadans antifranquistes condemnats.

Tampoc no s'ha produït la reparació d'aquelles víctimes que van ser condemnades per unes sentències i uns tribunals il·legals, que continuen tenint validesa –tot i la possible declaració

d'il·legitimitat atorgada a manera de declaració de reparació i reconeixement personal expedida pel ministre de Justícia–, en tant que no han estat considerades nul·les de ple dret.

D'altra banda, cal assenyalar que el decret que va desenvolupar la llei va restringir encara més els drets que s'hi estableixen, com succeeix en el cas de Salvador Puig Antich i d'altres víctimes del franquisme que n'han quedat excloses.

L'Estat ha blindat així el model d'impunitat espanyol, pactat durant la Transició espanyola, en què deixa impunes els casos de crims de lesa humanitat protagonitzats pel franquisme, en contra del que estableix la legalitat internacional.

Per això mateix, Esquerra Republicana va votar en contra de la mal anomenada llei de memòria històrica malgrat haver-la generat l'any 2004, i ha batallat al llarg d'aquestes legislatures pel reconeixement de totes les mancances abans citades, així com pel reconeixement de la República, abatuda per les armes, com a règim democràtic i legítim.

Un Estat confessional

Malgrat que la Constitució espanyola defineix l'Estat com a aconfessional, els Acords amb la Santa Seu (concebuts i blindats com un annex constitucional) continuen atorgant una preeminència en l'esfera pública a la religió catòlica sobre les altres, alhora que s'estableixen determinats privilegis a les creences. És l'herència del nacionalcatolicisme.

La llei espanyola segueix mantenint la religió com una assignatura dogmàtica en el marc de l'educació obligatòria amb un professorat i uns continguts determinats per la mateixa Església catòlica, confonent els termes i l'espai on s'ha de desenvolupar la formació religiosa. El dret a la formació religiosa ha de ser escrupolosament garantit, però en el marc de cadascuna de les confessions. Perquè fer-ho en el marc de l'educació formal i en horari lectiu estableix un privilegi i nega el dret dels pares agnòstics, ateus o d'altres confessions a rebre la formació d'acord amb el seu pensament. Així mateix, en l'educació reglada els continguts que s'haurien de donar són humanístics o científics, els continguts dogmàtics de fe han de tenir un altre espai. La formació religiosa s'ha de produir a les esglésies, a les mesquites o a l'espai que cada culte decideixi, però no en el marc de l'educació institucional reglada.

D'altra banda, fruit d'una herència històrica, símbols i ritus religiosos estan presents en cerimònies institucionals, com els funerals d'estat o la presa de possessió dels ministres. La neutralitat de l'Estat no és compatible amb la presència dels símbols religiosos als llocs públics destinats a l'exercici de les funcions pròpies de la comunitat política, com ara oficines, escoles, tribunals, hospitals o presons.

Així mateix, l'Estat no pot establir cap tipus de discriminació positiva en la legislació, com ho fa la llei de subvencions o l'IRPF, ni atorgar a membres de les confessions responsabilitats de caràcter públic oficial, com fer de notaris públics, per exemple, en casaments o en inscripció de béns.

En aquest sentit, les confessions s'han d'autofinançar, sense que això sigui obstacle perquè l'Estat subvencioni de manera finalista les activitats o funcions socials que puguin realitzar organitzacions religioses, de la mateixa manera que es realitza amb les organitzacions laiques.

Una justícia subordinada als poders fàctics

La justícia espanyola ha mostrat al llarg d'aquests quaranta anys els seus lligams i la seva dependència de l'*statu quo*. La involució del sistema judicial queda patent cada dia davant la sala del Tribunal Suprem que jutja els presos polítics en un judici que és una farsa.

L'Estat espanyol era un referent mundial en l'aplicació del principi de jurisdicció universal, pel qual els tribunals podien investigar crims internacionals independentment del lloc on aquests hagin estat comesos i de la nacionalitat del seu autor. L'any 2009, el govern de José Luis Rodríguez Zapatero va impulsar la primera reforma –i restricció– conjuntament amb el PSOE, PP CiU i el PNB, en virtut de la qual només es podien investigar els crims de lesa humanitat comesos fora d'Espanya en els casos que les víctimes fossin espanyoles, que els responsables es trobessin en territori espanyol o en aquells casos que es demostrés l'existència de vincles de connexió rellevant amb Espanya.

Cinc anys més tard, el llavors ministre de Justícia Gallardón va impulsar una nova reforma d'aquest principi de jurisdicció universal introduint requisits concrets per a cada tipus de delictes, limitant-se a casos en què l'acusat sigui de nacionalitat espanyola o que resideixi o es trobi en territori espanyol. Aquesta nova reforma va restringir encara més el nombre de casos investigats a Espanya ja que, pel que sembla, molestava que la justícia espanyola pogués investigar algunes de les atrocitats de règims totalitaris d'arreu i provocar noves crisis diplomàtiques.

Esquerra Republicana ha defensat històricament l'aplicació del principi de jurisdicció universal per als crims internacionals com els de guerra o lesa humanitat, oposant-se així a les reformes del PSOE i el PP, i presentant en aquesta darrera legislatura una proposició de llei per recuperar la plena justícia universal. Tot i que la iniciativa va ser pressa en consideració, la majoria de PP i Cs a la mesa del Congrés primer van bloquejar la seva tramitació en el tràmit d'esmenes, mentre que la majoria de la mesa de Justícia, amb el PP, el PSOE i Cs, van bloquejar la creació de la ponència.

L'Audiència Nacional ha demostrat ser un organisme obsolet hereu directe del Tribunal d'Ordre Públic –deu dels setze magistrats del tribunal franquista van passar al Tribunal Suprem o a l'Audiència Nacional– i que manté les mateixes funcions: perseguir i castigar els que vulguin alterar l'ordre públic. Entre les seves víctimes trobem cantants de rap, titellaires, tuitaires i promotors de xiulades a l'himne espanyol i de la crema de fotografies dels monarques.

Els principals partits polítics espanyols es neguen a modificar un sistema d'elecció dels membres del poder judicial, que són escollits de manera partidista pel Congrés dels Diputats i el Senat, malgrat les exigències i les recomanacions d'Europa –com és el cas del Grup d'Estats contra la Corrupció del Consell d'Europa (GRECO)– perquè siguin els mateixos jutges els que decideixin i votin la cúpula judicial.

Tot plegat afavoreix la ingerència dels altres poders públics sobre aquest sistema judicial, que ha demostrat la seva bona sintonia amb les elits econòmiques d'Espanya en nombroses ocasions – l'última vegada, la tardor passada amb les sentències sobre l'impost d'actes jurídics documentats de les hipoteques i el canvi de criteri del Tribunal Suprem, que afavoria els bancs.

Discrecionalitat i desproporcionalitat judicial

Segons la Constitució espanyola, tothom és igual davant la llei, però a l'hora de la veritat el dret s'aplica de forma discrecional. Si una persona corrent estafa l'Agència Tributària li caurà tot el pes

de la llei, mentre que si els alts directius d'una de les entitats bancàries més importants ho fa, se'ls convidarà a regular la seva situació fiscal abans de procedir per la via penal.

De la mateixa manera, els tribunals i jutjats no actuen igual si s'atempta contra principis considerats com a primaris de la nació espanyola, com és el cas de la unitat territorial. Aquest és el rovell de l'ou del sistema judicial, que no dubtarà a aplicar mesures preventives i penes desproporcionades per mantenir la indissolubilitat d'Espanya i garantir l'estat constitucional per sobre de qualsevol altre principi.

Casos com el dels vuit nois d'Altsasu, condemnats fins a tretze anys de presó per una baralla de bar amb dos guàrdies civils que van ser acusats de terrorisme per la fiscalia. O com la dispersió dels presos bascos a les presons de l'Estat espanyol en comptes de les del País Basc. Són un clar exemple de mesures de revenja i que, lluny d'actuar amb justícia, denoten la falta de voluntat de reconciliació per part del govern espanyol.

I, per contra, aquests mateixos tribunals i jutjats minimitzen les violències sexuals d'homes que agredeixen i ataquen dones, i els deixen lliures amb total impunitat. Alguns exemples són el cas de *la manada* o les violacions en grup a Sabadell, Alacant, Girona i un llarg etcètera que fan patent que el masclisme és present tant als carrers com a les sales dels jutjats.

La llei mordassa i el retrocés de drets fonamentals

L'auge del populisme i de l'extrema dreta a tot Europa en aquesta última dècada ha afavorit la restricció de drets i llibertats, la pèrdua de respecte dels drets humans i l'augment de la repressió policial contra la ciutadania.

Un dels exemples més recents és la modificació de la llei de seguretat ciutadana (més coneguda com a "lleï mordassa") impulsada pel PP i que també va implicar l'enduriment del Codi Penal i de la legislació antiterrorista, per la qual es restringia el concepte d'ordre públic i de seguretat ciutadana. La lleï mordassa és una victòria de la dreta reaccionària contra l'Estat de dret i la defensa dels drets fonamentals.

Els cossos de seguretat són utilitzats com a instruments de repressió política i social a les ordres del partit de govern de torn de manera totalment arbitrària i no com a una institució per garantir el lliure exercici del dret d'expressió i manifestació i mantenir la pau pública. Amb la lleï mordassa es perfila un estat policial en què s'atorguen a la policia funcions de jutge i la capacitat per imposar sancions quan considera que es pertorba la seguretat ciutadana sense la necessitat d'aval del poder judicial.

Algunes de les mesures que s'estan portant a terme en l'actualitat i de manera sistemàtica són les anomenades "devolucions en calent" a la frontera de Ceuta i Melilla, la criminalització de la participació en manifestacions amb la cara tapada, la imposició de multes de fins a 600.000 euros per manifestacions no comunicades davant d'institucions com el Parlament, el Congrés o el Senat o de 30.000 euros per intentar impedir un desnonament. També es considera sancionable negar-se a mostrar el DNI al cos policial quan així ho requereixi o enregistrar imatges d'agents antiavalots que apareguin colpejant manifestants.

Policia concebuda com a cos de repressió

La policia espanyola continua tenint tics heretats dels grisos, la policia franquista, com ara la permanència de pràctiques com les tortures, tal com denuncia Amnistia Internacional i com la Unió Europea ha reconegut i advertit a l'Estat espanyol.

Per a les catalanes i catalans, la imatge de la policia espanyola està vinculada a la seva actuació l'1-O, amb una salvatge i absolutament desproporcionada agressivitat policial que tenia com a objectiu la repressió i la venjança més que no pas complir el mandat judicial.

Les imatges dels dies anteriors a l'1-O quan els cossos policials sortien d'arreu de l'Estat cap a Catalunya estimulats pels càntics d'"A por ellos" dona una fidel imatge de la policia democràtica que hi ha a Espanya, així mateix emparada per totes les institucions de l'Estat, començant pel mateix rei, i els grans partits estatals, que de totes les maneres possibles han justificat la violència i l'actitud salvatge i repressiva de la policia. No debades, no només es legitima aquesta actitud, sinó que l'Estat com a tal acusa i persegueix els Mossos d'Esquadra per no haver utilitzat la violència contra la població pacífica que volia votar en el referèndum de l'1-O.

Les clavegueres de l'Estat

El juny del 2016, diversos mitjans de comunicació van destapar converses entre l'exministre de l'Interior, Jorge Fernández Díaz, i l'exdirector de l'Oficina Antifrau de Catalunya, Daniel de Alfonso, que provaven l'existència d'una operació de conspiració i males pràctiques per silenciar i enfonsar adversaris polítics implicant-los en casos de corrupció –operació elaborada amb aquesta única finalitat i finançada amb recursos públics.

Segons aquestes converses, l'entramat –dirigit i ideat des del Ministeri de l'Interior– es basava en una investigació prospectiva de possibles escàndols i, en cas de no trobar-ne, es preparava un muntatge. La informació recollida i elaborada quedava plasmada en un informe que era filtrat per la cúpula policial a la premsa afí a les tesis conservadores de l'*establishment*. Posteriorment, el sindicat ultra Manos Limpias s'encarregava de presentar una querella davant dels tribunals.

La il·legalitat de la fabricació de proves falses i el mateix contingut de les gravacions entre l'exministre i l'exdirector de l'Oficina Antifrau de Catalunya posen en evidència la corrosió i la podridura de les institucions i del sistema polític espanyol, així com la utilització dels aparells de l'Estat i les forces i cossos de seguretat amb finalitats polítiques.

Des de llavors, s'han destapat múltiples trames d'investigació, espionatges, seguiments i conspiració contra dirigents polítics d'arreu de l'Estat espanyol orquestrades per càrrecs públics i electes provinents del mateix govern de Madrid i d'alguns governs autonòmics.

Exèrcit espanyol: abús, malbaratament i corrupció

La història d'Espanya és plena de revoltes militars, que majoritàriament han servit per reprimir els drets i les llibertats dels pobles, més que no pas per defensar-les i garantir-les.

L'exèrcit espanyol no només hereta la ineficient estructura organitzativa i el concepte d'Espanya del règim franquista, sinó que hereta tot un sistema corrupte en què els alts comandaments gaudeixen d'innombrables privilegis a costa de recursos públics i realitzen negocis particulars aprofitant-se de la seva posició i de la llei del silenci que impera en la institució militar. Així ho documenta i denuncia

el tinent Segura al seu llibre *El libro negro del ejército español*, en què arriba fins i tot a assenyalar aquesta corrupció com la culpable de desenes de morts de soldats, entre les quals les del Iak-42. El tinent Segura ha estat expulsat de l'exèrcit per denunciar corrupció i abusos.

La despesa militar espanyola supera els 17.000 milions d'euros (segons els criteris de la mateixa OTAN per calcular la despesa militar). Això significa que l'Estat gasta entre 40 i 50 milions d'euros diaris i, a més, s'arrossega un deute militar de més de 30.000 milions que hipoteca els pressupostos de l'Estat fins al 2040 en el pagament dels grans superprojectes armamentístics com ara els tancs Leopard, els avions Eurofighter i els helicòpters Tigre. La despesa militar ha provocat retallades socials tant per mantenir els seus ambiciosos projectes armamentístics com per pagar el deute que ha generat.

Indústria armamentística

La indústria armamentística de l'Estat espanyol és una de les indústries estatals més subvencionades. De fet, l'Estat espanyol és el setè exportador d'armes del món i el primer en exportació d'armes lleugeres a l'Àfrica, la qual cosa significa que els nens soldats maten i moren amb armes espanyoles. Les armes espanyoles també han servit per a la repressió de les primaveres àrabs i han estat presents en operacions militars constitutives de crims de guerra, com és el cas de l'operació Plom Fos perpetrada a la Franja de Gaza.

Amb la connivència activa i passiva del govern espanyol, la indústria armamentística està incomplint l'article 8 de la llei d'exportació d'armes (tal com assenyalen en el seu informe anual Amnistia Internacional, Fundipau, Greenpeace i Oxfam Intermón i el Centre Delàs d'Estudis per la Pau), que és el que condiciona que el comerç d'armament ha d'estar supeditat a garanties que el país receptor no viola sistemàticament els drets humans o les reexporta a països que ho facin, o que no posen en risc l'estabilitat de la regió.

Esquerra Republicana, davant d'aquesta bogeria militar i armamentística, va presentar una iniciativa per la desmilitarització i el desarmament de l'Estat espanyol en el context de la seguretat i la defensa internacional.

B) CONSTRUÏM LA REPÚBLICA DELS DRETS I LES LLIBERTATS

Els drets i les llibertats públiques són un dels àmbits en els quals s'està fent més palesa la distància que separa la realitat del règim del 78 i el projecte de futur que representa la República Catalana. El punt de partida de la transició a la monarquia parlamentària ja tenia unes limitacions més que evidents que el mateix procés cap a la República Catalana ha esquerdat definitivament desemmascarant les aparences que s'havien anat assumint des de llavors i que, poc o molt, havien estat acceptades en l'àmbit europeu.

En aquests moments, però, la realitat d'una justícia desprestigiada i polititzada, d'una alta administració que actua com un poder amb interessos propis al marge dels de la ciutadania, i els aires de reacció conservadora que bufen en relació amb plans tan diversos com la memòria democràtica, la impunitat policial o el respecte a la laïcitat, fa que tot plegat hagi agafat un caire que fa pocs anys no hauria estat imaginable. I val la pena subratllar que les víctimes de tot plegat no han estat els responsables polítics catalans encausats, empresonats o exiliats arran del referèndum de l'1 d'octubre, sinó també persones i col·lectius ben diversos, molts dels quals no tenen una relació directa ni amb Catalunya ni amb el procés. Es demostra, un cop més, que la defensa dels drets i les llibertats de la ciutadania de Catalunya avança en paral·lel a la defensa de la causa democràtica que poden dur a terme els sectors més avançats de la societat espanyola.

I en un context com aquest pren tot el sentit la proposta republicana. Una proposta que depèn de promoure els valors i els principis republicans també en l'àmbit dels drets i les llibertats democràtiques: amb una laïcitat pública respectuosa amb les creences privades de tothom, una justícia independent entesa primordialment com a servei públic, una concepció de la seguretat integral i no autoritària, una funció pública eficaç i amb voluntat de servei, una vocació de solidaritat amb tots els pobles del món i un clar compromís de potenciar la memòria democràtica.

UNA REPÚBLICA AMB MEMÒRIA DEMOCRÀTICA

La República Catalana ha de ser un referent al món de la memòria democràtica, la defensa dels drets humans i la justícia universal. El model d'impunitat espanyol ha fet impossible la condemna de la dictadura franquista i el reconeixement de les víctimes de la repressió, fet pel qual no s'ha pogut impartir justícia ni reparar els danys als familiars de les víctimes del franquisme. La República haurà de ser exemplar en la recuperació de la memòria històrica i en la condemna dels règims totalitaris, per reconèixer les víctimes de crims contra la humanitat, restablir els seus honors i reparar els danys als seus familiars. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República que farem són els següents:

1. **Veritat, justícia i reparació** com a base de les polítiques de memòria, honorant les víctimes de la repressió feixista i promovent la justícia universal contra els crims contra la humanitat.
2. **Exigir l'assumpció de responsabilitats per part de l'Estat espanyol en la repressió** i una actitud de disculpa, revisió i rescabament pels crims comesos pel franquisme.
3. **Una memòria republicana de llarg abast** per a la consolidació d'una societat lliure, justa i democràtica.

Propostes per a la República Catalana:

- **Elaborar d'una llei de memòria històrica** que compleixi els postulats de les Nacions Unides en referència a la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició.
- **Recollir a la Constitució el precepte de justícia universal** per tal d'impartir justícia als crims comesos contra la humanitat.
- **Promoure una política activa d'exhumació de víctimes desaparegudes**, identificació de cossos i recerca de noves possibles fosses.
- **Fer èmfasi en el paper de la dona**, tant com a víctima directa com pel seu paper de víctima col·lateral de la repressió patida pels homes.
- **Renovar el nomenclàtor públic**, tant de carrers com places, avingudes i equipaments, per eliminar els noms dels que van col·laborar en l'aixecament contra la República i dels responsables de la repressió. Tanmateix, instar els ajuntaments on Franco és encara fill adoptiu o on tingui qualsevol altre reconeixement que facin la reparació oportuna mitjançant una moció i un acte de desgreuge als represaliats pel franquisme.
- **Establir i crear espais i centres de memòria** on es puguin veure les accions i els fets durant tota la dictadura franquista.
- **Promoure el coneixement de la memòria històrica**, de l'abast i de les conseqüències de l'aixecament militar del 17 de juliol que va donar peu a la Guerra Civil, així com l'explicació de les accions fetes i les que falten per fer i promoure que es compleixin els conceptes de veritat, justícia i reparació, a fi de restablir la dignitat dels represaliats i potenciar les polítiques de no repetició.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Derogació de la llei d'amnistia** de 15 d'octubre de 1977 i de la Llei orgànica 1/2014 de modificació de la Llei orgànica 6/1985 del Poder Judicial, relativa a la justícia universal, així com de les seves conseqüències.
- **Anul·lació de les condemnes imposades per consells de guerra sumaríssims franquistes** per haver estat dictades sense cap mena de garantia processal. En especial, demanar un reconeixement oficial a la figura del Molt Honorable President de la Generalitat Lluís Companys i Jover.
- **Reclamar els drets a la veritat i a la reparació dels nadons robats.**
- **Reivindicació de la justícia universal** per a jutjar els crims de dret internacional.

UNA REPÚBLICA LAICA AMB LLIBERTAT DE CONSCIÈNCIA

La República Catalana garantirà la llibertat de consciència i, en conseqüència, la llibertat religiosa de les persones sense discriminacions de cap mena, per la qual cosa, bo i atenent a la neutralitat de l'Estat i a la separació absoluta entre les seves institucions i les confessions religioses, la ciutadania podrà desenvolupar amb plenitud de drets les seves creences sense que aquest fet pugui atorgar cap privilegi individual o col·lectiu. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **La Declaració Universal dels Drets Humans** com a font inspiradora de principis i valors.
2. **L'espai públic com a espai de trobada** de les llibertats de consciència i de creences.

3. **Una educació laica i gratuïta per a tothom** amb ensenyament històric i cultural de les creences.
4. **Actualització laica del calendari festiu** laboral i escolar tot preservant el calendari festiu popular i tradicional.

Propostes per a la República Catalana:

- **Impulsar una llei de consciència** per reconèixer la igualtat de creients i no creients, tot garantint la llibertat i la pluralitat de creences i no creences i la neutralitat estatal.
- **Regular l'autofinançament de les confessions.** La cooperació amb les confessions es basarà en un model transparent i per projectes. És a dir, no hi haurà una assignació global, sinó presentant projectes com fan les associacions o les ONG, i després justificant la seva despesa.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Anul·lar els acords entre la Santa Seu i l'Estat espanyol** del 1979 que estableixen privilegis religiosos i obliguen a oferir religió catòlica en l'educació reglada; i, si fos necessari, demanar també a l'Estat que revisi els acords subscrits l'any 1992 amb federacions d'entitats representatives, respectivament, de les confessions evangèlica, islàmica i jueva.
- **Eliminar de l'ordenament jurídic qualsevol tipus d'acció o de discriminació positiva per motius religiosos** o de promoció per part de les institucions i serveis públics de qualsevol confessió o acció religiosa per qualsevol mitjà. Crear una comissió parlamentària per estudiar aquestes mesures, establir mecanismes que n'assegurin el compliment i, si s'escau, proposar noves mesures per donar compliment a l'aconfessionalitat de l'Estat.
- **Complir amb el dret d'abandonar la confessió pròpia** (reconegut en l'article 2 de l'actual llei orgànica de llibertat religiosa) sense cap tipus de condicionament. En aquest sentit, el compliment d'aquest dret inclou que el seu exercici abasti totes les instàncies d'aquesta confessió en què figuri la persona que ho demana. Així mateix, s'haurà de garantir el compliment de l'article 16 de la llei orgànica de protecció de dades. En aquest sentit, es vetllarà pel compliment del termini establert, així com pel bloqueig de les dades en els termes establerts en la mateixa llei.

UNA JUSTÍCIA INDEPENDENT GARANTIA DELS DRETS I LLIBERTATS DE TOTHOM

La República ha de constituir una justícia concebuda com un autèntic servei públic al servei de la ciutadania, pilar essencial de l'estat de dret i de l'estat del benestar, que doni plena garantia als drets i les llibertats, individuals i col·lectives, i garanteixi l'accés en plena igualtat de tota la ciutadania. Una justícia eficaç, eficient i accessible, ben dotada de recursos, transparent en la gestió, propera a la ciutadania i que garanteixi la normalitat de l'ús de les llengües catalana i occitana. Una justícia compromesa en la defensa dels drets humans i la justícia universal que esdevingui referent en la persecució dels crims, sense importar qui els hagi comès i on s'hagin comès. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Justícia, servei públic universal** que sigui garantia del ple exercici de drets i llibertats, que garanteixi de manera efectiva la tutela judicial i que fiscalitzi fefaentment els poders públics.
2. **Una administració de justícia ben dotada de recursos** i amb una planta judicial adequada i de proximitat que garanteixin una bona prestació del servei.

3. **Poder judicial i ministeri fiscal independents**, amb els quals es garanteixi la plena separació de poders de l'estat de dret.
4. **Execució penal com a eina de reinserció** i privació de la llibertat com a últim recurs a utilitzar quan no es tenen mitjans menys lesius quan algú comet un fet considerat delictiu.

Propostes per a la República Catalana:

- **Una administració de justícia accessible per a tothom**, que garanteixi la tutela judicial efectiva en condicions d'igualtat mitjançant la gratuïtat dels serveis de defensa per a la ciutadania més vulnerable econòmicament.
- **Cossos legislatius adequats i que utilitzin un llenguatge precís i entenedor** i la garantia que els jutjats i els tribunals es formen en la preservació dels drets de la ciutadania que utilitza el servei públic de la justícia. **Sistema de doble instància judicial** garantit i supressió de taxes que en desincentivin l'accés.
- **Potenciació de mecanismes de justícia restaurativa i d'eines de resolució de conflictes** com ara la mediació com a pas previ a la judicialització de conflictes.
- **Demarcació i planta judicial adequada al territori** i al model territorial del nou país. La nova planta judicial haurà de tenir en compte les especificitats demogràfiques, geogràfiques, de proximitat i de tràfic jurídic per garantir la plena igualtat de la ciutadania en l'accés a la justícia.
- **Dotació de plantilles de magistrats, jutges, lletrats i fiscals** que respongui als estàndards europeus i, en el mateix sentit, la corresponent dotació del personal administratiu adscrit a les oficines judicials.
- **Establiment d'un òrgan de govern dels jutges en què els membres siguin elegits democràticament**, combinant l'equilibri i la pluralitat entre el conjunt d'operadors jurídics i el poder polític, amb presència paritària d'homes i dones. Establir mecanismes que garanteixin i vetllin perquè l'elecció dels membres de l'òrgan de govern dels jutges no respongui a criteris partidistes, sinó de mèrit i capacitat.
- **Ministeri fiscal desvinculat de l'obediència al poder executiu** amb representativitat pròpia als òrgans de govern del poder judicial, amb responsables escollits democràticament, per una majoria qualificada del Parlament.
- **Articulació de l'execució de sentències com un servei social**, des de l'òptica de la prevenció en tres nivells: 1. Prevenció primària: accions que s'apliquen abans que es produeixi el problema (per exemple, col·laboració amb el sistema educatiu i la comunitat). 2. Prevenció secundària: accions que s'apliquen quan el problema ja s'ha produït, abans que es consolidi (per exemple, en justícia juvenil). 3. Prevenció terciària: accions que tenen com a objectiu disminuir el dany que ja s'ha produït (per exemple, l'atenció a la víctima i el treball amb el delinqüent per evitar que cometi nous delictes).

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Derogació de la llei mordassa.**
- **Derogació de la cadena perpètua** (presó permanent revisable).
- **Impulsar una Comissió d'Investigació sobre les clavegueres de l'Estat.**

- **Modificació de la llei orgànica del poder judicial** per tal que en democratitzi els continguts, sistemes d'accés a la carrera judicial i fiscal, i relació amb la ciutadania.
- **Legislació de l'ingrés de les taxes i dels dipòsits de garantia** al Departament de Justícia per tal de fer front a les inversions en recursos humans i infraestructures a Catalunya.
- **Impulsar un Pla Estatal de Drets Humans** en política interior i exterior.
- **Modificar la Llei de Secrets Oficials** per tal de tenir accés a informació per la investigació de violacions de drets humans
- **Incrementar el còmput del termini de prescripció en els delictes d'abús o agressió sexual a menors.**
- **Despenalització de l'eutanàsia.**

UN MODEL DE SEGURETAT INTEGRAL AL SERVEI DE LA CIUTADANIA

La República Catalana assumirà plenes competències en matèria de seguretat pròpies d'un estat. En aquest sentit, haurà de desenvolupar un model de seguretat integral al servei de la ciutadania amb un model de cos policial democràtic i de proximitat que actuï amb proporcionalitat i sigui efectiu a tot el territori, complementat amb un servei d'emergències i de protecció civil amb mitjans i efectius suficients per fer un bon servei en corresponsabilitat amb la ciutadania. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Un cos unificat de Policia de Catalunya, democràtic i de proximitat, al servei de la ciutadania**, que estigui format pel Cos de Mossos d'Esquadra i les policies locals.
2. **Un sistema nacional de salvaments i emergències** ben coordinat, amb uns mitjans adequats i una implantació territorial equilibrada.
3. **Un servei de protecció civil de base popular**, complementària dels cossos de policia i d'emergències.

Propostes per a la República Catalana:

- **Un model integral de Seguretat Nacional**, en base a la Llei 4/2015 del Sistema de Seguretat Pública de Catalunya, assumint les competències pròpies d'un estat, que s'emmiralli en països de dimensions i problemàtica semblant a Catalunya.
- **Una nova llei de policia de Catalunya**, sobre la base de la normativa existent, amb una aposta decidida per la unificació definitiva del Cos de Mossos d'Esquadra, les policies locals i els agents rurals de Catalunya en un sol cos, tot i respectant els principis d'especialització i distribució territorial, sota el comandament de la Conselleria d'Interior, i assumint les competències plenes com a policia integral d'un estat.
- **Articulació d'una estratègia en els nou fenòmens de seguretat internacionals** assumint el control duaner i desenvolupant les competències policials en relació amb el bioterrorisme, els delictes cibernètics, el crim internacional organitzat, la política antiterrorista... En definitiva, tots aquells fenòmens que afecten la seguretat i són internacionals.
- **Assumpció de les competències sobre ordenació i regulació de la seguretat privada** per la qual cosa caldrà redactar una llei de seguretat privada, per enfortir la col·laboració amb els

cossos de seguretat, limitar la quantitat d'aspirants a vigilant de seguretat en cada promoció (agent de seguretat privada), eliminar l'excés de vigilants que hi ha a hores d'ara, donar cabuda a dins als auxiliars de serveis (agent de seguretat privada), redistribuir l'excés d'escortes privats en casos de protecció de violència de gènere i regular les funcions i competències en matèria de vigilància privada.

- **Redisseny del sistema de protecció civil en el marc d'una política global de seguretat amb la implicació de la societat en la seva autoprotecció.** Caldrà modificar la llei de protecció civil, fent un plantejament territorial i sectorial, articulant el voluntariat en les tasques de prevenció i suport en l'atenció a emergències i assumint les competències estatals dels plans de seguretat nuclear.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Reclamar la participació del Cos de Mossos d'Esquadra** en els òrgans de cooperació amb la policia internacional i transfronterera i als organismes estatals contra l'amenaça terrorista.
- **Negociar el traspàs immediat de la competència plena de trànsit i seguretat viària** sobre el control de la matriculació i l'expedició de permisos o llicències de circulació, la capacitat per autoritzar transferències, duplicats i baixes de vehicles, per poder fixar la velocitat en totes les carreteres del territori català, per la pèrdua i la devolució de punts del carnet de conduir i pel registre de la inspecció tècnica de vehicles.
- **Donar compliment a l'Estatut d'Autonomia en matèria de protecció i conservació de la natura, el medi ambient i els recursos hidrològics**, substituint el Seprona de la Guàrdia Civil pel Cos de Mossos d'Esquadra, una competència que correspon als agents rurals i als Mossos d'Esquadra.
- **Negociar el traspàs de competències en matèria de salvament marítim.**
- **Fiscalitzar el model de Defensa i els seus programes especials d'armament** i exigir el compliment de la llei general pressupostària i d'estabilitat pressupostària aplicable al Ministeri de Defensa per tal d'evitar la presentació de futurs reials decrets per cobrir despeses ja conegudes.

UNA REPÚBLICA SOLIDÀRIA COMPROMESA AMB LA PAU I ELS DRETS HUMANS

La República Catalana serà solidària, internacionalment responsable, compromesa amb la cooperació al desenvolupament, la pau i els drets humans. Una República que pot esdevenir un referent internacional en la defensa dels drets col·lectius dels pobles mitjançant el diàleg i la no-violència. En l'actual context, caldrà relançar el model català de cooperació al desenvolupament i incorporar els valors solidaris de la societat catalana en l'estratègia d'internacionalització com a carta de presentació del nou estat al món, presentant-nos com un actor responsable, compromès amb el desenvolupament, la pau, els drets humans i la justícia universal. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Una República solidària que assumeixi la seva responsabilitat internacional** en la cooperació al desenvolupament i en la promoció de la resolució pacífica i democràtica dels conflictes.
2. **Una República que actuï coherentment davant els reptes globals de desenvolupament humà** i que es guiï pel principi de coherència en les polítiques econòmiques, socials i mediambientals.

3. **Un model de seguretat humana compromès amb la pau** amb un sistema de defensa i de seguretat civil que aposti pel desarmament, la desnuclearització i un sistema d'intel·ligència que analitzi les amenaces i les causes profundes de la violència.
4. **Un referent al Mediterrani de resolució de conflictes** nacionals i territorials amb la no-violència i la pau.

Propostes per a la República Catalana:

- **Fer un pacte per la cooperació al desenvolupament, la pau i la solidaritat** amb tots els nivells de l'administració pública i la societat civil que fixi el grau de responsabilitat de cada actor.
- **Promoure una cooperació concertada amb les ONG**, els moviments socials i el teixit associatiu català, tot reforçant-ne la base social, l'autonomia econòmica i la projecció internacional.
- **Desplegar una estratègia de multilateralisme actiu** i participar en els debats de la comunitat internacional sobre el paradigma del desenvolupament, l'eficàcia de l'ajuda, la reducció de les desigualtats, l'erradicació de la pobresa i el finançament del desenvolupament.
- **Orientar la política pública de cooperació a l'agenda d'eficàcia**, potenciant la cooperació delegada, concentrant-nos sectorialment i seguint les recomanacions de divisió del treball.
- **Aplicar una estratègia integral de coherència de polítiques** amb la política de cooperació al desenvolupament, la pau i la solidaritat internacionals, que incorpori indicadors, mecanismes de seguiment i d'avaluació clars, transparents i verificables pel Parlament i la societat civil.
- **Posar en marxa un sistema d'anàlisi dels riscos, les amenaces i les causes profundes de la violència i les seves manifestacions** amb informació, prevenció i anticipació, i que treballi per erradicar-les a l'interior i col·labori internacionalment per erradicar-les també a l'exterior.
- **Construir un referent d'espai per a la resolució de conflictes i intermediació**. Definir una agenda d'assumpció de debats dels conflictes mediterranis als organismes internacionals presents al nostre territori, així com als centres d'estudi i als espais de debat (CGLU, CIDEM, Institut Europeu de la Mediterrània).
- **Desplegar una agenda de cooperació per a la seguretat europea i mundial**, a partir de la participació activa en organitzacions multilaterals no militars i contribuir a la solució pacífica, dialogada, justa i duradora dels conflictes violents, donant suport a processos inclusius de diàleg, de negociació i de pau, així com vetllar per la protecció i la defensa dels drets humans i del dret humanitari internacional.
- **Constituir un sistema de defensa i de seguretat civil** que sigui adequat pel que fa al nombre d'efectius, proporcionat respecte de les amenaces i els perills reals, ben coordinat en les seves funcions de policia, informació, control, protecció civil i gestió d'emergències i que, alhora, esdevingui garantia d'uns valors democràtics, per assegurar llibertat i justícia a la ciutadania.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Assolir el 0,7% d'ajuda oficial de cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional** en els pressupostos de l'Estat.
- **Exigir a les empreses transnacionals el compliment dels Drets Humans** a tot el món.

- **Reduir en un 40% la despesa militar espanyola en tres anys**, tant en efectius com en capacitat armamentística, per tal de revertir l'increment que va fer el govern Aznar;
- **Desmilitaritzar les polítiques públiques i la vida social**, impedit les subvencions a les empreses armamentístiques i les desfilades, les exhibicions militars i les maniobres fora dels terrenys militars.
- **Modificació de la llei d'armes perquè hi hagi un exhaustiu i eficient control** i limitació de l'exportació d'armes per no continuar venent armes a països que cometen crims de guerra o altres violacions dels drets humans.
- **Suspensió de la venda d'armes a Aràbia Saudí** per impedir la violació de Drets Humans al Iemen.
- **Plantejar la reconversió de la indústria armamentística.**
- **Promoure la signatura del Tractat sobre Comerç d'Armes (TCA).**

3

Discriminació o Igualtat

3. DISCRIMINACIÓ O IGUALTAT

A) SUPEREM UN RÈGIM MASCLISTA, HETEROPATRIARCAL I DISCRIMINADOR

L'Estat espanyol és hereu de la cultura heteropatriarcal, masclista i homòfoba instal·lada en el nacionalcatolicisme, segons el qual les dones no tenien els mateixos drets que els homes i era perseguit i reprimint qualsevol model identitari i sexual que no fos el cisgènere heterosexual (la identitat de gènere coincideix amb el propi cos i se sent atracció per persones del sexe oposat), especialment mitjançant l'aplicació de la *ley de vagos y maleantes* i la seva successora *ley sobre peligrosidad y rehabilitación social*.

Més enllà de la declaració formal recollida a la Constitució espanyola a favor de la igualtat entre dones i homes, la realitat és que la mateixa Constitució consagra la preeminència masculina en la figura del cap d'estat i les condicions successòries de la seva monarquia. L'Estat espanyol continua impregnat d'una cultura patriarcal que emana masclisme. Un masclisme que es constata en l'exercici dels poders públics, des de l'administració de justícia fins a la Real Academia de la Lengua Espanyola, des dels mitjans de comunicació, públics i privats, fins a les oligarquies econòmiques.

Fem una esmena a la totalitat al règim masclista, patriarcal i discriminador que permet passejar amb impunitat els autobusos d'Hazte Oir amb missatges masclistes i transfòbics, que es mostra passiu davant els missatges LGBTIfòbics a les televisions públiques, que es mira impassible sentències com les de *la manada*, que qüestionen sistemàticament les ordres d'allunyament dictades a les víctimes de violència masclista i en retalla els fons d'atenció, que actua passivament davant les discriminacions laborals que pateixen les dones i que continua a la cua de les accions efectives per erradicar el masclisme. Un estat que continua considerant la propietat i els drets patrimonials sota la mirada masculina, on la fiscalitat té mirada androcèntrica i l'estat del benestar es declina sobre el model de família tradicional, on dones i persones LGBTI són en molts casos ciutadanes i ciutadans nouvinguts a l'exercici dels drets efectius.

Un sistema heteropatriarcal emparat en les estructures de poder

En l'intent de modernitzar aquest estat patriarcal, cíclicament els governs que es volen progressistes introdueixen mesures puntuals i retocs legislatius que els donen una pàtina de progressia, feminisme i mirada LGBTI. Mesures que molt sovint costen molt d'implantar per les reticències que genera a la mateixa estructura i que més sovint encara són qüestionades i fins i tot revertides. Rebutgem formar part d'un sistema patriarcal irreformable, on el respecte als drets de les dones és opinable i derogable, o la justícia empara violadors i posa en dubte les dones, on continuen relegades al paper de convidades.

En aquest sentit, respecte a les persones LGTBI, a l'Estat espanyol existeix una cisnormativitat (donar per suposat que totes les persones responen a una identitat sexual o expressió de gènere coincident amb el sexe en el moment del naixement), tant heterosexual (basada essencialment en

una presumpció de cisheterosexualitat de totes les persones) com homosexual (amb una cishomonormativitat on s'ha reconegut la normalització legal i efectiva de les persones homosexuals cisgènere). Però aquestes normativitats no només imposen un model identitari –encaixat en uns determinats estereotips de masculinitats i feminitats–, sinó que suposen, *de facto* i *de iure*, un límit a la plena llibertat i pluralitat identitària, afectiva i sexual.

En els casos de les persones transsexuals, és especialment òbvia la discriminació institucional, en tant que la llei les patologitza considerant-les persones malaltes, en dificulta el canvi de nom –en obligar-les a reconèixer la seva patologització i a hormonar-se, així com d'altres traves del registre civil, especialment en menors– i impedeix la normalització dels nens i les nenes transsexuals. Aquesta discriminació institucional abona la legitimació de la discriminació social i laboral que pateixen bona part de les persones transsexuals (especialment les dones). En aquest sentit, cal assenyalar que el Congrés dels Diputats ha rebutjat reiteradament les propostes d'Esquerra Republicana de despatologització de la transsexualitat, d'eliminació dels requisits patologitzadors i d'hormonació per al canvi de nom i sexe o d'impulsar un pla d'inserció laboral i social de les persones trans.

Un Estat paternalista que discrimina el jovent

La llei electoral espanyola reconeix els drets polítics, com el de sufragi, als 18 anys. Paradoxalment, al 16 anys es pot accedir legalment al mercat laboral, existeix l'obligatorietat de pagar impostos o el ple consentiment als tractaments mèdics. En aquest mateix sentit, cal assenyalar que l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa va aprovar l'any 2011 la resolució 1826 sobre l'enfortiment de la democràcia mitjançant la reducció de l'edat per votar als 16 anys, en què s'instava els estats membres del Consell d'Europa a permetre el dret al vot a partir d'aquesta edat. La resolució vincula els principis de la democràcia, que exigeixen la participació del major nombre possible de persones en el procés polític i en la presa de decisions, amb la necessitat d'ampliar el dret a votar als 16 anys; i assenyalava que l'evolució demogràfica a Europa podria portar a la creixent marginació de la joventut en el procés polític, que corre el risc de ser dominat per qüestions principalment d'interès per a persones de més edat. Malgrat això, el Congrés dels Diputats va rebutjar la proposició de llei d'Esquerra Republicana en què es modificava la llei electoral per tal de permetre el vot als 16 anys.

En resum, a part de negar el dret a vot als 16 anys, les polítiques de l'Estat han comportat per als joves dades socioeconòmiques dramàtiques: taxes d'atur juvenil properes al 50% amb una altíssima temporalitat –que empènia milers de joves a migrar per motius econòmics i a la recerca de noves oportunitats–, que fan evident les dificultats del jovent per poder emancipar-se amb llibertat.

B) CONSTRUÏM UNA REPÚBLICA FEMINISTA I EMANCIPADORA

Davant l'avanç de l'extrema dreta arreu d'Europa, amb un discurs que incita a l'odi contra la diferència i promou valors com el masclisme, el racisme i l'homofòbia, cal reafirmar el compromís de treballar en la defensa dels drets i les llibertats de les dones, les persones LGTBI, les persones migrades i de qualsevol altre col·lectiu vulnerable per tal de barrar el pas a qualsevol intent de retrocés en les fites aconseguides. I alhora, cal fer front a un sistema capitalista devorador que no fa més que incrementar les desigualtats socials i especular amb els drets de les persones, com el dret a l'habitatge, la qual cosa comporta precarietat laboral i situacions de risc de pobresa que afecten especialment dones i joves.

Les republicanes i republicans volem viure en una societat que garanteixi la igualtat d'oportunitats, perquè totes les persones, en l'exercici dels seus drets i deures, puguin gaudir, de l'inici al final de la seva existència, una vida digna i independent. La igualtat d'oportunitats no és el tracte lineal i igual per a tota la ciutadania, és justament, el tracte divers que pugui garantir que totes les persones, vinguin d'on vinguin i siguin d'on siguin, puguin assolir les mateixes fites en igualtat de condicions.

La dones parteixen d'una posició endarrerida en la cursa cap a la igualtat d'oportunitats. Per això, les dones republicanes lluiten per assolir una societat on no visquin amb la incertesa del manteniment o no dels drets assolits després de tants anys de lluites feministes, on no es retallin drets en funció del govern de torn i on els arguments masclistes no formin part de les eines llançables en la vida política ni es continuï treballant a ritme dels homes, sense assumpció de la corresponsabilitat en les feines de cura i sota les mentalitats patriarcals, tant si hi ha dones al capdavant com si no n'hi ha.

Els i les joves es manifesten amb actitud propositiva per expressar la nostra aspiració de viure en un país on es tinguin totes les eines i oportunitats necessàries per desenvolupar el projecte de vida amb llibertat. Per això, lluitem per una República Catalana on el seu jovent tingui un paper impulsor, proactiu i protagonista en la seva construcció, ja que serà el col·lectiu més directament afectat segons el model de país que es constitueixi. Una República on el jovent tingui oportunitats de trobar una feina adequada a la seva trajectòria formativa, que sigui remunerada amb un sou digne i estable i que permeti l'accés a un habitatge a preus populars perquè es pugui emancipar. Una república que fomenti totes les formes de participació per promoure l'apoderament democràtic del jovent, una nova cultura basada en la implicació social i el sentit comunitari de cooperació, i on l'educació sigui un pilar fonamental per garantir que el jovent pot disposar d'una bona formació per tal d'esdevenir ciutadans lliures, preparats i crítics.

UNA REPÚBLICA FEMINISTA AMB IGUALTAT EFECTIVA ENTRE DONES I HOMES

La República ha de ser la plasmació d'una societat de dones i homes lliures i iguals que comparteixin les responsabilitats, on es garanteixi l'accés en tots els àmbits de representació i la presa de decisions en condicions de paritat. La República ha de vetllar per fer efectius els drets de les dones en igualtat de condicions que els homes en tots els àmbits de la vida pública i professional i escometre qualsevol discriminació per raó de gènere o de dependència per raons socioeconòmiques. Una República on les dones se sentin lliures i segures per decidir ser mares i sobre el seu propi cos. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Lluita contra la precarització i la pobresa femenina** amb la igualtat laboral i amb el reconeixement i les prestacions adequades en les tasques de la cura de menors, persones grans i dependents. **Apoderament de les dones** amb la garantia d'accés a tots els àmbits de representació i presa de decisions en la vida pública.
2. **Igualtat salarial i garantia professional** per blindar la igualtat en el món laboral: igualtat retributiva (tancament de la bretxa salarial), superació del terra enganxós que fixa les dones als llocs més baixos de les escales professionals, trencament del sostre de vidre o accés als llocs de presa de decisions i racionalització horària que permeti la corresponsabilitat de dones i homes en les tasques de cura.
3. **Erradicació de la violència masclista** des del compromís de les polítiques públiques: la destinació de recursos pressupostaris, la sensibilització de l'àmbit jurídic i cossos de seguretat, la coordinació amb les entitats de dones i una resposta unívoca ciutadana de rebuig.
4. **Garantia dels drets sexuals i reproductius:** dret a la maternitat i a decidir sobre el propi cos per tal que les dones puguin obtenir un suport integral i tenir el dret de decidir lliurement.

Propostes per a la República Catalana:

- **Garantir escoles bressol dels 0 als 3 anys** a les famílies que ho sol·licitin i destinar els recursos adients per a la cura de les persones dependents.
- **Avançar cap a la reforma horària** amb flexibilitats horàries i permisos laborals paritaris que permetin la corresponsabilitat familiar.
- **Garantir la participació de dones** en totes les estructures administratives institucionals en condicions de representació paritària, i incentivar que en àmbits no institucionals participatius també sigui així.
- **Promoure l'elaboració obligatòria de plans o mesures d'igualtat** en totes les empreses i organismes.
- **Garantir la igualtat salarial**, amb la complicitat del món sindical i empresarial, per feines remunerades d'igual valor, tant si les fan homes com dones.
- **Establir un sistema de permisos, llicències i excedències** que facin compatible la carrera professional amb la vida personal en igualtat de condicions entre dones i homes.
- **Formar en perspectiva de gènere i violència masclista** tots els professionals que ofereixen serveis directes a les dones, i molt especialment els del sistema judicial i els cossos de seguretat.
- **Donar suport, recursos i reconeixement a les entitats de dones** que treballen en la prevenció, detecció i reparació de la violència masclista.
- **Garantir el dret de les dones a decidir lliurement sobre el seu propi cos** i la seva maternitat.
- **Promoure la visibilització i l'apoderament de totes les dones des de les seves diversitats:** dones lesbianes i trans, dones amb capacitats diverses, dones racialitzades i de tota edat i condició.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Establir plans de formació obligatòria en perspectiva de gènere i sensibilització destinats a tots els professionals del sistema judicial** que intervenen en els processos de violència masclista.
- **Crear una comissió d'estudi per treballar en la creació d'un sistema de permisos, llicències i excedències** que facin compatible la carrera professional amb la vida personal en igualtat de condicions entre dones i homes i que aquesta comissió treballi sobre els pilars de la corresponsabilitat, la flexibilitat horària i els permisos paritaris.

UNA REPÚBLICA RESPECTUOSA AMB LA DIVERSITAT SEXUAL I LA IDENTITAT DE GÈNERE

La República Catalana ha de ser justa i ha de garantir els mateixos drets i oportunitats per a tothom. Una República que sigui respectuosa amb la diversitat sexual, lliure d'homofòbia i de transfòbia, i on el dret d'estimar com es vulgui i de constituir una família, sigui quina sigui, formi part del seu ADN. Per això cal treballar en l'aprovació d'aquelles lleis que ens permetin assolir l'equiparació legal de les persones LGTBI i el desenvolupament de totes les polítiques que, de manera transversal, ens permetin avançar cap a la igualtat real i erradicar la LGTBIfòbia de la nostra societat. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Drets constitucionals per la igualtat d'oportunitats de les persones LGTBI** per poder viure amb normalitat l'orientació sexual i garantir el dret a estimar com es vulgui i a constituir una família.
2. **No-discriminació i lluita contra l'homofòbia i la transfòbia** que vetlli perquè la igualtat sigui efectiva i per garantir el dret de les persones LGTBI a viure amb normalitat l'orientació sexual i la identitat de gènere en la seva vida personal, pública i professional.
3. **Esdevenir referent internacional de respecte als drets humans i a la diversitat sexual** per ser present en els organismes internacionals i poder incidir en les polítiques globals.

Propostes per a la República Catalana:

- **Reconèixer a la Constitució els drets de les persones LGTBI**, el respecte cap a la diversitat sexual i la identitat de gènere, incloent el dret al matrimoni entre parelles del mateix sexe i el dret a constituir una família.
- **Aprovar una nova llei contra l'homofòbia i la transfòbia** amb competències penals per incriminar les discriminacions més greus contra persones LGTBI.
- **Dur a terme una política sensible respecte a les persones LGTBI perseguides als seus països d'origen** i disposar de mecanismes d'acollida.
- **Establir un nou marc laboral plenament respectuós** amb el dret a no ser objecte de discriminació.
- **Promoure el respecte a la diversitat i la defensa dels drets de les persones LGTBI als organismes internacionals** dels quals formem part, com la ILGA

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Impulsar l'aprovació de la llei d'igualtat LGTBI** i donar suport a l'aprovació d'aquells projectes legislatius que permetin avançar en la igualtat legal de les persones LGTBI, com la llei per la igualtat de tracte i la no-discriminació.
- **Oposició frontal a qualsevol intent de retrocés en l'àmbit legislatiu** per part dels partits i organitzacions de l'extrema dreta, dels drets de les persones LGTBI.
- **Impulsar la tramitació de la llei d'igualtat de transsexualitat i transgènere** per tal d'avançar en aspectes com la despatologització de la transsexualitat en el sistema sanitari públic, possibilitar la inscripció dels menors i adults trans al registre sense cap mena d'informe mèdic o psicològic o la millora de la inserció social i laboral de les persones trans.
- **Modificar la Llei 19/2007 contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport** per tal d'incloure les persones trans i reforçar els mecanismes de protecció de les persones LGTBI en l'àmbit de la pràctica esportiva.
- **Garantir el dret al finançament públic de la reproducció assistida de totes les dones**, independentment de la seva orientació sexual o estat civil, tal com ja s'està fent a Catalunya.
- **Aplicar les mesures fixades a la resolució sobre l'auge de la violència neofeixista a Europa** aprovada al Parlament Europeu i que aposta per la persecució i sanció dels delictes d'odi, la protecció de col·lectius i organitzacions que lluiten contra el feixisme o el fet que entitats que promouen valors com l'homofòbia no rebin cap ajut públic.
- **Garantir el dret d'asil a les persones LGTBI refugiades** que als seus països d'origen són perseguides per la seva orientació sexual o identitat de gènere.
- **Recuperar la perspectiva del moviment LGTBI** en els programes de memòria històrica.

UNA REPÚBLICA EMANCIPADORA DEL JOVENT

La República ha de ser un estat on el jovent tingui totes les eines i oportunitats per poder viure de manera independent i amb llibertat. Una República on els joves tinguin l'oportunitat de trobar una feina adequada a la seva formació amb un sou digne, accés a un habitatge a preus populars per emancipar-se i on disposin d'una bona formació per esdevenir ciutadania preparada, lliure i crítica, puguin gaudir d'un model d'oci alternatiu de consum sostenible i saludable i disposin de les eines per apoderar-se i participar en la vida cultural, social i política de la República. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República que farem són els següents:

1. **Ocupació digna que combati la falta d'oportunitats i la precarietat laboral**, que permeti al jovent la seva emancipació i en què les pràctiques laborals i la garantia juvenil siguin eines d'aprenentatge i inserció laboral en condicions dignes.
2. **Accés a un habitatge digne a preus populars** que permeti al jovent emancipar-se a través de la promoció de parcs públics d'habitatge i models alternatius d'accés i tinença d'habitatge.
3. **Educació laica, pública, de qualitat, no sexista i en català** fonamentada en la igualtat d'oportunitats, l'equitat i la justícia social i que garanteixi que ningú quedi fora de la universitat per motius econòmics.

4. **Model d'oci alternatiu que fomenti la salut i nous hàbits de consum** potenciant espais d'oci que promoguin el consum responsable i conscient i amb publicitat no sexista.
5. **Un nou país que fomenti la participació del jovent i una nova cultura ciutadana** basada en els valors republicans, la implicació amb l'entorn, la cooperació i el sentiment de comunitat, i que avanci cap al reconeixement social de l'associacionisme i la recuperació progressiva de l'espai públic per a usos comunitaris.

Propostes per a la República Catalana:

- **Incrementar i millorar els mecanismes públics d'intermediació laboral**, per evitar el recurs a empreses de treball temporal (ETT) i agències de col·locació privades, per tal d'evitar pràctiques que contribueixin a la precarització del treball juvenil. Potenciar la garantia juvenil d'inserció laboral efectiva per als menors de 30 anys.
- **Crear un pla integral contra la violència masclista** destinat al col·lectiu jove que, d'una banda, detecti i actuï contra determinats comportaments que poden suposar un risc de violència i, de l'altra, serveixi per formar en la no-discriminació.
- **Apostar per opcions d'accés i tinença de l'habitatge que vagin més enllà de l'individu** i incideixin en la transformació social, com ara la masoveria urbana, la cessió d'ús o les cooperatives d'habitatge, així com totes aquelles polítiques que possibilitin l'accés a l'habitatge dels joves.
- **Actuar davant les problemàtiques dels joves en relació amb la seva salut**: garantir l'educació afectivosexual, promoure una alimentació equilibrada i hàbits saludables, tractar la salut mental i el suïcidi des d'una perspectiva juvenil, i una política de drogues menys repressiva i més pedagògica.
- **Incentivar l'accés dels joves a l'oferta cultural que hi hagi**, així com també dotar d'autonomia i recursos els artistes joves per tal que puguin exercir amb llibertat el seu ofici.
- **Caminar cap a un model educatiu que disposi de les eines necessàries perquè tothom hi pugui accedir**, un progressiu relleu generacional del professorat per donar oportunitats als joves investigadors i docents, i amb un sistema de beques just i amb el finançament necessari. Exigirem la derogació de la LOMCE i la reforma de l'Estatut dels Estudiants.
- **Donar suport tècnic, logístic i econòmic als projectes duts a terme per entitats juvenils**, així com treballar perquè s'incrementi el reconeixement social a l'associacionisme com a eina de formació en la participació i la cohesió social.
- **Educar la infància i el jovent en la igualtat i el respecte cap a les persones LGTBI+**, i treballar per erradicar l'assetjament escoltar LGTBIfòbic, així com crear també un pla integral contra la violència LGTBIfòbica.
- **Invertir en una xarxa de transport públic** que permeti als joves garantir el seu dret a la mobilitat per tenir accessibilitat als seus llocs de treball, als centres educatius i als seus espais d'oci juvenil.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Impulsar el dret a vot a partir dels 16 anys** per implicar els joves en la participació política, ja que si poden pagar impostos o tenir responsabilitats penals, també han de poder decidir el futur mitjançant el vot.
- **Reclamar el traspàs de la competència i els recursos de beques universitàries** per tal de superar el greuge actual de repartiment en funció de la població i garantir l'accés a l'educació superior.

4

Desigualtat o Cohesió Social

4. DESIGUALTAT O COHESIÓ SOCIAL

A) SUPEREM UN RÈGIM CLASSISTA QUE PERPETUA ELS PRIVILEGIS

El pacte de la Transició va suposar la prolongació i la perpetuació del domini de l'elit franquista sota la forma política de la monarquia parlamentària. No es va produir en cap cas una ruptura amb el règim anterior. D'aquesta manera, el règim constitucional va heretar tota l'estructura política i econòmica del franquisme, que va seguir tenint el control de les estructures de l'Estat.

La Constitució va consagrar un nou ordre polític que va permetre a l'oligarquia franquista continuar dirigint el país, i perpetuar-se en els estaments del poder. Les mateixes famílies polítiques que van governar durant el franquisme ho van continuar fent durant el període constitucional fins a l'actualitat, i la Constitució únicament va ser el marc jurídic que va garantir aquesta continuïtat. Així, les estructures oligàrquiques i extractives van romandre intactes en la seva major part, al mateix temps que rebien un vernís democratitzador.

La consolidació d'aquesta oligarquia que s'ha lucrada a través dels grans processos de privatitzacions de les principals empreses estatals –telefonía, energia, infraestructures, transports, loteries– durant els anys vuitanta i noranta i que ha operat indistintament sota governs del PSOE i el PP, ha teixit una estructura de relacions entre món polític i econòmic que ha permès la consolidació de sistemes de corrupció perfectament institucionalitzats i la instauració de portes giratòries entre món polític i l'econòmic de manera que el primer legisli en interès del segon independentment del govern.

Aquesta oligarquia, més extractiva que productiva, que viu de les empreses de l'IBEX i dels decrets publicats al BOE, ha estat incapaç de generar un desenvolupament econòmic productiu que respongui als interessos generals de la ciutadania i ha procurat tan sols pels seus propis beneficis.

Paral·lelament, la corrupció ha esdevingut un dels trets principals del sistema polític posant en escac la mateixa estructura del règim del 78 i desemmascarant les elits extractives que el van edificar. Una forma de corrupció institucionalitzada que s'ha plasmat en les portes giratòries dels consells d'administració de les grans empreses, l'especulació immobiliària o estafes com les del projecte Castor i les autopistes radials de Madrid.

Un Estat que accentua les desigualtats

La recuperació econòmica que els darrers anys ha viscut Espanya no ha anat acompanyada de millores significatives en les condicions de vida de les capes baixes i mitjanes de la població, sinó al contrari, les desigualtats s'han incrementat any rere any. Aquestes desigualtats creixents queden clares en l'últim informe d'Oxfam Intermón que explica com la concentració de la riquesa està posant en risc el model de benestar al conjunt de l'Estat.

Espanya és un país amb realitats duals. Des del 2014 creix el PIB, però els resultats de la reactivació econòmica només beneficien una minoria, mentre que la desigualtat es cronifica i s'intensifica. Espanya segueix sent el segon país de la Unió Europea on més ha crescut la

desigualtat des que va esclatar la crisi i on ha seguit augmentant malgrat els últims anys de creixement econòmic.

L'anterior etapa de creixement, fonamentada en la bombolla immobiliària i el crèdit barat, va generar uns enormes desequilibris que van amplificar l'impacte de l'esclat d'una crisi de caràcter global però especialment dura a Espanya. D'aquesta crisi, en va resultar una destrucció massiva de llocs de treball, un atur molt superior a la mitjana europea, la reconcentració del sistema financer, la pèrdua de poder adquisitiu de la població assalariada al voltant del 30% i una nova generació de treballadors i treballadores pobres que conformen una nova classe social, el precariat. En resultat, les persones més pobres van ser les més castigades. D'acord amb l'OCDE, la renda mitjana a Espanya va caure un 9% entre el 2007 i el 2014, però la caiguda de la renda del 10% més pobre de la població va ser de més del doble, d'un 21%.

Des de la crisi, el model espanyol tan sols ha pogut recuperar competitivitat a partir de la devaluació interna, abaixant preus, rebaixant els costos laborals, generalitzant activitats econòmiques intenses en feines de mitja i baixa qualificació i amb un estancament endèmic de la productivitat.

Per contra, els beneficis de les grans empreses han recuperat els nivells anteriors a la crisi, i malgrat això no s'ha recuperat el nivell salarial dels treballadors. I com a colofó, la fortuna de tan sols tres persones (Amancio Ortega, la seva filla Sandra i Juan Roig) ja equival a la riquesa del 30% més pobre, és a dir, de 14,2 milions de persones. Mentre el 2015 aquest 30% més pobre va veure reduïda la seva riquesa en més d'una tercera part (-33,4%), la fortuna de les tres persones més riques del país va augmentar un 3%.

Una fiscalitat per a les elits

Aquesta desigualtat s'agreuja per l'efecte d'un sistema fiscal que no és redistributiu i que trenca el principi de progressivitat, ja que aquesta progressivitat només s'aplica a les rendes del treball. Espanya és un dels països europeus amb menor capacitat per reduir les desigualtats a través del sistema fiscal, tan sols al darrere de Letònia, Bulgària, Estònia i Lituània. Són les famílies les que encara suporten la major part del pes tributari, aportant un 84% de la recaptació enfront d'un 13% de les empreses.

La fiscalitat de les grans fortunes, que a través de figures com les sicavs permet l'elusió de bona part dels seus beneficis, converteix l'Estat espanyol en un dels estats europeus amb la pressió fiscal més baixa, malgrat que els tipus impositius estan a nivells relativament elevats des d'una òptica comparada.

Les grans empreses que generen beneficis milionaris paguen menys impostos que les pimes. De la mateixa manera, les rendes del capital i especulatives tributen molt menys que les rendes del treball.

El sistema fiscal continua gravant amb més intensitat el treball de la ciutadania que el capital que tinguin. Es bonifiquen els impostos de patrimoni i successions, fins i tot per a les grans fortunes, i es permet l'enginyeria fiscal que fomenta l'elusió de l'impost de societats.

Un sistema de pensions deficitari

Els sistemes de pensions de repartiment, com és el cas de l'espanyol, funcionen a partir de les aportacions que mensualment fan les persones que treballen i les empreses. Les aportacions s'ingressen al *calaix* comú, que permet, a més, pagar la nòmina de les pensions de manera que no hi ha un estalvi al sistema, sinó que els diners que entren amb l'esforç dels que treballen s'utilitzen per pagar les pensions dels que ja han treballat prou. Aquest és un gran valor de la solidaritat intergeneracional.

Tanmateix, aquests sistemes només són sostenibles quan hi ha més gent treballant que ingressi recursos que població passiva percebent pensions. Per tant, hi ha una relació directa entre la sostenibilitat dels sistemes de pensions i la salut del mercat de treball. A més treball, i a més treball de qualitat, més resistència del sistema.

El sistema de pensions a l'Estat espanyol es troba en una situació complicada. El seu dèficit oscil·la al voltant dels 17.000 milions d'euros anuals, i la guardiola del fons de reserva de pensions, previst per anys de crisi, ha quedat esgotada, també per la mala gestió dels diferents governs.

Aquest resultat no és derivat ni de bon tros per l'import de les pensions que reben els pensionistes. Les pensions no són excessivament altes a Espanya en comparació amb altres països de l'entorn europeu. El problema rau en la partida dels ingressos. Les pensions no es poden discutir. En tot cas, cal afrontar la manera com es paguen, i això depèn de la salut del mercat laboral i de les polítiques actives associades. Amb un mercat en el qual, fruit de les successives reformes laborals, es crea ocupació de baixa qualitat, temporal i amb salaris galdosos, la capacitat de ser sostenible del sistema de pensions espanyol és i serà molt complicada.

Infrafinançament en dependència

L'Estat va aprovar una llei de dependència el 2006 que havia de garantir una mínima cobertura per a totes aquelles persones en situació de vulnerabilitat. La realitat d'aquesta llei ha estat que l'Estat no ha aportat els recursos que preveia per garantir-ne el desplegament i ha traslladat tota la responsabilitat a les comunitats autònomes que han patit una situació d'asfíxia financera especialment severa durant els darrers anys de crisi econòmica.

Fa dos anys, coincidint amb el desè aniversari de la llei de dependència, la majoria dels grups parlamentaris al Congrés dels Diputats van signar un Pacte per la Dependència que havia de servir per impulsar el compromís de l'administració central per al desplegament de la llei. En totes les anàlisis d'evolució del sistema realitzades es constata que la insuficiència de finançament, agreujada molt especialment a partir del Reial decret llei 20/2012 aplicat pel govern Rajoy, és la principal causa de la desatenció en què s'està incorrent respecte a les persones en situació de dependència.

La disminució del finançament a les autonomies des del juliol del 2012 fins al desembre del 2018 ha generat una xifra acumulada de deute no reconegut de 3.154 milions d'euros que han hagut d'assumir les comunitats autònomes, entre les quals Catalunya ha estat un dels territoris més castigats.

Malgrat tot, no s'ha previst ni intuït en cap projecte de pressupostos generals de l'Estat una estratègia per a la reversió de les retallades ni per al compliment dels compromisos de finançament

50-50% entre Estat i comunitats autònomes, uns compromisos que no s'han assolit en cap dels dotze exercicis des que s'aprova la llei.

Despesa militar vers despesa social

A l'Estat espanyol s'estan retallant drets socials per mantenir la despesa militar. En primer lloc, perquè estan destinant recursos a armament en lloc de destinar-los a sanitat, dependència, educació o d'altres despeses socials. No en va, el finançament estatal per garantir el dret a la dependència (que és un dret) es xifrava en uns 800 milions d'euros, que és precisament la quantitat per la qual l'Estat ha generat un deute públic per pagar els grans projectes armamentístics.

En segon lloc, perquè la despesa militar ha contribuït de manera important amb més de 30.000 milions d'euros a la generació del deute amb què el govern ha justificat les retallades. I finalment, perquè segueixen ampliant la despesa militar pressupostada –encara que no hi hagi diners– a compte de deute públic. Tenint en compte que l'augment del deute públic significa més retallades en el futur.

Boicot a les mesures socials a Catalunya

Més de quaranta lleis catalanes han estat recorregudes al Tribunal Constitucional des de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia del 2006. Més de la meitat de recursos que l'executiu de l'Estat ha dirigit contra el Parlament han afectat polítiques socials i la recaptació d'impostos de la Generalitat. El bloqueig polític de la majoria conservadora del Congrés sobre el Parlament ha impedit a Catalunya desenvolupar polítiques socials més avançades. Malgrat l'existència a Catalunya de grans consensos respecte a drets socials bàsics, l'Estat ha bloquejat sistemàticament les iniciatives del Parlament. Aquelles formacions polítiques que com el PP són minoritàries a Catalunya han impedit que poguéssim avançar socialment. La gran majoria de lleis tombades pel TC s'han inspirat en lleis que són vigents en altres països del centre i el nord d'Europa. Una prova més que l'Estat vol evitar el canvi i la modernització per mantenir els privilegis.

Un dels casos més greus va ser el de la llei de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica. Fruit d'una ILP impulsada per entitats socials, va ser aprovada el 29 de juliol del 2015 per unanimitat, en una jornada que tothom va considerar històrica.

La llei prohibia l'execució de cap desnonament sense oferir abans un lloguer social, recollia la possibilitat de sancionar els grans tenidors d'habitatge i establia la necessitat de garantir els subministraments bàsics i d'aplicar les ajudes necessàries per evitar talls de subministrament, entre molts altres punts. El maig del 2016 molts dels articles que incloïa van quedar suspesos automàticament per l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat presentat pel govern espanyol.

Aquesta no era la primera vegada que el Parlament legislava a favor d'aquestes famílies vulnerables. Dos anys abans, el desembre del 2013, es va aprovar el Decret llei 6/2013 de modificació del codi de consum, parcialment anul·lat pel TC el març del 2016. Uns mesos després de la suspensió de la llei 24/2015, el Parlament va aprovar la llei de mesures de protecció del dret a l'habitatge de les persones en risc d'exclusió residencial i novament va ser suspesa.

Moltes altres lleis aprovades pel Parlament els darrers anys també han estat totalment o parcialment tombades pel TC, com la llei d'igualtat entre homes i dones, en la qual els articles anul·lats fan referència a qüestions com l'assetjament sexual, la presència d'homes i dones en la negociació col·lectiva o la perspectiva de gènere en la prevenció de riscos laborals.

Gairebé tots els impostos creats els últims anys han estat a la diana de l'Estat. L'euro per recepta, l'impost sobre els dipòsits bancaris, a les centrals nuclears, a les operadores d'internet, als pisos buits... Aquests impostos intentaven redistribuir rendes i gravar activitats que generen externalitats negatives. En el cas de l'impost sobre els dipòsits bancaris, els magistrats del TC van considerar que era gairebé idèntic a un impost de valor 0 aprovat posteriorment pel govern espanyol amb l'objectiu de deixar-lo sense efecte per incompatibilitat.

Aquestes impugnacions no són només un atac a la sobirania de Catalunya i a les possibilitats de desenvolupar el seu autogovern, sinó que hi ha una clara voluntat de protecció dels poders fàctics del règim del 78, que en el cas de l'impost sobre els dipòsits bancaris, és la banca.

B) CONSTRUÏM LA REPÚBLICA DEL BENESTAR

A Esquerra Republicana treballem des de tots els àmbits i des de tots els fronts possibles per aconseguir i consolidar una societat cohesionada que garanteixi els mateixos drets i oportunitats a tota la ciutadania. Entenem des del vessant republicà que cal llimar tota desigualtat i cal formar una ciutadania crítica, compromesa, participativa i transformadora en igualtat de condicions que es faci corresponsable del progrés social i que avanci solidàriament cap a una societat més justa i igualitària.

Aspirem a una República que garanteixi els drets socials de tota la ciutadania, amb especial atenció als col·lectius més vulnerables (infància, persones amb discapacitats, gent gran en situació de dependència...) i en situació de risc de pobresa, i que parteixi de la distribució de la riquesa per fer-ho possible. Un sistema de pensions universal i sostenible; polítiques socials i de salut centrades en les persones, que garanteixin la integralitat dels sistemes, universal i equitatiu; la potenciació d'iniciatives com el voluntariat, l'esport, l'intercanvi generacional... per millorar la inclusió social de les persones... són propostes que cal anar implementant a Catalunya. Mentre no disposem de totes les eines i competències, demanem al govern central que no torpedini la tasca legislativa que permet, per exemple, regular el sector de les teràpies naturals per posar ordre al sector o que reconegui les competències històriques en matèries d'adopcions internacionals de Catalunya.

Demanem que es creïn els recursos suficients per atendre les persones migrades, en especial els joves que emigren sols, perquè arribin al nostre país amb la màxima dignitat i puguem garantir la seva inclusió social. Ens trobem davant d'un flux migratori alt, i només en el cas dels menors estrangers, des del 2016 ja han arribat més de 5.800 infants i adolescents que han deixat casa seva per cercar oportunitats a Catalunya. El govern català no té eines ni per al control fronterer ni per atendre aquest flux sense informació, comunicació, coordinació, planificació, distribució territorial i recursos econòmics per part de l'Estat.

Demanem que es posi fi al tracte injust respecte al finançament de la llei de la dependència, que es compleixi el traspàs del 0,7 de l'IRPF perquè el sistema social de Catalunya no en pateixi les conseqüències, que es blindi el sistema de pensions, i que es dotin a través del pla concertat els

serveis socials bàsics. Les persones grans, les persones en situació de vulnerabilitat social i les entitats que treballen en favor de la cohesió social no poden resultar perjudicades per un estat que ni legisla en favor de la cohesió social, ni dota de recursos els territoris que tenen les competències de benestar social.

UNA REPÚBLICA DE BENESTAR QUE REDISTRIBUEIXI LA RIQUESA

La República Catalana ha de néixer amb el propòsit d'esdevenir una societat cohesionada que garanteixi els mateixos drets i oportunitats a tota la ciutadania. Una República de benestar que redistribueixi la riquesa per donar una vida digna a tothom, que lluiti contra les desigualtats per donar a tothom les mateixes oportunitats i que garanteixi els drets socials de tota la ciutadania, amb especial atenció als col·lectius més vulnerables i en situació de risc de pobresa. Una República on, a partir dels valors republicans, la ciutadania es faci corresponsable del progrés social i avanci solidàriament cap a una societat més justa i igualitària. Una República Catalana del benestar que esdevingui un dels països més avançats d'Europa en la garantia de drets socials i la igualtat d'oportunitats. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Els valors republicans com a base de la societat** per a una ciutadania crítica, solidària, compromesa i amb vocació transformadora.
2. **Redistribució de la riquesa i de la lluita contra les desigualtats com a pilars de l'estat del benestar** que implementi la renda garantida de ciutadania per erradicar la pobresa i garantir una vida digna a tothom.
3. **Dret a viure la vellesa i les discapacitats amb autonomia personal, independència i dignitat** a través d'unes pensions dignes i un bon finançament de la llei de dependència.
4. **Reconeixement de drets, protecció i igualtat d'oportunitats per a tots els infants i adolescents**, especialment aquells que es troben en situacions de major vulnerabilitat, per garantir el seu desenvolupament i el respecte dels seus drets més bàsics, especialment el dret a viure en família.
5. **Reforma horària per a la millora del benestar de les persones i de les famílies**, redistribuint els usos del temps i incentivant la corresponsabilitat i la conciliació vital.
6. **Garantia de no-discriminació i lluita contra qualsevol forma de violència** que impedeixi a les persones la llibertat de viure el seu propi projecte personal, especialment la que s'exerceix contra dones, infants, persones migrades, el col·lectiu LGTBI i les persones amb disfuncionalitats i capacitats diverses.

Propostes per a la República Catalana:

- **Seguir implementant la renda garantida de ciutadania** per convertir-la en una prestació que asseguri l'erradicació de la pobresa i garantir una vida digna a tothom. La renda de ciutadania ha de suposar una superació de l'actual paradigma de prestacions socials i una racionalització d'aquestes prestacions. La renda de ciutadania ha de garantir l'erradicació de la pobresa sense contraprestacions i ha d'anar acompanyada per un segon tram o complement amb mesures de suport als beneficiaris per a la seva inserció sociolaboral.

- **Garantir l'alimentació de totes les persones**, revisant els percentatges de distribució dels fons de cohesió social de la Unió Europea sobre distribució d'aliments.
- **Garantir el dret a l'habitatge**, incorporant mesures perquè els ajuntaments puguin limitar el preu màxim del lloguer a les zones tensionades.
- **Situar els infants i adolescents i les seves famílies com l'eix prioritari de tota acció política**, reforçant vincles, treballant les habilitats parentals i reforçant totes les eines per a la sensibilització, detecció i protecció envers els abusos sexuals i els maltractaments infantils.
- **Augmentar els programes per a la detecció i prevenció del maltractament envers les persones grans i les persones amb discapacitat** i adequar el codi penal per garantir la correcta protecció de les persones grans contra el maltractament.
- **Ampliar el permís per maternitat fins als sis mesos**, perquè les mares que ho vulguin puguin allargar la lactància dels nadons i millorar la salut dels infants i les mares, com recomana l'Organització Mundial de la Salut (OMS).
- **Impulsar la llei de la reforma horària** en diàleg amb el pacte nacional per tal d'accelerar el canvi. Definir el període de transició i el moment zero per a la reconexió amb el ritme de vida quotidiana de la resta de països del món.
- **Potenciar el voluntariat i l'associacionisme** com una de les millors formes de participació social i d'exercici de civisme.
- **Crear una línia de finançament per a la creació o millora d'espais comunitaris** per als municipis.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Fer el traspàs de la gestió de 0,7 de l'IRPF a les autonomies**, donant compliment a les sentències del Tribunal Constitucional.
- **Exigir a l'Estat el compliment de la llei de dependència** amb el 50% de finançament de la despesa social, així com els pagaments endarrerits pagats per la Generalitat de Catalunya que corresponien a l'Estat.
- **Augmentar les transferències a les autonomies per a actuacions inclusives adreçades al poble gitano.**
- **Ampliar l'aportació econòmica del pla concertat a Catalunya** per reforçar els serveis socials bàsics, ja que són serveis públics essencials.
- **Adaptar la legislació espanyola sobre violència masclista** per adequar-la al Conveni d'Istanbul i a la resta de normatives ratificades per l'Estat.
- **Exigir a l'Estat transparència, informació i recursos per a aquells territoris que acullen amb garanties infants i joves migrats sols**, per tal d'agilitzar processos i planificar l'arribada i l'atenció que garanteixi la integració d'aquests joves.
- **Blindar les competències en matèria d'adopció internacional (LAI)** mitjançant la modificació de l'article tercer i la disposició addicional tercera 1 de la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència, que modificava la Llei 54/2007.

- **Adequar la realitat social dels nous models de famílies** després de divorcis o separacions i elaborar una llei específica per a famílies monoparentals mitjançant la modificació de la Llei 40/2003 de famílies nombroses.
- **Adaptar la normativa sobre els drets de les persones amb discapacitat** a la Convenció Internacional del 2006.

UNA REPÚBLICA AMB PENSIONS SOSTENIBLES

La República Catalana ha de tenir un sistema de pensions de repartiment sostenible, que ha de pivotar sobre tres potes: contributiva, universal i complementària. La contributiva ha de ser sostenible per si mateixa a partir de les aportacions dels treballadors, sense que el seu finançament pugui restar afectat pel vessant universal o no contributiu. Aquest sistema contributiu, públic i de repartiment, ha de permetre pensions justes a les persones, i ha d'estar en relació amb la cotització al llarg de tota la vida laboral, però, alhora, ha de tenir uns mínims que permetin un nivell d'ingressos dignes a tothom.

El vessant universal, o no contributiu, ha de permetre a les persones un nivell de terra social que els permeti subsistir quan no puguin acreditar cotitzacions, i ha d'estar vinculat, d'una banda, a les situacions de necessitat equiparables a les situacions de prestacions contributives (jubilació, viduïtat, incapacitat permanent, etc.), però també, d'altra banda, al sistema de garantia d'ingressos de rendes garantides o de ciutadania que es puguin establir, i ha de ser finançada per les aportacions dels pressupostos públics, no per les aportacions dels treballadors en actiu.

Per acabar, el sistema complementari, ja sigui públic o privat, ha de ser tutelat pels poders públics i seria un sistema de protecció addicional, finançat per empreses i treballadors, i que es podria establir en el marc de la concertació social o de la negociació col·lectiva, o bé a títol individual, per a la millora de la protecció (sistemes de pensions complementaris). Aquesta darrera pota, en cap cas ha d'anar contra la sostenibilitat del sistema contributiu ni ha de desincentivar les aportacions al sistema públic obligatori. En aquest àmbit, el pilar fonamental de la República és el següent:

1. **Crear un sistema de pensions de repartiment sostenible i solidaritat intergeneracional** basat en tres potes: contributiva, universal i complementària.

Propostes per a la República Catalana:

- **Crear un fons de reserva de pensions** que asseguri el cobrament de les pensions ja concedides i que garanteixi els drets dels cotitzants i futurs pensionistes.
- **Mantenir l'aportació de la cotització dels treballadors** per garantir i millorar l'actual nivell retributiu de les pensions. Eventualment, estudiar rebaixes a la cotització que fomentin una ponderació dels costos laborals que permetin un increment de l'activitat laboral i de la creació de llocs de treball.
- **Fer més real i just l'accés a la jubilació**, amb uns requisits que s'ajustin a totes les etapes que passa una persona en el decurs de la seva vida laboral: nombre d'anys de cotització, carència progressiva, i agafar com a anys de referència per al càlcul de la prestació aquells en què la persona més ha aportat al sistema.

- **Redissenyar el sistema de prestacions no contributives**, com a element socialment integrador i, si s'escau, com a via de reincorporació al món laboral mitjançant instruments que en millorin l'ocupabilitat.
- **Dissenyar un sistema de prestacions o protecció complementària tutelat** i que permeti les aportacions i l'estalvi addicionals.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Blindar el sistema de revalorització anual de les pensions d'acord amb les variacions de l'IPC** per evitar la pèrdua de poder adquisitiu dels pensionistes i el retorn progressiu del poder adquisitiu perdut al llarg dels anys de congelació a les pensions més baixes.
- **Transferir a les autonomies la gestió de les polítiques passives d'ocupació** i, en concret, la de les prestacions i subsidis d'atur en el marc d'un model de gestió integral territorialitzada de les polítiques d'ocupació.

UN SISTEMA DE SALUT I SOCIAL INTEGRAT I UNIVERSAL

El nou sistema nacional de salut i social de la República estarà centrat en la persona i serà públic, universal, equitatiu i integrat, garantirà la qualitat, serà finançat amb recursos públics i estarà orientat a preservar la salut i el benestar de la ciutadania. Un sistema en què la ciutadania es faci corresponsable de la seva salut, disposi de la màxima informació sobre el diagnòstic propi i tingui la capacitat de prendre decisions de manera compartida sobre el tractament que vol rebre. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Una atenció integral de salut i social centrada en la persona d'acord amb els valors republicans**, amb especial atenció als col·lectius més vulnerables i que vetlli pels drets i deures dels pacients.
2. **Un sistema públic, universal, de qualitat, sostenible i equitatiu** que sigui considerat una inversió de benestar i que sigui capaç de generar prosperitat.
3. **Salut i benestar en totes les polítiques públiques amb corresponsabilitat del ciutadà** com a subjecte actiu de la seva salut i del benestar individual i col·lectiu.
4. **Una organització territorial integrada i en xarxa** amb participació efectiva i vinculant dels professionals i representants de la ciutadania.
5. **Un model orientat a l'excel·lència** fonamentat en la formació contínua per al desenvolupament professional i la recerca i la innovació per impulsar la transferència del coneixement.

Propostes per a la República Catalana:

- **Promoure l'atenció primària comunitària com a base de l'atenció integral** i com a principal porta d'entrada al sistema sanitari de salut i social. Potenciar i dotar l'atenció primària perquè sigui resolutiva i alhora vertebradora dels diversos nivells assistencials. **Impulsar la salut comunitària amb estreta col·laboració entre els serveis d'atenció primària de salut, benestar social i salut pública**, basant la seva activitat en l'acció sobre els determinants socials de la salut.

- **Promoure una atenció social i sanitària de proximitat**, centrada en el domicili, atenent tant com es pugui els condicionants propis del pacient i del seu entorn més immediat (familiars, de veïnatge...) i amb atenció especial per als col·lectius més fràgils i vulnerables.
- **Superar la fragmentació entre nivells assistencials mitjançant l'estreta col·laboració i coordinació entre els nivells de l'assistència** (primària, hospitalària, sociosanitària i salut mental) i vetllant per l'adient aplicació dels principis d'equitat entre nivells assistencials.
- **Establir l'agència catalana del medicament com a ens regulador** de tot allò relacionat amb la recerca, el desenvolupament, la comercialització i la promoció de medicaments.
- **Potenciar la recerca i la innovació** com a eines imprescindibles per assolir l'excel·lència del sistema, orientades a millorar la salut i el benestar dels ciutadans.
- **Considerar la despesa en salut i serveis socials com una inversió creadora de benestar**. El pressupost assignat haurà de ser l'equivalent a la mitjana del percentatge del PIB que destinen els països de l'Europa dels 15 i, com a mínim, l'equivalent a la mitjana de tots els percentatges del PIB català gastat durant els últims quinze anys.
- **Crear contractes de gestió que incorporin un sistema d'incentius** per a la millora de la qualitat, l'eficiència, la recerca i la innovació, i per a l'assoliment d'objectius en salut i socials, amb arrelament territorial, amb transparència i participació.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Despenalitzar l'eutanàsia** i regular el suïcidi assistit per tal de garantir una mort digna.
- **Reclamar l'impuls d'una regulació estatal en l'àmbit de les teràpies naturals** i reconèixer la capacitat competencial del Parlament català per legislar sobre aquesta matèria, amb la voluntat d'assimilar-nos als països del nostre entorn. En aquest sentit, possibilitar l'aprovació de nou a Catalunya del decret 31/2007, derogat pel TS, pel qual es regulaven determinades teràpies naturals. Aquest decret pretenia posar ordre en el sector i alhora protegir les persones usuàries, garantir els drets dels professionals, regular els centres de formació i assegurar els controls de qualitat pertinents.
- **Recerca i investigació de malalties minoritàries.**
- **Regular la prescripció infermera de medicaments.**

L'ESPORT PER A UNA SOCIETAT SALUDABLE I COHESIONADA

La República ha d'apostar decididament per l'esport com a instrument que, en base als valors republicans, beneficï el creixement personal i la vida saludable de les persones i afavoreixi la cohesió social i la solidaritat humana de la comunitat. Un nou model esportiu basat en la concepció de l'esport com a activitat universal d'interès públic que afavoreixi la pràctica de l'esport a totes les persones i que demana una estreta complicitat entre una societat civil esportiva organitzada i una administració pública no intervencionista que planifiqui, dinamitzi i doni suport a l'esport com a servei públic de caràcter transversal en totes les seves vessants (econòmica, de salut, educativa, social i de lleure). En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Foment de la pràctica de l'esport i de l'activitat física per a tothom** en base als valors republicans per assolir una societat saludable i cohesionada.

2. **L'esport de base i l'esport femení** com a sectors estratègics per estendre la pràctica esportiva de manera igualitària a tota la societat.
3. **Una gran entitat paraigua que esdevingui una confederació esportiva** que coordini territorialment i sense exclusió la gestió de les organitzacions esportives.
4. **Una administració esportiva que planifiqui, dinamitzi i doni suport econòmic i logístic a l'esport** com a realitat educativa, econòmica, de lleure, de benestar i salut.
5. **Internacionalització de l'esport català** com a estratègia que permeti participar en els àmbits d'alt nivell de l'esport mundial i projecti Catalunya al món com a país esportiu.
6. **Ple reconeixement del voluntariat esportiu** com a base de la gestió de les entitats esportives.

Propostes per a la República Catalana:

- **Constituir seleccions esportives catalanes** promovent l'afiliació de les federacions catalanes a les federacions internacionals.
- **Promoure el reconeixement internacional del Comitè Olímpic de Catalunya.**
- **Fomentar la constitució d'una confederació esportiva catalana**, representativa de les organitzacions que gestionen el sector, que coordini territorialment i sense exclusió les entitats que treballen en l'àmbit de l'esport.
- **Establir una conselleria d'esports amb capacitat per dur a terme una planificació transversal** en els àmbits econòmic, educatiu, social, de salut i del lleure, i reestructurar l'administració esportiva simplificant-la, tot eliminant burocràcia i augmentant l'eficiència en la planificació del sector.
- **Fomentar projectes comuns esportius entre les entitats** que representen i apleguen els diferents sectors de l'esport de Catalunya.
- **Crear lligues catalanes de prestigi dels diversos esports i categories**, amb estructures pròpies, i establir relacions de cooperació amb entitats homòlogues dels Països Catalans.
- **Fomentar el patrocini** i l'esponsorització de l'esport.
- **Incloure la sinistralitat esportiva dins la cobertura ordinària** de la sanitat pública.
- **Promoure l'esport femení** i donar suport específic a la participació de les dones en els estaments directius de les organitzacions que incideixin en la gestió del sistema esportiu.
- **Definir el voluntariat esportiu de manera clara i legal**, els drets i deures que té, les diverses formes que adopta, les mesures per promoure'l i la protecció i cobertura de què disposa.
- **Planificar i donar suport a l'esport en edat escolar i universitària** com a sectors integrats territorialment en el sistema esportiu general.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Exclusió de la tasca voluntària de l'afiliació obligatòria al règim ordinari** de la seguretat social.
- **Llibertat d'elecció pel que fa convocatòries de seleccions esportives** estatals.

5

**Precarietat
o Prosperitat**

5. PRECARIETAT O PROSPERITAT

A) SUPEREM UNA OLIGARQUIA EXTRACTIVA DE PORTES GIRATÒRIES

Bona part de les elits econòmiques i empresarials de l'Estat són hereves del franquisme. Les empreses que van acumular poder i riquesa mitjançant la seva connivència amb la dictadura, avui dia les podem trobar, sense complexos, cotitzant en l'IBEX 35. I unes quantes van fer ús de presos polítics republicans, en condicions de gairebé esclavitud, per enriquir-se i acumular poder. A la fi del règim franquista, aquestes pràctiques, lluny de ser qüestionades i penalitzades, com va passar a Alemanya, no van tenir cap tipus de penalització. Així és com les elits franquistes, lluny de veure disminuït el seu poder amb el canvi de règim, el van mutar i consolidar fins al punt que han acabat marcant l'estructura del model econòmic espanyol.

Els governs de Felipe González, primer, i els de José Maria Aznar, després, van promoure la liberalització de l'economia, l'augment de la flexibilització de les condicions laborals i la privatització accelerada d'empreses estatals. Anys més tard, tant un president com l'altre van ser contractats com a consellers de Gas Natural, en el primer cas, i com a assessor d'Endesa, en el segon, sense obviar que aquestes companyies multinacionals provenen d'empreses públiques privatitzades per aquests mateixos governs. Aquest fet visualitza de manera molt clara com de lligades es troben les cúpules dels poders econòmics i polítics, tret característic bàsic per analitzar l'estructura del model econòmic espanyol.

Aquesta estructura oligàrquica ha estat la responsable d'executar un model econòmic extractiu basat en el poder de la gran banca, el domini del mercat de les grans companyies de serveis privatitzades, la construcció de grans infraestructures deficitàries de l'Estat i l'accelerada especulació immobiliària instigada per la liberalització del sòl. I tot això acompanyat de les corrupteles en els concursos de contractació i la manifesta evasió fiscal en paradisos fiscals. Tot plegat va comportar una construcció urbanística desorbitada, una escalada descontrolada dels preus de l'habitatge i un increment desmesurat del deute. El desenllaç era previsible, tard o d'hora la bombolla havia d'esclatar.

Arran de l'esclat de la crisi de la bombolla immobiliària i per fer front a la crisi del deute, l'Estat espanyol, davant la dicotomia de garantir els dipòsits bancaris a les famílies i pimes o la fallida de les entitats financeres, va optar per reformar l'article 135 de la Constitució per donar prioritat al pagament del deute i insuflar als bancs més de 60.000 milions d'euros de diner públic per compensar el balanç negatiu dels seus comptes de resultats. De retruc, l'aixeta del crèdit es va tancar i els bancs van començar a acumular els pisos impagats, però els diners públics transferits a les entitats financeres mai han retornat a l'erari públic, malgrat els seus beneficis posteriors. Alhora, les retallades en la despesa pública va començar a tenir els seus efectes.

Des de llavors, s'ha anat produint un procés de concentració empresarial i de situacions de domini del mercat, sobretot en sectors estratègics com el de l'energia, les telecomunicacions i les finances, que ha permès a les grans empreses d'aquests sectors actuar com a veritables oligopolis, amb el consegüent augment dels preus i de les pràctiques abusives. Davant d'aquesta situació, el govern

de l'Estat no ha procurat vetllar per la lliure competència, sinó que ha blindat els privilegis d'aquests oligopolis, amb exemples paradigmàtics com l'abús de les preferents, les clàusules sòl o l'impost al sol en el cas de les renovables.

Sistema financer, culpable de la crisi

Quan va esclatar la crisi, es va assenyalar els bancs i el sistema financer com a culpables. Es va parlar de crisi del capitalisme, de refundació del sistema i de posar grans controls i vetos al poder bancari. Malgrat això, les institucions van salvar els bancs sense cap tipus de condició, sense cap tipus de control o veto i molt menys de refundació del sistema. Tota la societat hem hagut de pagar la factura del seu deute, mentre ells mantenien sous, beneficis i privilegis (retribucions extraordinàries i complementàries, indemnitzacions, plans de pensions), alhora que absorbien les caixes obligades a bancaritzar-se i milloraven la posició en el mercat financer. En aquest sentit, convé recordar que el Congrés dels Diputats ha rebutjat les reiterades propostes d'Esquerra Republicana per tal de limitar els sous i els beneficis dels grans directius bancaris, així com les propostes per erradicar les comissions bancàries abusives.

El neoliberalisme salvatge practicat pel govern espanyol va ser clau a l'hora de generar les condicions per tal que l'Estat espanyol tingués una crisi pròpia, que es va sumar a la crisi econòmica internacional. Especialment com a conseqüència de la liberalització del sòl i la liberalització de les caixes. D'una banda, perquè es va anar inflant una economia fictícia basada en el totxo fins al punt que els préstecs a les empreses promotores van triplicar els concedits a la indústria. D'altra banda, perquè les caixes es van comportar com a bancs d'inversió, concentrant les inversions en sòl i immobles amb tanta ambició que es van endeutar amb els mercats europeus per fer més inversions de les que es podien permetre. Així, va créixer irresponsablement el risc i l'endeutament, davant el silenci còmplice d'un Banc d'Espanya que un cop va esclatar la bombolla va exigir la plena bancarització de les caixes, tot obviant que el problema havia estat que les caixes havien estat infidels a la seva essència d'inversió en economia productiva en pimes i en famílies i arrelament territorial.

La desregularització bancària impulsada per part dels diversos governs espanyols unida al procés de bancarització de les caixes d'estalvi va convertir el sector bancari estatal en un autèntic oligopoli. Segons l'informe del Banc d'Espanya 2017, els cinc principals grups bancaris han passat de representar el 49% de l'actiu total del negoci l'any 2007 a representar més d'un 70% l'any 2017, que suposa uns 20 punts per sobre de la mitjana europea.

L'Estat espanyol continua sense legislar a favor d'augmentar la competència en aquest sector, mitjançant mesures com la creació d'una banca pública (que permetria posar fi al problema d'infr finançament de les pimes) o amb mesures dins de l'àmbit fiscal com la creació d'un impost als dipòsits bancaris que contribuís a recuperar part dels recursos públics malbaratats en el rescat del sector bancari, que obté beneficis multimilionaris any rere any. Un impost que ja va impulsar el Parlament català el 2012 i que el govern espanyol va deixar inoperatiu reduint-lo a un tipus de 0% per blindar, de nou, els privilegis del sector financer.

Privilegis de l'IBEX 35 davant les pimes

Una de les grans perjudicades per la crisi van ser les petites i mitjanes d'empreses, que van ser excloses de l'accés al crèdit, tant de la banca privada com del mateix ICO.

L'Estat espanyol lluny de garantir la competitivitat de les pimes i ajudar-les a desenvolupar-se, ha aplicat sistemàticament polítiques que ens han dut a un escenari de greuge comparatiu de les pimes envers les grans empreses de l'IBEX35. Especialment greu en el cas català, en tant que les petites i mitjanes empreses són la base del teixit productiu de Catalunya, ja que suposen el 99,8% del total d'empreses i el 69,9% de l'ocupació.

La concentració empresarial i situacions de domini del mercat produïda en els darrers anys, sense les mesures de protecció i regulació necessàries, ha comportat una situació de desigualtat de condicions a l'hora d'operar en el mercat entre les grans empreses i les pimes.

Les petites i mitjanes empreses són les grans marginades d'una contractació pública que està dissenyada per beneficiar les grans empreses mitjançant la licitació de grans lots. No obstant això, un cop guanyats aquests grans lots, les grans empreses subcontracten a preus d'explotació les pimes, que són les que veritablement acaben implementant les obres, però sense tenir una justa correlació en els beneficis. I pitjor encara, les pimes són les que acaben finançant l'obra, assumint els riscos i patint l'escandalosa i legalment acceptada morositat en el pagament de les grans empreses.

La morositat de les grans empreses amb les pimes és un problema persistent que llastra la competitivitat i dispara l'asfíxia financera de les petites i mitjanes empreses. I per descomptat, aquest procés de precarització en la subcontractació de les pimes suposa també un procés de precarització de les condicions laborals i salarials de les treballadores i els treballadors. Ambdós són les víctimes d'un joc pervers en què els que més menys guanyen són els que veritablement posen els diners i l'esforç productiu. Un joc en perfecta sintonia amb el fet que l'economia productiva suporti major càrrega impositiva que les grans empreses.

Més enllà de la negativa incidència de la crisi i de les polítiques subsegüents, el procés regressiu que estan patint les petites i mitjanes empreses a l'Estat espanyol està clarament vinculat a una legislació que perjudica la seva competitivitat i compromet el seu futur.

Com a exemple il·lustratiu de la situació de domini que genera desigualtats, hem de destacar que si els alts directius de les empreses de l'IBEX 35 cobraven fins a 23 vegades més que els seus treballadors, després de la crisi ja cobren 25 vegades més. Sembla, doncs, que aquells que prediquen austeritat i reformes laborals per abaixar els salaris als seus treballadors no se les apliquen a ells mateixos.

Privilegis fiscals per a grans fortunes i per a l'especulació

Les dades de fiscalitat efectiva, és a dir, el que realment acaben pagant les empreses una vegada aplicades les deduccions i altres mecanismes fiscals, mostren grans diferències amb el tipus nominal (el que la teoria diu que s'hauria de pagar) segons com sigui la grandària de l'empresa. Mentre que les petites empreses acaben pagant per l'impost de societats un 18% de mitjana, les grans empreses tributen amb menys d'un 8%, segons dades de l'Agència Tributària. Al mateix temps, els beneficis obtinguts per les grans empreses no han parat d'augmentar quan,

paradoxalment, la seva aportació a les arques públiques no ha parat de disminuir. En concret, les dades mostren com des de l'any 2007, quan s'inicia la crisi econòmica, els beneficis per a les grans empreses han crescut un 25%, a costa d'un guany de competitivitat sostingut per importants *ajustos* salarials i menor contribució fiscal, que ha provocat que s'hagin deixat de recaptar més de 20.000 milions d'euros per l'impost de societats, un 48% menys. Aquesta pèrdua de recursos té un impacte directe en el finançament de serveis i polítiques públiques, i especialment de polítiques socials com l'atenció a la dependència, amb el consegüent augment de la desigualtat.

A més, en l'actualitat ens trobem davant d'un Estat espanyol que permet inadmissibles avantatges fiscals a grans empreses i fortunes, com les sicavs, i a empreses especulatives com les socimis, *fons voltors* que no paguen l'impost de societats, tenen la seu en paradisos fiscals i són els responsables de l'encariment de l'habitatge a les nostres ciutats. Contràriament, les empreses de l'economia social, que a diferència d'aquestes empreses especulatives cerquen un creixement sostenible i igualitari, no tenen cap tipus d'avantatge fiscal.

Tot i que l'administració pública hauria de ser la primera a impulsar una contractació que afavoreixi les empreses amb conductes fiscalment responsables en detriment de les empreses que fan ús dels paradisos fiscals per defraudar la hisenda pública, el poder de les empreses del l'IBEX 35 ho ha acabat evitant. Així, i malgrat que 33 de les 35 empreses de l'IBEX tenen diners en paradisos fiscals (segons l'Observatori de Responsabilitat Social Corporativa) van ser rebutjades totes les esmenes d'Esquerra Republicana a la llei de contractes del sector públic, que tenien com a objectiu impedir que les empreses —o les seves filials— domiciliades en paradisos fiscals poguessin ser contractades pel l'administració pública.

Frau fiscal i injustícia fiscal

L'Estat espanyol té un sistema fiscal poc progressiu, en tant que es primen els impostos indirectes, com ara l'IVA, per sobre dels impostos directes, com l'IRPF o l'impost de societats. És a dir, que la pressió fiscal se sustenta més sobre els impostos que paga tota la ciutadania en el consum o les transaccions econòmiques que sobre aquells impostos que s'apliquen a la riquesa de les persones físiques i jurídiques.

El sistema tributari espanyol, a més, és un sistema injust perquè les rendes del capital tributen més que les rendes del treball; les empreses innovadores i productives tributen més que les empreses especulatives; els necessaris productes d'higiene íntima femenina, de nadons i de persones dependents no tenen aplicat un IVA reduït; els serveis veterinaris paguen un IVA de luxe mentre que la tauromàquia paga un IVA reduït; o comprar un cotxe de luxe tributa amb el mateix IVA que comprar un tractor o una furgoneta per treballar.

Tanmateix, més enllà de la falta d'equitat fiscal, l'Estat té un gran problema de frau i d'elusió fiscal. Malgrat això, l'Estat espanyol lluny de prendre una posició fèrria en la lluita contra el frau i l'elusió fiscal, n'ha sigut partícip. En aquest sentit, cal subratllar que tant el PSOE com el PP quan han estat al govern han impulsat amnisties fiscals, amb les quals han permès regularitzar el diner negre dels delinqüents evasors fiscals. L'última amnistia fiscal, l'anomenada "amnistia Montoro" va permetre a gairebé 31.500 contribuents regularitzar elements adquirits amb rendes no declarades a un tipus d'interès reduït, que es va dir que seria del 10% però que finalment es va demostrar que van acabar pagant tipus efectius que rondaven el 3%. El resultat de tot plegat va ser escandalós: el govern espanyol només va recaptar 1.200 milions dels 2.500 milions que havien previst i pregonat per tal

d'intentar justificar l'amnistia. Així, es calcula que algunes grans fortunes –que, malgrat les propostes d'Esquerra Republicana per conèixer els seus noms, es mantenen en l'anonimat– es van estalviar pagar uns 2.800 milions d'euros. Un autèntic privilegi fiscal que, molt lluny dels conceptes d'igualtat, proporcionalitat i progressivitat que haurien de regir un règim fiscal modern, incentiva el delictes i desmotiva les empreses que compleixen les seves obligacions legals i que pateixen el greuge d'una competència deslleial.

Així mateix, cal assenyalar que mentre que el 75% del frau fiscal es produeix per les grans empreses i fortunes, només es dediquen a la seva investigació el 20% dels inspectors d'Hisenda, mentre que la majoria d'investigacions se centren en autònoms i professionals liberals, que només representen el 8% del frau fiscal. En aquest sentit, és necessari recordar que el govern *progressista* de Zapatero va retallar en més de 1.000 els inspectors d'hisenda dedicats a perseguir les grans fortunes i els va derivar a investigar pimes i particulars. D'altra banda, el sistema de treball implantat incentiva que els inspectors se centrin en els petits contribuents més que no pas en el grans defraudadors.

Per tant, tenim davant un Estat on el règim fiscal afavoreix els poderosos i on s'acaben gravant més les rendes del treball que les del capital, afavorint les grans fortunes i ofegant fiscalment els que conformen la base de l'economia productiva. Això acaba esdevenint un model productiu que pretén guanyar competitivitat a base de baixos salaris i poc valor afegit, i sense incentius fiscals per inversió en R+D+I.

Retallades en R+D+I a l'economia del futur

Una de les primeres retallades que va fer l'Estat espanyol quan va arribar la crisi econòmica va ser en R+D+I. Això no només suposa hipotecar l'aposta per una societat de futur per al segle XXI, sinó que implica castigar aquells territoris que més van invertir en R+D+I, com ara Catalunya.

Aquestes retallades estan vinculades a una estratègia governamental en què, a diferència dels països de l'entorn que fien la sortida de la crisi al valor de la innovació, es prioritza la devaluació salarial.

Finalment cal assenyalar l'important pes que ha mantingut la R+D+I militar (en bona part crèdits que no han estat retornats) en detriment de la R+D+i civil. És per això que Esquerra Republicana fa anys que defensa que es prioritzi l'R+D+i civil fins a situar-la en la mitjana europea, que es comptabilitzi l'R+D+I militar com a despesa militar i que es retornin els préstecs d'R+D+I militar per tal de poder-los invertir en R+D+I civil.

Asfíxia financera a les autonomies i als ens locals

El model de finançament actual de l'Estat espanyol es pot resumir en dues idees bàsiques: no ha servit per reduir les disparitats regionals i s'ha focalitzat a augmentar les inversions a Madrid, "*capital del reino*", propi de la visió imperialista i centrífuga de l'Estat.

Des de la restauració democràtica, només Madrid ha guanyat pes econòmic a costa de la resta de regions espanyoles, les suposades beneficiàries de les transferències fiscals. Madrid és avui dia el quilòmetre zero de totes les infraestructures i la seu de les grans empreses públiques i de la majoria

de les privades, exemple il·lustratiu d'un model anacrònic que per si sol explica la dramàtica situació espanyola.

Tanmateix, tot i l'enormitat d'aquestes inversions, Catalunya ha resistit l'embat i ha estat capaç de mantenir el seu pes econòmic al voltant del 19%, però amb un cost social i mediambiental enorme. Així, la mancança d'inversió pública de l'Estat a Catalunya s'ha hagut de compensar amb la participació privada i d'iniciativa social per fer escoles, centres sanitaris i infraestructures varies. Una major dotació de capital privat que cal remunerar i que fa que, en percentatge, els salaris siguin inferiors que als qualsevol regió europea amb PIB similar i fins i tot inferiors que el de l'Estat espanyol.

Aquest model de finançament ha comportat que Catalunya tingui un dèficit fiscal equivalent al 8% del PIB. D'aquests diners, però, menys de la meitat, només un 3% del PIB, s'envien a altres comunitats autònomes. La resta, vora el 5% del PIB, és el dèficit fiscal a l'Estat i es destina a finançar el model centralitzat del Madrid imperial. Per tant, aquestes transferències no segueixen els criteris d'equitat i eficiència i qüestionen la coartada del nacionalisme espanyol que el dèficit fiscal català és l'aportació constitucional obligada a la "solidaritat interterritorial". Ben al contrari, responen a un posicionament ideològic i de model d'Estat concret que, lluny de posar fi a les disparitats regionals, les ha reforçat.

Per intentar pal·liar part d'aquest infrafinançament, l'Estat posa a l'abast de les comunitats autònomes que així ho requereixin una línia de crèdit coneguda com el FLA, el Fons de Liquiditat Autònoma. Un fons al qual Catalunya es va veure arrossegada a adherir-se en requerir finançament urgent per complir amb les seves necessitats de tresoreria, sobretot durant els anys de la crisi econòmica. No obstant això, aquesta falta de finançament es podria haver evitat amb una millor previsió de finançament per part de l'Estat mitjançant el model de bestretes. És a dir, l'Estat fa un càlcul aproximat de tot allò que recaptarà, sempre a la baixa, per transferir la quantitat de recursos corresponents a les comunitats autònomes. Quan finalment s'actualitzen els càlculs i es liquida la diferència, dos anys més tard i sense cap tipus d'interès de demora, és evident que les comunitats ja han hagut de fer front als seus pagaments corrents. Per tant, existeix un buit en el finançament que s'ha de cobrir amb mecanismes com aquest fons de liquiditat, de dubtosa legitimitat si es té en compte que mentrestant, l'Estat, disposa d'aquests recursos que no li pertanyen a un tipus d'interès zero, que pot gestionar i gastar, malgrat l'asfíxia que provoca a les comunitats autònomes.

A més, els diners que finalment acaben gestionant les comunitats autònomes tenen gairebé tots una finalitat predeterminada, atès que han de cobrir els serveis públics bàsics i les principals polítiques socials, mentre que l'Estat disposa d'un ample marge de maniobra per gestionar els seus recursos. Amb això, té la capacitat per decidir quin model de país vol construir en detriment del marge polític que queda a les comunitats autònomes i a les corporacions locals.

Tanmateix, les regles fiscals europees, imposades arran la reforma exprés de l'article 135 de la Constitució espanyola, avalada pels dos grans partits estatals, van suposar la consagració de l'estabilitat pressupostària per sobre de qualsevol altre objectiu mitjançant tres mecanismes: objectius de deute, objectius de dèficit i regla de despesa.

Aquests objectius de dèficit es distribueixen de manera desigual entre els diferents nivells de l'administració pública, ja que l'Estat espanyol ha optat per centrifugar les polítiques d'austeritat i traslladar a les comunitats autònomes i als ajuntaments els objectius de dèficit més contundents,

quan són les administracions que sustenten l'estat del benestar. De fet, l'Estat és el gran culpable d'una doble retallada de la inversió social: aquella feta directament per l'Estat (Llei de dependència, pla concertat, fons immigració...) i aquella provocada per l'asfíxia financera de les comunitats autònomes i les corporacions locals, mentre que el mateix Estat mantenia o incrementava la despesa militar i policial.

En especial, la regla de despesa ha comportat que malgrat que la mateixa evolució de l'economia hagi provocat un increment d'ingressos, aquests ingressos no han pogut ser retornats a la ciutadania. La conseqüència de tot plegat és que els ajuntaments que han practicat una bona gestió econòmica durant els darrers cinc anys i han tingut superàvit només l'han pogut destinar a reduir endeutament o bé a tenir-los aturats als bancs. L'administració local és la més pròxima a la ciutadania i, per tant, els ajuntaments són els primers a respondre a les necessitats dels seus veïns i veïnes. No s'entén que un ajuntament acumuli superàvit i, en canvi, no pugui donar resposta a les seves necessitats a causa de la restricció imposada per una llei estatal.

Un règim precaritzador

La crisi de econòmica del 2008 va generar una onada de destrucció d'ocupació sense precedents i va situar l'Estat espanyol en una situació d'emergència social.

Malgrat no tenir uns costos laborals excessivament elevats, Espanya va decidir implantar un seguit de reformes laborals, la darrera de les quals el 2012, i el resultat ha estat una devaluació de les condicions laborals i una precarització del mercat laboral que ha suposat l'aparició de treballadors pobres. De fet, malgrat que les taxes d'atur s'han reduït en termes absoluts, Espanya segueix tenint un dels aturs més alts d'Europa i unes xifres molt preocupants pel que fa a atur juvenil i a atur de llarga durada.

Des de les estructures de l'Estat s'ha intentat vendre el relat d'una recuperació econòmica miraculosa, però la realitat és força més preocupant. La recuperació ha impactat de forma molt desigual i s'ha traduït en un increment de les desigualtats entre rics i pobres.

Espanya lidera la taxa de temporalitat de l'OCDE, amb el 23,1%. Pel que fa a salaris, s'incrementa el gruix de treballadors que es consideren pobres, i el salari mitjà i mínim se situa molt per sota dels valors dels països europeus de referència. De fet, la darrera aprovació de la pujada del salari mínim interprofessional a 900 euros segueix sent molt inferior als valors que estableix la carta europea de drets, que parla del 60% del salari mitjà.

Així, d'una banda, s'intenta lluitar per la competitivitat devaluant els salaris tot i que Espanya ja estava per sota de la mitjana de la UE abans de la crisi. El 2008, el cost laboral per hora a Espanya era de 19,4 euros, mentre que per UE-28 era de 21,5 i a UE-18 era de 25,6 euros l'hora. La crisi ha fet que, per exemple, a la zona UE-28 el cost hora s'hagi incrementat en un 15% i a la zona UE-18 en el 14,5%. En canvi, a Espanya, s'ha incrementat només 9,7%. S'intenta lluitar en *low cost* salarial, tot i saber que és una batalla perduda davant de països amb costos laborals molt més baixos com Romania (4,6 euros/hora) o Bulgària (3,8 euros/hora). D'altra banda, la crisi també ha generat de profundes desigualtats en el mercat laboral entre treballadors amb salaris dignes i treballadors pobres. Treballadors fixos i treballadors temporals amb contractes precaris. La reforma de les prerrogatives en la negociació col·lectiva ha permès afeblir el diàleg social, els nuclis de negociació, el que posa sobre la taula també la necessitat de derogar les reformes laborals, no

només per la pèrdua de drets individuals, sinó també per la pèrdua de democràcia del món del treball.

El problema de la ocupabilitat és un dels grans reptes que les societats del segle XXI hauran d'afrontar tenint en compte qüestions com ara la revolució tecnològica.

Uns nivells d'atur propers al 20% i que en el cas dels joves poden arribar al 40% ens alerten d'una situació de pèrdua de benestar que s'està cronificant i d'uns nivells de desigualtat i exclusió insostenibles i inacceptables en una societat que es diu avançada. La problemàtica dels elevats nivells d'atur, sumada al fenomen de la precarietat i la temporalitat laboral, no han estat abordada per l'administració de l'Estat a través de polítiques actives que fomentin la productivitat i el treball digne.

B) CONSTRUÏM UNA REPÚBLICA EMPRENEDORA I AMB TREBALL DIGNE

Els Països Catalans han estat, de llarg, els més perjudicats pel model de finançament espanyol, la qual cosa ha comportat que, malgrat ser els territoris que més aporten a la hisenda de l'Estat, siguin alhora els que menys reben *per capita*. Això ha originat per a Catalunya, el País Valencià i les illes Balears un dèficit fiscal que castiga, any rere any, el finançament de les polítiques i els serveis públics necessaris per a l'estat del benestar i, en conseqüència, de l'economia social. Si a això li sumem la falta d'inversió en infraestructures de l'Estat, incomplint la disposició addicional tercera de l'Estatut, tenim com a resultat un dèficit crònic en inversió i despesa pública que esdevé un llast per al desenvolupament econòmic del país, i en especial per a l'economia productiva.

El model econòmic espanyol ha estat dirigit per una oligarquia empresarial relacionada originàriament amb el franquisme que es beneficia, de manera escandalosa, de les relacions de poder amb els aparells de l'Estat. I aquest estat de coses s'ha traduït en l'existència d'un sistema financer especulador que s'ha beneficiat de la crisi que ell mateix va generar, d'unes grans empreses de l'IBEX 35 que reben tractes de favor mentre la petita i mitjana empresa ha hagut de viure al marge de la contractació pública –i sovint sense poder tenir accés al crèdit bancari– i d'un regim fiscal que grava més les rendes del treball que les del capital. Un model econòmic que es tradueix en el mercat laboral en alts índex d'atur i precarietat laboral.

L'economia productiva catalana, doncs, i molt en particular les classes mitjanes i treballadores del país, han pagat històricament un preu molt alt pel fet de no comptar amb un Estat que hagi assumit com a pròpia la defensa dels seus interessos i necessitats. I això, amb la crisi dels darrers anys, que tot just es comença a superar ara, s'ha fet encara més palès.

La República Catalana és la gran oportunitat que tenim per capgirar la situació. És l'oportunitat per disposar d'un estat empenedor que faci una aposta decidida per l'economia productiva, social, sostenible i innovadora, que tingui com a prioritat el suport a la petita i mitjana empresa i al treball autònom i la finalitat de crear una ocupació digna i ben qualificada. Un estat que eviti les situacions de domini de les grans companyies garantint una competència real i que promogui una fiscalitat justa, eficient i amb efectes socialment redistributius. Una estat, en definitiva, que generi prosperitat.

UNA REPÚBLICA EMPRENEDORA DE PROSPERITAT COMPARTIDA I FISCALITAT JUSTA

La República ha de prendre un protagonisme actiu en l'estímul de l'economia i fer possible la llibertat de la seva ciutadania en la seva dimensió econòmica, aconseguint l'absència de dominació de qualsevol tipus, en especial de les grans corporacions i dels poders econòmics. Només un país pròsper, construït sobre una forta base industrial i innovadora i amb unes institucions eficients i independents dels poders econòmics, pot garantir que el creixement sigui compartit i que s'avanci cap a una societat sense fortes desigualtats i basada en la llibertat i la responsabilitat personal. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Un estat emprenedor** amb un protagonisme actiu en l'economia, que fomenti els nous sectors productius i inverteixi en innovació.
2. **Implantar una fiscalitat justa i eficient**, que garanteixi l'estat del benestar i la funció redistributiva i que fomenti la competitivitat i prosperitat compartides.
3. **Rescatar les finances de l'especulació** per posar-les al servei de la prosperitat, l'economia productiva i els drets de les persones consumidores.
4. **Regular els mercats al servei de l'interès general, amb una política de competència** que eviti les situacions de domini (energia, telecomunicacions, etc.).

Propostes per a la República Catalana:

- **Creació d'un fons nacional per a la innovació**, vinculat a la nova banca pública sorgida a partir de l'Institut Català de Finances, que aposti pels nous jaciments d'ocupació i d'innovació tecnològica, que actuï com a capital de risc i capital llavor públic, i estableixi un sistema de diversificació del risc i de remuneració dels riscos assolits.
- **Aposta pressupostària per la inversió pública en infraestructures de foment de la competitivitat**, tant de transport (corredor mediterrani) com de dades (extensió de l'alta velocitat d'internet al territori) com d'energia (foment de l'autoproducció d'energia).
- **Disseny d'un impost sobre el benefici de les societats** que afavoreixi la reinversió de beneficis i la transferència de tecnologia, així com l'augment de la dimensió de les petites i mitjanes empreses per impulsar consorcis (*pool*) d'innovació en l'àmbit privat.
- **Simplificació de tota l'estructura impositiva**, fusionant diversos impostos actuals que recaptin diferents àmbits administratius. Per exemple: fusió de l'IBI amb l'impost de patrimoni, fusió de l'impost de societats amb l'impost d'activitats econòmiques, millorar la coordinació de l'impost de transmissions patrimonials oneroses amb l'IVA, etc., per tal de garantir una distribució adequada dels ingressos tributaris entre les administracions (el govern de la República i les administracions locals).
- **Reducció de l'IVA a aquells serveis que han de ser considerats bàsics**: bolquers, productes d'higiene íntima femenina i serveis veterinaris.
- **Reducció dels impostos sobre la renda provinents del treball**, especialment en els trams més baixos, incentiu fiscal al lloguer, simplificació de les deduccions actuals i adaptació dels trams de declaració per a autònoms i ingressos complementaris amb fiscalitat més amable.

- **Harmonització de l'impost de societats en l'àmbit europeu** per evitar el dúmping fiscal. Supressió dels tractaments fiscals favorables a determinades societats financeres (ex: sicav i creació d'un impost a la banca. Creació d'un codi impositiu ambiental per afavorir conductes ecològicament més responsables, simplificant i unificant els impostos ambientals actuals, tot incrementant la fiscalitat a l'energia nuclear. Establir i ampliar deduccions per a la reinversió productiva de beneficis empresarials.
- **Increment de la progressivitat en els impostos indirectes**, i particularment en l'IVA, sobre els productes de consum habitual per a la subsistència de les famílies i tipus més elevats per als productes de luxe.
- **Creació d'una tarifa plana impositiva i de cotitzacions socials** per als emprenedors i autònoms en el marc d'un sistema de cotització al sistema de seguretat social més progressiu.
- **Persecució del frau fiscal i l'elusió fiscal**, especialment la que es dugui a terme mitjançant l'enginyeria fiscal. Aposta per un model d'administració tributària basat en el compliment tributari de tots els agents econòmics, no només dels que declaren.
- **Redistribució de la riquesa generada pel sector turístic**, que es basa, en bona mesura, tant en elements intangibles, com el clima i la cultura, com en elements tangibles, com la seguretat i les infraestructures. Actualment, aquestes variables representen externalitats tant per als operadors turístics com per als turistes. Aquesta situació s'ha d'equilibrar amb la creació de tributs específics.
- **Actuació en l'àmbit de la competència bancària** mitjançant la legislació d'entitats de crèdit per evitar posicions de domini, facilitant la diversificació dels tipus d'entitats financeres (a través de facilitar la incorporació al mercat de cooperatives de crèdit, caixes populars i banca pública al costat de la banca actual) tot garantint la solvència del sistema i la protecció dels consumidors.
- **Separació de la banca comercial minorista** (destinada a l'estalvi i al crèdit de les famílies) **de la banca d'inversió** (destinada a la inversió en productes de mercats cotitzats).
- **Creació d'una banca pública que aporti més competència al sector i garanteixi el finançament al sector productiu**, centrat en les petites i mitjanes empreses i en la col·laboració per a la inversió en grans projectes estratègics (infraestructures, recerca, etc.).
- **Marc regulatori per al foment de les finances alternatives efectuades mitjançant plataformes digitals**, com ara el finançament col·lectiu de préstec (*crowdlending*) i el finançament col·lectiu (*crowdfunding*), per tal de garantir la protecció dels consumidors.
- **Aprovació d'un estatut de l'inversor** que protegeixi els inversors minoristes i apliqui la normativa europea de protecció dels consumidors en l'àmbit financer (directives MIFID).
- **Millora de l'organització i normativa dels mercats de capital**, amb un organisme supervisor dels mercats de valors, en el marc del mercat únic de capital en procés de creació a la UE amb un marc comunitari de protecció dels consumidors.
- **Política procompetitiva i d'integració en l'espai europeu en els mercats regulats**, especialment en l'energia i les telecomunicacions, impedit la creació d'oligopolis. Una nova llei de l'energia que abarateixi els costos d'entrada, en fomenti l'autogeneració i determini un mecanisme transparent de fixació de preus. Revocació de la reforma elèctrica espanyola.

- **Garantia de la independència, la transparència i el retiment de comptes dels organismes reguladors**, creant organismes o seccions independents per a cadascun dels mercats (energia, telecomunicacions, audiovisual, transports).
- **Incorporació de la política de competència en el mercat lliure d'elements com la responsabilitat social i ambiental** per a la determinació de la competència deslleial, i evitar *ex ante* posicions que puguin comportar un alt risc d'abús de domini del mercat.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Millorar el tractament fiscal de les rendes del treball**. Actualment, l'IRPF discrimina de manera molt evident les rendes del treball respecte de les de l'estalvi. Per tal de corregir-ho, es proposa incrementar en 2 punts la tarifa de les rendes de l'estalvi superiors a 100.000 euros i en 5 punts les superiors a 150.000 euros, de manera que en aquest tram es passaria de tributar del 23 al 28%. En compliment del principi de lleialtat institucional, l'augment s'hauria de repartir de manera equitativa entre l'Estat i les autonomies (50% per a cada un, com estableix el sistema de finançament). Per a Catalunya suposaria un increment de recaptació de prop de 50 milions d'euros.
- **Establir un marc fiscal per al treballador autònom que impliqui la possibilitat de diferir el pagament de l'IRPF** en els primers anys d'activitat amb l'objectiu d'alleugerir la càrrega fiscal del treball, així com un sistema de cotització reduïda per a tots aquells treballadors autònoms amb una facturació inferior a la del salari mínim interprofessional.
- **Impulsar un sistema fiscal per afavorir l'economia productiva**, amb un règim simplificat de l'impost de societats (IS) a les pimes. Malgrat les diferents reformes, encara hi ha una diferència notable entre el tipus nominal i el tipus efectiu a causa de l'existència de múltiples deduccions. Això significa que pel mateix tipus nominal vigent (25%), les empreses més grans paguen un tipus efectiu molt més baix. Aquest règim tributari per a empreses de petita dimensió tindria en compte les característiques de les microempreses i les petites i mitjanes empreses: tipus únic del 20% sense possibilitat d'acollir-se a deduccions, que sovint requereixen obligacions addicionals que la pime no pot satisfer.
- **Eliminar els privilegis fiscals a determinades societats financeres** –per exemple, a les sicavs– i instar les institucions comunitàries a **aplicar la taxa digital** proposada per la Comissió a tots els estats membres mentre no s'adapti i homogeneïtzi l'estructura de l'impost de societats per poder gravar l'activitat efectivament desenvolupada al territori amb independència del seu domicili fiscal.
- **Intensificar la lluita contra el frau fiscal**. El frau fiscal a l'Estat supera els 70.000 MEUR (6% del PIB espanyol), més del doble del pressupost de la Generalitat. Aquest frau atempta contra l'equitat del sistema fiscal i redueix de manera dràstica el finançament de l'estat del benestar. Incrementar la dotació de recursos humans destinats a la lluita contra el frau, disposar de sistemes informàtics avançats que permetin l'encreuament de grans bases de dades, facilitar l'intercanvi d'informació tributària entre països per detectar actius situats a l'estranger i crear una base de dades única i disponible per a totes les administracions tributàries (Agència Estatal de Administració Tributaria, AEAT; Agència Tributària de Catalunya, ATC; i administracions tributàries locals) per tal que totes puguin tenir més eines i poder, així, assumir més funcions en

inspecció i desincentivar l'operativa de les empreses en paradisos fiscals mitjançant la introducció clàusules en els processos de licitació pública en el conjunt d'administracions.

- **Continuar avançant cap a la plena sobirania fiscal.** En els últims dos anys, l'Agència Tributària de Catalunya (ATC) ha desplegat la seva estructura territorial (ha passat de 4 a 32 oficines a tot el país), ha internalitzat funcions fins llavors delegades a les oficines liquidadores gestionades pels registradors de la propietat i ha assumit noves funcions com les de la recaptació executiva. En els últims dos anys, podem dir que gairebé s'ha esgotat el marge competencial vigent. És a dir, passar a gestionar, recaptar, liquidar i inspeccionar altres impostos que no siguin els propis ni els cedits totalment. En conseqüència, l'adaptació del marc normatiu vigent per fer possible aquest avanç esdevindrà una prioritat de la legislatura.
- **Lluitar contra la morositat.** Eliminar les empires a l'elusió dels terminis de pagament, equiparant-les als estàndards legislatius europeus, implementant un reglament sancionador i establint un òrgan independent de vigilància i regulació. La morositat no pot ser una eina financera al marge de la lliure competència que escanyi econòmicament les pimes, n'impedeixi el creixement i arribi a posar en perill la seva viabilitat.
- **Posar fi a les polítiques centrifugadores i excessives d'austeritat.** La llei d'estabilitat pressupostària espanyola vigent, impulsada pel govern del PP, suposa un excés de rigor en la gestió dels pressupostos públics que resulta clarament contraproductiu. L'aplicació de limitacions com la de la regla de la despesa limita de manera absurda, per exemple, la capacitat d'inversió d'administracions locals amb situació d'equilibri o superàvit pressupostari. La mateixa limitació obligaria la Generalitat a tancar els exercicis pressupostaris del 2020 i 2021 amb un superàvit de més de 600 i 800 MEUR, respectivament. La modificació de la llei d'estabilitat pressupostària vigent resulta, doncs, imprescindible.
- **Eleva l'objectiu de dèficit per a les comunitats autònomes del 0,1% del PIB a un mínim del 0,3% del PIB** per a l'actual exercici 2019 és un canvi coherent i necessari en aquest sentit. El repartiment vertical dels objectius de dèficit (entre l'administració general de l'Estat, la Seguretat Social i les administracions locals) no ha respectat en cap moment els principis continguts en la mateixa llei d'estabilitat pressupostària. Hi ha hagut un desequilibri sistemàtic en favor de l'administració general de l'Estat i en detriment de les comunitats autònomes.
- **Demanar el ple reconeixement de la banca pública de Catalunya.** En els últims anys l'Institut Català de Finances (ICF) ha transformat la seva estructura, governança i funcions per tal de convertir-se en una banca pública de promoció econòmica, seguint l'exemple de prop d'un centenar de bancs públics que conformen l'Associació Europea de Bancs Públics (EAPB), bona part d'ells d'àmbit subestatal. Per tal de completar aquest procés és convenient disposar de l'atorgament d'una llicència bancària per part del Banc d'Espanya que permetria, entre d'altres, una millor supervisió de l'entitat, un tractament fiscal equiparable al d'altres entitats bancàries, una reducció del seu cost de fondeig i un reconeixement explícit del seu rol com a intermediari financer.
- **Impulsar un nou marc regulatori favorable a la innovació en el sector financer.** El sector financer a Catalunya està format per unes 450 empreses que ocupen, globalment (no sols a Catalunya), gairebé 100.000 treballadors. A banda dels bancs, el sector assegurador, l'asset management, la gestió de patrimonis i el capital risc, són alguns dels segments més importants. Catalunya té l'oportunitat d'esdevenir un *hub* europeu en sistemes de finançament alternatius al

bancari a Europa. Aquestes iniciatives no només són clau per tal de reforçar una de les principals “indústries de serveis” del país, sinó per disminuir la dependència del crèdit empresarial de la banca generalista: actualment els cinc primers bancs de l'Estat concentren el 60% del crèdit empresarial. Per tal d'aconseguir-ho es necessita un marc regulatori que afavoreixi la innovació i l'aparició de nous productes i agents. En aquest sentit, el referent del Regne Unit, que a través de la seva autoritat competent (Financial Conduct Authority – FCA) ha desenvolupat un marc normatiu que afavoreix l'experimentació (*sandbox*), pot ser un referent útil per aplicar-lo a la nostra realitat.

- **Intensificar la tasca de defensa i promoció de la competència.** Actualment, la Generalitat de Catalunya disposa de competències en matèria de promoció i defensa de la competència. Un àmbit estratègic per garantir un funcionament just i eficient dels mercats. Aquestes competències s'exerceixen a través de l'Autoritat Catalana de la Competència (ACCO). Ara bé, aquestes competències ni són completes ni amb l'ordenament jurídic actual es poden executar amb plenitud. En aquest sentit, es reclamarà: 1) La facultat de l'ACCO de participar en organismes internacionals en matèria de competència, com poden ser l'European Competition Network, la UNCTAD i l'OCDE. 2) L'atribució a l'ACCO de l'anàlisi de qualsevol operació de concentració que tingui efectes significatius a Catalunya. 3) L'atribució de la competència sobre les infraccions en matèria de competència relatives a l'àmbit europeu (art. 101 i 102 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea) que tinguin lloc en territori català (es tractaria de posseir la mateixa facultat que tenen els lands alemanys en aquests casos).
- **Un compromís ineludible de correcció dels greuges econòmics de l'Estat amb Catalunya.** Les relacions econòmiques entre l'Estat i Catalunya disten molt de ser justes. Tanmateix, alguns dels greuges que caracteritzen aquesta relació no parteixen únicament d'un tracte que es considera injust, sinó de l'incompliment de la normativa vigent o dels principis més bàsics de lleialtat institucional entre dues administracions. Els acords encara no materialitzats entre el govern espanyol i la Generalitat en la Comissió Mixta d'Assumptes Econòmics i Fiscals (CMAEF) de l'octubre del 2018 donaven resposta a prop de 1.500 MEUR d'aquests greuges, que en la seva totalitat ascendeixen a un mínim de 10.644,9 MEUR, 5.185,5 MEUR dels quals són greuges compartits amb altres comunitats autònomes i els 5.458,4 MEUR restants, greuges específics de Catalunya. Establir un compromís creïble de correcció d'aquests greuges esdevé una obligació ineludible per a qualsevol govern de l'Estat.

UN SECTOR AGRARI FORT I UN SECTOR PESQUER SOSTENIBLE PER A UNA ALIMENTACIÓ DE QUALITAT I SALUDABLE

A la República Catalana, el sector agrari ha de ser competitiu i sostenible. Competitiu perquè compleixi les funcions de producció d'aliments segurs i de qualitat i pugui encarar amb garanties tant el gran potencial exportador com la demanda interna. I sostenible, tant des del punt de vista del medi com de la viabilitat econòmica de les explotacions per assegurar la seva continuïtat a través de la disponibilitat dels recursos naturals i de la seva gestió i, al mateix temps, per assegurar la continuïtat d'unes empreses, moltes de base familiar, que aporten altres efectes positius per al país, i no menys importants, com són la gestió i l'equilibri territorial. Alhora, el repte és construir una política marítima nacional que permeti el ple desenvolupament, de manera sostenible i harmònica, de l'activitat pesquera i posar les bases d'un nou pacte social per treure profit dels recursos naturals

renovables de l'espai marítim català, d'acord amb els nous temps i amb la corresponsabilitat dels diversos actors. L'activitat agrària, forestal i pesquera té un paper importantíssim en l'equilibri territorial del país que cal tenir en compte, ja que ajuda a consolidar la població al territori i són la base del desenvolupament rural. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **La qualitat i la seguretat alimentària com a base de la confiança del consumidor en el sector agrari**, que, a partir de l'aplicació de pràctiques agràries li permetin l'obtenció de productes agroalimentaris sans, segurs i de qualitat, amb l'objectiu de consolidar els mercats i d'atendre les demandes dels consumidors.
2. **La competitivitat i la sostenibilitat han de ser la base d'un sector agrari fort**, que orienti les seves produccions als mercats, amb varietats rendibles i adaptades al medi, acompanyat d'una bona regulació de la cadena alimentària i implementant polítiques socioeconòmiques ambientalment sostenibles i territorialment dinàmiques i equilibrades: bona gestió de l'aigua, modernització del regadiu, custòdia del territori, afavoriment de la biodiversitat, reducció dels residus i evitació de la contaminació de les aigües i dels sòls.
3. **Investigació, recerca i transferència tecnològica per garantir el futur** amb l'obtenció de noves varietats pròpies i la modernització dels processos productius i de transformació dels productes agroalimentaris.
4. **Enfortiment de la condició de potència marítima en l'àmbit euromediterrani**, establint un sistema de governança marítima modern i eficient, que asseguri una gestió sostenible dels recursos pesquers.

Propostes per a la República Catalana:

- **Utilització de varietats agrícoles i ramaderia moderna**, adaptades al territori i a les exigències dels mercats i, alhora, la revalorització de les varietats i races autòctones.
- **Aplicació, en la producció, de les bones pràctiques agràries** i de les normes modernes de respecte ambiental i compliment estricte de les condicions de bon maneig en la transformació dels productes agraris.
- **Orientació i adaptació de les produccions a l'evolució de la demanda** mitjançant la utilització de varietats, hibridacions i encreuaments moderns i ben adaptats a les nostres condicions agroambientals i socioeconòmiques.
- **Incentivació de la inversió per dimensionar i modernitzar tant els processos productius com els processos de transformació i comercialització** per assegurar-ne la qualitat, la seguretat i la competitivitat.
- **Implantació de mecanismes efectius de promoció dels nostres productes amb distintius de qualitat i d'origen.**
- **Creació de les estructures necessàries que intervinguin en l'efectiva promoció internacional** de les produccions agroalimentàries catalanes, que proporcionin un autèntic suport i cobertura a les empreses exportadores catalanes, tant per consolidar els mercats com

per obrir-ne de nous en països d'economies emergents o llunyans, i que col·laborin efectivament a posar en valor les produccions pròpies i posicionar-les en el mercat global.

- **Regulació i promoció de les relacions entre els actors de la cadena alimentària** per a una distribució més equitativa dels marges comercials, perquè l'activitat agrària sigui econòmicament més rendible, animi la transmissió generacional i permeti la viabilitat del model català d'empresa agrària de base familiar.
- **Potenciació del Consell Català de l'Alimentació** com a eina transversal de debat i de governança per fer de Catalunya un país conegut per una alimentació i un sector productor d'excel·lència. **Promoció de la participació del sector primari** en la construcció d'estructures de transformació i comercialització per millorar la rendibilitat de les explotacions i augmentar-ne la competitivitat. Només la participació del primer sector en tota la cadena que porta els aliments de les explotacions a la taula permetrà reduir significativament la vulnerabilitat produïda per l'extrema volatilitat dels preus en origen.
- **Afavoriment de la utilització i l'obtenció de varietats de conreus** i races de bestiar adaptades a l'entorn.
- **Reorientació i potenciació de la investigació adreçada al benefici del país**, incrementant l'efectivitat i els recursos dels centre de recerca, especialment en la lluita contra plagues i malalties per la sanitat vegetal i animal.
- **Potenciació de la formació professional agrària.**
- **Promoció del desenvolupament, la innovació, la transferència de tecnologia i la tecnificació** dels processos productius del sector forestal.
- **Articulació per primer cop d'una estratègia marítima per a Catalunya** que reculli les línies prioritàries d'actuació en el marc de la Política Marítima Integrada de l'UE, i en reculli i estructurari les actuacions prioritàries a dur a terme durant els propers anys sota el paraigua d'un pla d'acció. Aquesta estratègia serà l'instrument executor de la política marítima de la República per tal de materialitzar una visió de país sobre creixement blau per al 2030.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Exigir un pla estratègic territorial**, tal com preveu que es pot fer la proposta de reglament, ja que la diversitat del sector a l'Estat espanyol fa que un sol pla estratègic per a tot l'Estat no s'ajusti a les necessitats del sector, ni del nostre ni del de la resta de territoris de l'Estat.
- **Demanar que els fons FEAGA es distribueixin seguint la referència de l'execució dels programes anteriors**, de manera que la distribució tingui en compte el percentatge d'execució.
- **Territorialitzar els ecoprogrames** que es preveuen en el primer pilar per donar coherència al paquet verd de la PAC, que inclou també les mesures agroambientals
- **Exigir que l'Estat Espanyol augmenti la seva aportació AGE al cofinançament del desenvolupament rural**
- **Instar l'Estat Espanyol a demanar a Brussel·les l'activació de les mesures de mercat que preveu l'OCM Única** en moments de pertorbació del mercat, ja sigui per entrada de producte de països tercers (crisi dels cítrics), ja sigui per un excés de producció local i col·lapse del mercat (crisi de la fruita dolça), ja sigui per raons geopolítiques (crisi de la fruita dolça).

L'EMPRESA, MOTOR D'UNA ECONOMIA PRODUCTIVA, CIRCULAR, INNOVADORA I SOLIDÀRIA

La República té el repte que Catalunya sigui el motor econòmic del sud d'Europa a la Mediterrània, per la qual cosa cal construir un model econòmic divers, competitiu i sostenible, basat en l'economia productiva i una xarxa logística adequada, que aprofiti el talent humà a partir de la recerca i la innovació, que permeti mantenir l'estat del benestar, que ajudi solidàriament a corregir les desigualtats socials i que es faci corresponsable de la sostenibilitat ambiental. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Un teixit empresarial competitiu en l'entorn globalitzat**, invertint en R+D+I, fent les infraestructures necessàries, garantint l'accés al finançament a pimes, creant ecosistemes empresarials innovadors, reduint els costos energètics i impulsant la internacionalització.
2. **El capital humà com a principal recurs**, a través d'una aposta per la formació per emprendre de manera creativa per aconseguir una economia de base innovadora.
3. **El desenvolupament sostenible com a objectiu econòmic**, implantant l'economia circular i la simbiosi industrial per a la reducció de residus en origen i el reaprofitament de recursos.
4. **Economia del bé comú per a la prosperitat i un futur col·laboratiu** a través de la responsabilitat social empresarial, el tercer sector social, les cooperatives i l'economia col·laborativa.
5. **Un estat emprenedor que estimuli l'activitat empresarial** a través del suport a la innovació, amb un pla de desenvolupament industrial i una administració eficient que doni suport a pimes i autònoms.

Propostes per a la República Catalana:

- **Impulsar un estat emprenedor que esdevingui una administració eficient, simplificadora i facilitadora de l'activitat econòmica**, a través d'una finestra única per a tràmits administratius, que estimuli l'emprenedoria, abandoni la burocratització i elimini les barreres innecessàries a l'activitat econòmica i industrial.
- **Impulsar l'estratègia industrial de Catalunya**, en el marc del RIS3CAT, per al desenvolupament industrial, que diversifiqui i modernitzi els polígons industrials estenent la xarxa de connexió d'alta velocitat i garantint l'equilibri territorial i la igualtat d'oportunitats.
- **Fomentar els processos d'innovació empresarial** creant ecosistemes empresarials innovadors i posant a disposició les infraestructures de recerca i innovació a les empreses, especialment a les pimes.
- **Crear una banca pública i un fons nacional per a la innovació**, a través de la reconversió de l'Institut Català de Finances, per assegurar un finançament adequat per a l'economia productiva i facilitar el crèdit a l'emprenedoria i a la innovació.
- **Promoure el finançament de capital risc de projectes empresarials** amb un seguiment transparent i real d'aquesta inversió (retorn en beneficis) i una atenció professional a les idees que es presenten.

- **Internacionalitzar l'economia catalana** reforçant la capacitat d'atracció d'inversió estrangera en economia productiva i relançant les empreses catalanes identificant-les amb una imatge de qualitat diferenciada, a través de les oficines a l'exterior i la creació de la marca *Made in Catalonia*.
- **Impulsar l'economia verda per a un desenvolupament econòmic sostenible** a través de l'economia circular i la simbiosi industrial per reduir els residus en origen, reutilitzar els recursos i apostar per les energies renovables.
- **Fomentar l'emprenedoria cooperativa i col·laborativa** que desenvolupi projectes competitius i de valor afegit, vinculats al territori i amb incidència en la comunitat i en la sostenibilitat.
- **Enfortir l'economia social** a través d'una llei que defineixi les seves diverses formes jurídiques, desenvolupi el seu marc d'actuació i la interrelacioni amb l'economia en general.
- **Impulsar la responsabilitat social empresarial** a través del compromís actiu del teixit empresarial amb la societat i potenciant les empreses d'inserció i integració laboral, especialment per a persones vulnerables i discapacitades.
- **Combatre la morositat i el frau fiscal** creant consciència social per tal que el defraudador no sigui ben vist, per evitar la competència deslleial i que els proveïdors financin els compradors.
- **Fomentar i facilitar la creació de noves empreses catalanes** en els sectors energètic, de telecomunicacions, de l'audiovisual i dels serveis financers amb responsabilitat social i mediambiental, allunyades dels interessos de l'IBEX 35, que permetin oferir serveis i productes de consum responsable, servei de proximitat i cost raonable.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Exigir a l'Estat el compliment de la inversió pendent en les infraestructures** necessàries per a la mobilitat i la connectivitat per al desenvolupament empresarial:
  - **Construcció del corredor mediterrani de mercaderies** per al País Valencià i Catalunya.
  - **Impulsar les interconnexions de ferrocarril** als ports i aeroports.
  - **Corregir el dèficit d'inversions en Rodalies.**
- **Revocar la reforma elèctrica espanyola** per eliminar l'impost a l'autoconsum i instaurar un sistema de primes raonables a les energies renovables.

UN MERCAT MÉS DEMOCRÀTIC I CONSCIENT

Una República socialment responsable i solidària ha de promoure un consum responsable i conscient de la seva ciutadania, que democratitzi l'economia davant d'oligopolis i grans interessos empresarials i que vetlli per garantir la protecció dels drets dels consumidors, com a agents socials i econòmics, mitjançant la implicació d'organismes públics nacionals de consum amb autonomia organitzativa i pressupostària i amb l'impuls i el compliment de normes jurídiques pròpies. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Fomentar el consum responsable** d'acord amb criteris de responsabilitat social, sostenibilitat mediambiental i diversitat cultural i lingüística.

2. **Democratitzar l'economia** amb l'impuls de l'economia cooperativa de crèdit i de consum i garantint la lliure elecció i la competència lleial per evitar les situacions de domini del mercat.
3. **Impulsar una política d'estat pionera que garanteixi els drets de les persones consumidores**, implantant serveis públics de consum, supervisant les empreses i fomentant processos d'arbitratge i mediació.
4. **Impulsar polítiques comunitàries al servei d'uns sistemes de protecció adequats** i del desenvolupament harmònic del mercat interior.

Propostes per a la República Catalana:

- **Fomentar el consum responsable** en base a criteris de responsabilitat social, sostenibilitat mediambiental i diversitat cultural i lingüística, com a via per afavorir un model de desenvolupament econòmic més equilibrat, amb programes de formació i campanyes de sensibilització continuades.
- **Promoure el català en l'etiquetatge** de productes.
- **Promoure els convenis de col·laboració amb el món local** per controlar i sancionar les activitats econòmiques en les quals s'evidencien situacions de competència deslleial que posin en risc la seguretat del consumidor i la qualitat del servei.
- **Impulsar l'economia cooperativa de crèdit i de consum** com a forma per afavorir la democratització empresarial i el consum responsable i de proximitat.
- **Protegir els drets de les persones consumidores a través d'organismes reguladors** per garantir la lliure i lleial competència que eviti les situacions de domini del mercat i desvinculi els grans oligopolis dels poders polítics i de les portes giratòries.
- **Desplegar la nova llei de consum i augmentar els mecanismes de transparència**, control intern, informació, publicitat i clàusules abusives per aturar pràctiques manifestament contràries als interessos dels consumidors.
- **Invertir esforços a la implantació de l'OMIC i l'OCIC**, amb la col·laboració estreta de les administracions locals, per agilitar i enfortir la relació amb les administracions.
- **Impulsar la llei de seguretat en l'adquisició de béns i serveis** bancaris i actius immobiliaris.
- **Transposar la directiva dels drets dels consumidors** i reformes profundes en l'àmbit del dret civil i mercantil perquè l'Estat català esdevingui pioner en normativa de protecció dels consumidors.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Evitar posicions de domini del mercat**, sigui d'empresa o de format, que qüestionin els interessos de les persones consumidores.

UN MODEL COMERCIAL EQUILIBRAT I UN TURISME SOSTENIBLE

El comerç és un pilar fonamental de l'activitat econòmica i social als municipis. La República ha d'afavorir un model de comerç urbà amb equilibri de formats, que consolidi el criteri de la localització preferent dins les trames urbanes consolidades, com a element fonamental d'una activitat comercial sostenible i amb responsabilitat social que vertebrï i cohesioni els nostres pobles, barris i ciutats. Un model comercial que cobreixi les necessitats de les persones consumidores i que s'adapti als nous hàbits de consum a través de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació. Un model que garanteixi la pervivència d'una àmplia oferta de petit comerç independent i eficient, que resisteixi les tendències d'integració vertical del sector. La República haurà de vetllar també per la continuïtat de l'especialització turística per esdevenir una destinació de qualitat, fonamentada en un turisme d'alt valor afegit –que no exclusivament de luxe–, amb una oferta diversificada que ens permeti assegurar la sostenibilitat econòmica, social i ambiental de l'activitat turística, i que contribueixi a fer conèixer a tot el món els trets que ens distingeixen com a nació. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Actuació pública que garanteixi l'equilibri de formats comercials** dins de les trames urbanes i una oferta sense posicions de domini en benefici de les persones consumidores.
2. **Empreses eficients i competitives** que adequïn l'oferta als nous hàbits de consum i donin resposta a les noves necessitats de les persones consumidores.
3. **Valor social del comerç urbà** amb la funció que els nostres municipis siguin més vius, integradors i segurs.
4. **Qualitat i sostenibilitat del servei als turistes i visitants** per atraure turisme de valor afegit, generar ocupació de qualitat i distribuir els beneficis de l'activitat.
5. **Valor social del patrimoni cultural i natural com a factor de competitivitat únic i singular per atraure un turisme de qualitat.**
6. **La marca Barcelona** com a marca clau per potenciar l'activitat turística del país.

Propostes per a la República Catalana:

- **Mantenir l'actual model d'equilibri de formats i llibertat d'elecció** de la població consumidora entre marques i formats. Evitar posicions de domini, sigui d'empresa o de format, que qüestionin aquests principis i perjudiquin els interessos de les persones consumidores.
- **Estimular els processos cooperatius, de competitivitat, internacionalització i innovació** de les empreses comercials i de serveis, ajudant a trobar fonts de finançament adequades per al desenvolupament empresarial i prestant una especial atenció a la introducció de les TIC en l'activitat comercial.
- **Promoure el comerç de proximitat** de productes agroalimentaris i manufacturats autòctons mitjançant els comerços locals i l'ecogastronomia (*slow food*).
- **Fomentar la funció social del comerç** a través de la seva implicació en l'activitat social i cultural del municipi i en la seva participació en campanyes de sensibilització.
- **Impulsar una nova governança de turisme sostenible** que generi complicitats entre societat, institucions i món privat, dotant de més recursos la Direcció General de Turisme i les

administracions amb competències turístiques, amb l'objectiu d'implementar polítiques que permetin una gestió integral de l'activitat turística i la capacitat d'actuació en cadascun dels elements de la cadena de valor que representa el turisme.

- **Elaborar un pla integral de qualificació i reciclatge dels treballadors i professionals del sector turístic**, amb l'objectiu d'impulsar la formació contínua i establir vincles permanents entre escoles de turisme, el sector privat i les institucions públiques que, mitjançant plans d'estudis i programes especialitzats de pràctiques actualitzats, permetin afavorir una ocupació laboral de qualitat i alt valor afegit.
- **Segmentar les polítiques de promoció turística perquè permetin captar nous perfils de demanda** menys sensibles al preu i més vinculats a la qualitat de l'oferta, mitjançant el desenvolupament de sistemes de gestió i monitoratge de dades turístiques i l'anàlisi de dades massives (*big data*).
- **Promoure la desconcentració i diversificació territorial de l'activitat turística** amb un pla integral de modernització de les infraestructures d'acollida turística, amb l'objectiu de repartir millor la pressió dels fluxos turístics i els beneficis de l'activitat turística al territori.
- **Redistribuir la riquesa generada pel sector turístic**, que es basa en bona mesura tant en elements intangibles, com el clima i la cultura, com en elements tangibles, com la seguretat i les infraestructures. Actualment, aquestes variables representen externalitats tant per als operadors turístics com per als turistes. Aquesta situació s'ha d'equilibrar amb la creació de tributs específics.
- **Prioritzar la rehabilitació o la substitució d'allotjaments turístics al davant de la nova creació**, especialment en zones no urbanitzades o escassament urbanitzades, per reconvertir, per exemple, les destinacions turístiques més madures que comencen a presentar importants evidències d'obsolescència turística.
- **Establir un pla estratègic de la marca Catalunya com a destinació turística singular** de manera coordinada amb tots els sectors i les administracions implicats en els elements que configuren la nostra identitat singular, com ara els culturals, els esportius, els agraris i els parcs i espais d'interès natural. Promoure de manera organitzada i programada, a curt i a mitjà termini, aquests valors i trets diferencials, tant directament i convencionalment com mitjançant altres productes (pel·lícules, exposicions, reportatges, esdeveniments...) als països emissors.
- **Aprofitar la marca Barcelona com a captació de seus d'organismes i grans esdeveniments** i desenvolupar un pla integral de modernització de les infraestructures d'acollida turística de manera coordinada entre l'administració local i la nacional.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Vetllar pel model català de comerç i la defensa de la llei d'horaris comercials** d'acord amb els principis que preveuen la normativa catalana i evitar la liberalització total del sector.
- **Posar fi a les invasions competencials en matèria de turisme**, atès que les competències ja són exclusives de la Generalitat de Catalunya, i garantir així el desenvolupament d'un model turístic de més qualitat i més sostenible per al nostre país.
- **Exigir una major participació de l'IVA** perquè els ingressos dels municipis i àrees més turístiques vagin en relació amb el consum turístic i per tant amb el consum real generat.

- **Dissoldre l'empresa estatal Paradores SA i traspasar** al govern de Catalunya, a la Generalitat Valenciana i al govern de les illes Balears la titularitat i totes les competències sobre els paradors situats als Països Catalans.
- **Exigir la part equivalent dels recursos i pressupostos de TURESPAÑA**, atès que les autonomies tenen la competència exclusiva en matèria de turisme.

UNA UNIVERSITAT CAPDANTERA PER A UNA REPÚBLICA AVANÇADA

La República ha de fer possible un sistema universitari català que respongui a les necessitats de la societat i que disposi d'un finançament adequat que li permeti fer les seves tasques de formació, recerca i transferència de coneixement. Un model universitari que no es nodreixi de la precarietat laboral i que estigui basat en criteris d'excel·lència, transparència i igualtat d'oportunitats. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Un sistema universitari capdancer** que impulsi el coneixement i el pensament crític de la societat, que estigui orientat a l'excel·lència, que valori la tasca docent i investigadora i obtingui reconeixement internacional.
2. **Igualtat d'oportunitats sense barreres d'accés ni sostres de vidre a l'ensenyament universitari** amb preus públics que tendeixin a la gratuïtat, amb un sistema de beques ambiciós i sense discriminacions per motius de gènere en cap àmbit de la universitat.
3. **Universitats participatives i inclusives socialment i territorialment**, que elaborin un mapa de titulacions acordat i que impulsin sinergies amb centres de formació professional i de batxillerat.
4. **Finançament homologable al dels països més desenvolupats**, per garantir una oferta d'excel·lència, sense precarització laboral i amb retorn a la societat.
5. **Mecanismes de transparència per garantir el flux d'idees i de persones** amb criteris d'excel·lència i igualtat de condicions.

Propostes per a la República Catalana:

- **Suport i valoració de la tasca docent i de recerca del professorat**, amb incentius per als projectes de millora docent i de recerca investigadora.
- **Sistema d'avaluació de qualitat i de selecció del personal a les universitats** amb criteris oberts, clars i comprovables que garanteixin flux d'idees i persones i mecanismes clars de retiment de comptes a la societat.
- **Elaboració d'un mapa de titulacions** pactat amb tots els actors del sistema universitari, que permeti optimitzar els recursos evitant duplicitats no justificades i que potenciï les titulacions resultants. **Sistema integral de beques** a través de beques per renda, per excel·lència (beques salari) i per mobilitat amb cobertura general (manutenció, allotjament, transport) que garanteixi l'accés a la universitat a tots els estudiants independentment del seu nivell de rendes, que fomenti la motivació de l'alumnat i que valori el seu rendiment acadèmic i permeti una universitat inclusiva territorialment.

- **Sistema de preus i taxes no discriminatori.** Tendir a la gratuïtat per aconseguir l'augment de la formació de la ciutadania sense cap barrera d'accés econòmic.
- **Adopció de mesures amb perspectiva de gènere** que evitin la discriminació de les dones, les barreres d'accés i els sostres de vida en tots els àmbits de la universitat. Oferta suficient i de qualitat en **formació universitària no presencial.**
- **Cobertura completa als pressupostos del finançament bàsic de funcionament de les universitats.** Inversió en ensenyament universitari públic homologable a la dels països més desenvolupats, de l'ordre del 1,5-2% del PIB, amb finançament addicional vinculat a un contracte programa amb objectius d'excel·lència i amb criteris de finançament que tinguin en compte la mida i la distribució geogràfica de les universitats en el seu finançament.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Revertir les retallades en el finançament** basal de les universitats.
- **Exigir les transferències corrents i de gestió de les beques pendents** per poder implementar un sistema de preus no discriminatori i un sistema de beques complet que resolgui les barreres d'accés econòmic.
- **Establir una comissió d'investigació sobre la concessió irregular de títols universitaris,** que vagi més enllà dels casos de la Universitat Rei Juan Carlos.
- **Transferir la competència d'universitats** per tal de poder disposar d'una llei d'universitats pròpia i flexibilitzar el model de governança universitària (també amb els criteris d'elecció del rector o rectora entre els catedràtics i catedràtiques laborals).
- **Eliminar les taxes de reposició** i aplicar polítiques de professorat investigador i del personal d'administració i serveis que permetin l'estabilització laboral i el relleu generacional.
- Introduir la **perspectiva de gènere** en la docència, la recerca i la gestió. Potenciar les vocacions científiques entre les dones i eliminar els sostres de vidre.
- **Revisar els drets i deures del *Estatuto del Estudiante Universitario*** per facilitar la representació estudiantil, la conciliació de la vida familiar, la feina i els estudis, la mobilitat, les tutoritzacions i les pràctiques, entre altres qüestions.

LA RECERCA I LA TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENT COM A GENERADORES D'OPORTUNITATS

Un sistema de recerca integral que englobi universitats, centres tecnològics, centres de recerca i teixit empresarial i administracions públiques en un engranatge conjunt per crear una economia d'alt valor afegit i una societat avançada. La innovació i la transferència de coneixement com a motor de la societat que permet generar oportunitats de país en un món globalitzat. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Sistema de recerca amb visió integral** que doni estabilitat i incentivi sinergies entre universitats, hospitals, centres tecnològics i centres de recerca.
2. **Recerca d'excel·lència** que es basi en l'autonomia, la transparència, l'avaluació i el retiment de comptes, facilitant la participació dels investigadors i investigadores en la gestió del sistema.

3. **Inversió en recerca per al desenvolupament social i econòmic del país** de manera estable, independentment de la conjuntura econòmica, i diversificada per a grans infraestructures, centres, recursos humans i projectes.
4. **Un estat emprenedor com a motor d'innovació** a través de polítiques transversals i de mecanismes de compra pública innovadora.
5. **Transferència efectiva del coneixement que reverteixi en l'economia** mitjançant una bona coordinació entre el sistema universitari i de recerca i el teixit empresarial per garantir l'èxit.
6. **Catalunya com a marca d'innovació** amb una visió àmplia que incentivi la cultura de la innovació de manera transversal.

Propostes per a la República Catalana:

- **Estructuració integral de centres de recerca**, independentment de la seva vinculació orgànica a estructures universitàries, amb participació del personal investigador en la gestió i amb un sistema d'avaluació de qualitat i de selecció de personal de recerca amb criteris oberts, clars, comprovables i amb resultats.
- **Creació d'ecosistemes innovadors** en què interactuïn la quàdruple hèlix (universitats, empreses, institucions i ciutadania) i en què es potenciïn les sinergies entre universitats, hospitals, centres tecnològics i centres de recerca.
- **Fomentació de la col·laboració internacional** amb la participació en els consorcis de grans infraestructures singulars i de grans projectes de recerca internacionals amb visió de captació de talent i inversió empresarial.
- **Compra pública innovadora**, particularment en aquells sectors, com el sanitari, on tant la recerca que es du a terme a Catalunya com els serveis de les administracions públiques són potents i, en ocasions, capdavanters.
- **Valoració i motivació de la tasca investigadora** que garanteixi la igualtat de gènere en el sistema de recerca i que tingui en compte la conciliació amb la vida familiar.
- **Implementació d'una política de finançament estable del sistema de recerca**, amb l'objectiu d'assolir un finançament del 3,5% del PIB, una aportació pública del 40-50% del finançament global, amb contractes programa de finançament per objectius, finançament directe de contractació de captació/retenció de talent i amb actuacions anticíclics per garantir l'estabilitat del finançament independent de la conjuntura econòmica.
- **Foment de la cultura de la innovació** a través de polítiques transversals, protegint la iniciativa innovadora mitjançant l'Agència Catalana de Patents, establint una fiscalitat que incentivi la inversió en R+D+I del sector privat, donant suport a la creació d'empreses derivades (*spin-off*) i promovent la marca Catalunya vinculada a innovació.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Revertir les retallades en el finançament de les convocatòries públiques de R+D** incrementant un 40% el pressupost de subvencions per a recerca civil i prioritant l'excel·lència en la concessió de les convocatòries públiques d'R+D.

- **Establir un calendari estable de les convocatòries públiques** i garantir que les resolucions definitives de les convocatòries d'un any estiguin resoltes abans de l'1 de gener d'aquell exercici.
- **Reconèixer la recerca i el desenvolupament com a activitat econòmica**, d'acord amb la normativa de la UE, per tal que, amb caràcter retroactiu, les universitats, els centres de recerca i els OPI tinguin dret a la devolució íntegra de l'IVA suportat.
- **Excloure de les institucions a les quals s'apliquen taxes de reposició** les universitats públiques, els centres de recerca públics i els OPI per incrementar l'estabilitat laboral.
- **Considerar elegibles les despeses de personal** amb independència de la tipologia del contracte laboral amb la institució de recerca, per tal de fomentar l'estabilitat laboral.
- **Modificar les bases reguladores de les convocatòries públiques d'R+D** per tal de preveure el fet que la durada de molts projectes de recerca va més enllà del període finançat en una convocatòria (habitualment, dos o tres anys).
- **Modificar els criteris de justificació dels projectes de recerca** finançats amb convocatòries públiques d'R+D, per tal de donar més importància al grau d'assoliment dels objectius científics proposats que no pas als procediments de despesa.
- **Flexibilitzar la governança de les universitats públiques, dels centres de recerca públics i dels OPI** fent més eficients els controls econòmics i de legalitat a què els sotmet l'administració a les actuacions que hagin estat finançades per l'administració auditora.
- **Ratificar l'acord de la patent unitària** i adhesió a l'espai europeu de patent unitària.

LA INNOVACIÓ TECNOLÒGICA AL SERVEI DE LA CIUTADANIA

Una República que esdevingui referent al món en el desenvolupament de la innovació, tant tecnològica com social, que permeti augmentar l'apoderament de la ciutadania i la seva qualitat de vida, millori la competitivitat de les empreses i afavoreixi la qualitat dels serveis i l'eficiència de les administracions públiques. Un model que situï la ciutadania al centre del cercle de la innovació. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Infraestructures digitals per millorar l'eficiència dels serveis i la competitivitat** mitjançant un bon desplegament de banda ampla i xarxes mòbils arreu del territori.
2. **La transferència tecnològica al servei de l'empresa, l'emprenedoria i la innovació social** mitjançant un sector tecnològic potent que ajudi les empreses, les institucions i la societat a implementar la innovació.
3. **Una administració innovadora, àgil i propera** gràcies a la incorporació de processos eficaços que facilitin la interacció de la ciutadania i les empreses amb l'administració pública.
4. **Les TIC com a eines transversals de transformació social i d'economia col·laborativa** al servei de les relacions humanes i del canvi de paradigma entre subministrador i consumidor.
5. **Les TIC a l'abast de tothom** facilitant la integració de col·lectius en risc d'exclusió digital, la participació ciutadana i la conciliació laboral i familiar.

6. **Un país, una ciutats i uns pobles intel·ligents** per millorar els serveis i la qualitat de vida de les persones i orientar les nostres vides cap a la sostenibilitat.

Propostes per a la República Catalana:

- **Desplegar en el mercat diverses bandes públiques d'espectre radioelèctric** aptes per al desplegament i el complement de la xarxa d'accessos sense fils, amb l'objectiu de promoure el desenvolupament de la banda ampla en tot el territori i satisfer les creixents demandes d'aquest recurs.
- **Regular i garantir la neutralitat de xarxa i serveis** a fi i efecte d'evitar pràctiques anticompetitives (ràting zero, etc.) que puguin condicionar l'accés a infraestructures i continguts digitals dels ciutadans de Catalunya.
- **Crear la identitat digital nacional** per agilitzar amb seguretat tràmits administratius i transaccions comercials.
- Crear el **vot electrònic oficial** i potenciar-ne l'ús en tots els àmbits ciutadans.
- Potenciar l'**Agència Nacional de Ciberseguretat de Catalunya**.
- **Crear i desplegar infraestructures crítiques tecnològiques** necessàries per al funcionament del nou estat.
- **Redefinir i potenciar el CATNIX** com un punt neuràlgic en la xarxa d'internet catalana.
- Impulsar la creació d'un nou **supercomputador de Catalunya**, per tal de fer més potent l'actual.
- **Crear un pla específic de suport a la creació d'empreses de base tecnològica** amb la creació de nous vivers d'empreses i d'espais d'oficina a preus baixos i desenvolupar una xarxa de mentors i professionals que assessorin i ajudin les empreses en les seves fases inicials i de llançament dels seus productes i serveis.
- **Potenciar la Mobile World Capital**, no tan sols el Mobile World Congress, sinó la creació mitjançant la fundació d'un ecosistema líder mundial en l'àmbit de les tecnologies mòbils.
- **Crear el Comissionat d'Innovació Tecnològica**, depenent del màxim òrgan del govern, que permetrà potenciar transversalment la innovació tecnològica del nou estat, integrant totes les entitats públiques amb competències en tecnologies de la informació i les comunicacions, així com la potenciació i la promoció del sector tecnològic a Catalunya.
- **Crear Salut i Benestar Digital**, un conjunt d'eines tecnològiques que permetrà accedir a la carpeta clínica compartida, així com a la prescripció i el control de la medicació, a partir de la utilització d'una plataforma única digital, entre d'altres. Tanmateix, permetrà el contacte, el seguiment i el control de les persones creant un espai virtual per lluitar contra l'aïllament i la soledat, especialment de les persones grans o amb discapacitats.
- **Crear un ens regulador tecnològic de Catalunya** que defensi i potenciï els interessos de ciutadans, empreses i entitats davant dels abusos i les mancances que puguin efectuar les empreses tecnològiques o per l'ús de la tecnologia de determinades empreses o col·lectius, així com establir canals de mediació i resolució en cas de conflicte entre les parts.

- **Desplegar un pla nacional de ciutats i pobles intel·ligents**, amb el qual es marcaran les línies estratègiques a seguir i els objectius a aconseguir durant els propers vint anys i que estarà obert a la participació de cadascun dels agents de la ciutat o el poble.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Desplegar la prestació de servei de comunicacions electròniques amb un ample de banda mínim** (superior als 20 Mbps actuals a l'Estat espanyol) en qualsevol punt del territori i garantir l'accés a continguts audiovisuals en català.
- **Desenvolupar les xarxes d'alta velocitat de fibra òptica fins a la llar al 100% del territori**, incloent-hi els polígons industrials i les zones d'activitat econòmica.
- **Modificar les regulacions per afavorir la creació d'empreses innovadores**: la contínua innovació en l'àmbit tecnològic fa que apareguin noves professions i també noves activitats empresarials o maneres de treballar, com ara els espais de treball cooperatiu (*coworking*).
- **Combatre l'esclatxa digital** establint com a fita que el 2025 no hi hagi analfabetisme digital, impulsant així el desenvolupament social i econòmic del país.
- **Desenvolupar polítiques actives de potenciació del teletreball** a les empreses i a les administracions públiques per tal de fer més viable l'horari laboral per a la conciliació familiar i reduir despeses de desplaçament als ciutadans i protecció mediambiental, al mateix temps que s'augmenta la rendibilitat de les empreses.

UNA REPÚBLICA AMB TREBALL I SALARI DIGNES

La República ha de bastir un mercat laboral enfocat al fet que les persones puguin exercir el seu dret i deure al treball, digne i de qualitat, en igualtat de condicions, amb seguretat en la feina, amb participació en la presa de decisions de les empreses i amb concertació social en les relacions laborals. El mercat de treball es basarà en les feines per compte aliè, l'autoocupació, l'emprenedoria i la funció pública. El mercat laboral es dotarà d'una inversió sostenible i eficient en infraestructures i d'un sistema de cotització adequat que permetrà establir un sistema de protecció social a la ciutadania. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Marc català de relacions laborals que vetlli per un treball digne i garanteixi l'ocupabilitat de les persones** aplicant polítiques actives d'ocupació i amb un sistema de protecció social adequat i sense discriminació.
2. **Salari digne i reducció de les desigualtats salarials per a una millor redistribució de la riquesa**, incrementant el salari mínim interprofessional a 1.200 euros i establint una escala salarial 1/12 per a una equitat retributiva més alta.
3. **Nou model de productivitat sostenible i reforma horària que gestioni l'eficiència** per sobre de la presència i redistribueixi l'ús del temps per conciliar la vida personal i laboral.
4. **Impuls de la formació professional i la formació permanent al llarg de la trajectòria professional** que garanteixi un accés amb qualificació adequada al mercat de treball i el reciclatge permanent en funció dels canvis.
5. **Suport a l'emprenedoria i al treball autònom** amb una administració àgil, progressivitat contributiva i equiparació de drets amb les persones treballadores.

6. **Impuls de l'economia del bé comú a través de l'economia social i cooperativa** com a motor de transformació cap a un model productiu responsable, sostenible i solidari amb les persones.
7. **Millora de l'ocupabilitat de les persones** a través de polítiques actives d'ocupació.

Propostes per a la República Catalana:

- **Establir un model català de relacions laborals**, amb concertació laboral entre els agents socials, a partir d'una legislació laboral pròpia que constitueixi el dret i el deure al treball digne, estableixi els models de contractació per compte aliè i de treball autònom i implementi les mesures laborals i les polítiques actives d'ocupació per millorar l'ocupabilitat de les persones treballadores. Caldrà revisar la subcontractació i l'externalització de processos a les empreses, així com la cessió legal de treballadors per evitar models de descentralització productiva que tinguin com a únic objectiu la precarització del treball.
- **Crear els organismes del Marc Català de Relacions Laborals:** Consell de Relacions Laborals com a òrgan de concertació entre els agents socials, Tribunal Laboral de Catalunya com a òrgan de mediació i arbitratge per a la resolució de conflictes i interpretacions de la normativa i la Inspecció de Treball per vetllar per l'acompliment de la legislació laboral i garantir el respecte en la qualitat del treball.
- **Crear la Seguretat Social Catalana** a través de l'Agència Catalana de Protecció Social per unificar l'actual sistema de prestacions amb una llei de protecció social que defineixi el model de la transició. El nou sistema català de seguretat social ha de permetre actualitzar les pensions un 10% en quatre anys, d'acord amb un model universal de pensions contributives i no contributives, que garanteixi una jubilació digna i una cobertura al 100% de tota la població més gran de 65 anys. Les cotitzacions socials garantiràn el finançament de les futures prestacions dels beneficiaris, tant si són cotitzants per compte aliè com autònoms. I es promouran les mesures legals necessàries perquè sigui econòmicament possible.
- **Establir un salari digne i equiparar les condicions laborals.** Establir un salari mínim al voltant dels 1.200 euros i evitar que la subcontractació sigui usada com un mecanisme per reduir costos salarials. Per fer-ho efectiu caldrà igualar el salari de subcontractats i contractats, desarticlar la cessió legal de treballadors i falsos autònoms i evitar que les externalitzacions signifiquin una justificació per a l'acomiadament procedent.
- **Eliminar la bretxa salarial de gènere promovent la transparència retributiva a les empreses**, així com el reforç i el compliment de la igual remuneració en el treball.
- **Impulsar la llei de reforma horària per fomentar un nou model de productivitat sostenible** que gestioni l'eficiència per sobre de la presència, i que redistribueixi l'ús del temps per afavorir la conciliació de la vida laboral, personal i familiar.
- **Donar suport a l'emprenedoria i al treball autònom** amb una administració àgil, progressivitat contributiva amb quotes en funció dels ingressos de l'activitat, baixant la quota a nivells homologables europeus, fomentant mesures com vacances fiscals i bonificacions, i amb l'equiparació de drets amb les persones treballadores per compte d'altri.
- **Impulsar l'economia social i cooperativa** mitjançant la definició d'un marc normatiu general per al conjunt de l'economia social que integri i cohesioni la normativa actual, i que incorpori

noves mesures de millora des de la perspectiva de la democratització de l'economia i la corresponsabilitat social i mediambiental.

- **Potenciar la formació professional (FP) dual i en alternança:** catalogar les especialitats demanades al mercat laboral i potenciar-les orientant la demanda real de les empreses, així com promoure la formació permanent al llarg de la trajectòria professional que garanteixi un aterratge amb formació adequada al mercat laboral i el reciclatge permanent en funció dels canvis.
- **Transformar les polítiques actives d'ocupació,** incrementant els recursos propis i garantint la igualtat d'oportunitats i l'equilibri territorial, que enforteixi la relació entre el sistema d'ocupació, el servei d'ocupació i el territori en el desplegament d'estratègies d'orientació efectives potenciant l'intercanvi d'informació, apoderant les persones davant la complexitat del mercat laboral i fent eficient la inversió en formació ocupacional adaptant-la a la realitat del teixit productiu.
- **Impulsar els plans locals d'ocupació com a eina adreçada als col·lectius de més difícil inserció laboral** i no com a eina per cobrir necessitats de contractació dels ens territorials. Els plans locals d'ocupació han de ser un pont entre una situació temporal de desocupació i el món laboral, i per això han d'anar acompanyats d'un programa de formació i d'inserció que garanteixi que aquests plans, anomenats actualment de *Treball i Formació*, garanteixin el dret subjectiu a l'ocupabilitat dels que hi participen, així com la seva inserció efectiva.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Incrementar el salari mínim interprofessional fins a situar-lo en un mínim de 1.200 euros mensuals,** d'acord amb les recomanacions de la Carta Social Europea, i reduir així les desigualtats salarials per la part baixa de l'escala.
- **Establir una escala salarial 1/12 per garantir una major equitat retributiva,** en què la part fixa del salari més alt no superi més de dotze vegades el salari més baix. Aquesta mesura permetria regular les diferències màximes dins de les empreses i l'administració pública.
- **Eliminar la bretxa salarial de gènere,** promovent la transparència retributiva a les empreses, així com el reforç i el compliment de la igual remuneració en el treball, tenint en compte que les dones suposen el major percentatge del total d'assalariats menys retribuïts.
- **Evitar que la subcontractació sigui usada com un mecanisme per reduir costos salarials,** igualant el salari de subcontractats i contractats, desarticulant la cessió legal de treballadors i falsos autònoms i evitant que les externalitzacions signifiquin una justificació per a l'acomiadament procedent.
- **Establir un marc fiscal per al treballador autònom que impliqui la possibilitat de diferir el pagament de l'IRPF** en els primers anys d'activitat amb l'objectiu d'alleugerir la càrrega fiscal del treball, així com un sistema de cotització reduïda per a tots aquells treballadors autònoms amb una facturació inferior a la del salari mínim interprofessional.

UN MODEL CATALÀ DE RELACIONS LABORALS AMB UN SINDICALISME FORT I COMPROMÈS AMB LA CLASSE TREBALLADORA

La República Catalana ha de garantir el dret a un treball digne, vetllar pels drets laborals de totes les persones treballadores, sense discriminacions i amb igualtat efectiva i trencar amb la segmentació horitzontal i vertical entre dones i homes. Les relacions laborals de la República han d'estar basades en la negociació i la mediació, la negociació col·lectiva, el diàleg social i el reconeixement de les parts. I implementar un model de cogestió i corresponsabilitat dels treballadors i treballadores a l'empresa, impulsant l'economia social i garantint uns serveis públics de qualitat per a la generació d'ocupació. La pluralitat sindical és un clar reflex de la pluralitat de la societat. Un sindicalisme nacional i de classe fort ha de ser una de les principals eines per avançar en cohesió social i combatre les desigualtats, ja sigui als centres de treball a través de la negociació col·lectiva o en la seva tasca com a interlocutors socials. La República ha de treballar per enfortir un sindicalisme nacional i de classe com a contrapoder de les grans corporacions i del sistema econòmic del gran capital per construir una societat més justa i igualitària. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Constitucionalització del dret a un treball digne i dels drets laborals** en què la negociació col·lectiva i el diàleg social siguin vertebradors de les relacions laborals.
2. **Gran acord social i econòmic per a un nou marc laboral i de generació d'ocupació** amb corresponsabilitat i cogestió a l'empresa, impuls de l'economia social i serveis públics de qualitat.
3. **Negociació, mediació i arbitratge**, eixos de les relacions laborals. **Sindicalisme amarat en els valors republicans** de llibertat, igualtat i fraternitat, als quals s'han de sumar els i les feministes i ecologistes, per tal d'afrontar amb garanties els reptes socials i tecnològics que presenta el món d'avui i del futur.
4. **Foment de la participació de les treballadores i els treballadors compromesos amb un sindicalisme republicà i modern**, adaptat a les necessitats dels treballadors del segle XXI, on la feina i els salaris dignes, la participació democràtica en l'empresa i la lluita contra la precarietat i la pobresa laboral siguin els motius de la seva acció diària als llocs de feina. Les treballadores i treballadors seran la base de la República que volem edificar.

Propostes per a la República Catalana:

- **Constitucionalitzar el dret a un treball digne**, entès com aquell que permet una vida adequada per a les persones, el dret a la llibertat sindical i el dret de vaga, així com a l'autonomia de la negociació col·lectiva o la prohibició de qualsevol tipus de discriminació. La Constitució Catalana haurà de fer un reconeixement explícit de la legitimitat de les "parts" i a la seva capacitat d'interlocució social, econòmica i laboral, a més de donar cobertura jurídica i legal als acords d'empresa, sectorials i intersectorials.
- **Promoure un gran acord social**, sindical, empresarial i polític, per definir els elements del model sociolaboral, el model sindical de representativitat, la legislació, el fons de garantia salarial, el model d'indemnitzacions, les causes de la contractació i una legislació pròpia d'empreses en crisi, lligat al manteniment de l'activitat i dels llocs de treball.

- **Legislar elements de cogestió i corresponsabilitat de les treballadores i els treballadors en les empreses grans i petites**, que permeti la participació dels treballadors en els òrgans de direcció i millorar la transparència econòmica i financera.
- **Impulsar una llei de participació sindical i de negociació** que enforteixi i reconegui la tasca desenvolupada pel sindicalisme arreu del territori, des del més petit centre de treball fins a la gran empresa. Animar la participació de les treballadores i els treballadors en espais sindicals compromesos en la construcció d'un sindicalisme republicà i modern, adaptat a les necessitats dels treballadors del segle XXI.
- **Impulsar un model salarial lligat a la negociació col·lectiva**, en què els sous estiguin referenciats al cost de la vida, al creixement del PIB i a la situació dels sectors i les empreses.
- **Reformular les modalitats de contractació laboral** establint una nou sistema de tipologies contractuals adequat a l'entorn competitiu de la UE.
- **Promoure un pacte social per a la igualtat en el treball** que avanci en la igualtat salarial i de responsabilitat entre gèneres per tal de superar la diferència actual del 20% en els salaris entre homes i dones.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Derogar les reformes laborals impulsades pels governs del PP i del PSOE**. Retornar la capacitat negociadora als treballadors, a la cultura laboral del diàleg, al respecte pels drets adquirits i a la negociació col·lectiva.
- **Intensificar accions preferents per a les persones en situació d'atur de més de 45 anys**, per tal de garantir-los una jubilació digna.

6

**Especulació
o Sostenibilitat**

6. ESPECULACIÓ O SOSTENIBILITAT

A) SUPEREM UN RÈGIM CORRUPT I MALBARATADOR

En les darreres dècades, el model de creixement econòmic espanyol s'ha basat, en bona part, en un model especulatiu i insostenible que s'ha dedicat a mercantilitzar les necessitats bàsiques de la gent, degradar el territori i malbaratar recursos en infraestructures infrautilitzades i ineficients. D'aquesta manera, hem vist com es privatitzaven les empreses públiques, d'energia i de telecomunicacions, i com es liberalitzava el sòl, fet que va posar en marxa una construcció urbanística desmesurada sobre el territori que va comportar una especulació descontrolada dels preus de l'habitatge. I tot això acompanyat de la construcció de grans infraestructures que han resultat deficitàries i molt cares de mantenir.

El model d'inversió de l'Estat i la política d'infraestructures defineixen a la perfecció el funcionament d'un estat caracteritzat per la ineficiència, el centralisme i el nepotisme. El model d'infraestructures és irracional des d'un punt de vista econòmic i productiu, només respon a una visió centralista i radial de l'Estat sustentada pels interessos econòmics de grups empresarials massa vinculats a les estructures dels grans partits espanyols. És per tant un model territorial molt més basat en l'interès d'uns pocs que no en un sistema racional que beneficiï la majoria. Es tracta, ras i curt, d'extreure els recursos dels territoris més dinàmics i perifèrics per abocar-los a les polítiques estatals centralitzades.

L'estructura radial del km 0 ha beneficiat extraordinàriament la capital de l'Estat, que ha acaparat la concentració d'empreses i organismes públics, amb la construcció prioritària de tota mena d'infraestructures, fet que ha forçat una competitivitat fictícia. Alhora, la centralització de la capital de l'Estat ha comportat com a contrapartida una falta d'inversió en infraestructures a la perifèria de l'Estat, especialment a l'eix mediterrani, que no ha pogut desplegar tot el seu potencial econòmic ni satisfer uns serveis públics de qualitat. A més, això tenint en compte que aquesta falta d'inversió sovint s'ha hagut de suplementar amb la iniciativa privada.

En conseqüència, aquest model radial i centralista ha significat una penalització per a l'economia productiva dels Països Catalans: les autopistes de peatge, el corredor mediterrani de mercaderies, la connexió ferroviària entre el País Valencià i Catalunya, la connexió d'alta velocitat amb Europa, l'aeroport de Barcelona com a *hub* internacional, els accessos ferroviaris als ports de Barcelona, Tarragona i València, la falta d'inversió a Rodalies i una llarga llista d'infraestructures viàries pendents, amb els casos paradigmàtics de l'N-II i l'N-340.

Una administració sobredimensionada i burocratitzada

L'administració pública estatal està immensament sobredimensionada, burocratitzada i és ineficaç. D'una banda, perquè l'Estat ha estat incapaç de reduir la seva càrrega funcional a mesura que s'anaven descentralitzant les competències. D'altra banda, perquè s'han anat duplicant estructures amb l'agreujant que estructures uniformes que no s'ajusten a les realitats geogràfiques, socials i històriques com les diputacions provincials –herència jacobina de l'època del domini francès– se

sobreposen a estructures com les comarques i les vegueries que, territorialment, s'ajusten a aquestes realitats. De fet, les diputacions provincials no s'ajusten a una necessitat catalana, sinó a una lògica estatal prèvia a les comunitats autònomes i que només es mantenen per l'interès de l'administració central de mantenir el control i les competències arreu del territori de l'Estat.

L'Estat manté una permanent deslleialtat amb les comunitats autònomes, tant per l'exercici constant de la concurrència competencial com per la despesa on l'Estat no té competències. I això li hem d'afegir la duplictat de funcions que exerceixen més de 150.000 funcionaris de l'administració general de l'Estat que s'haurien d'haver destinat a altres funcions o transferit a les autonomies a mesura que es desenvolupava l'Estat autòmic.

Aquesta retallada de l'administració estatal no és només un imperatiu en termes de racionalitat i eficiència, sinó que és un imperatiu legal. La llei del procés autòmic de l'any 1983 especifica en el seu article 23 que la reforma administrativa ha de reorganitzar els seus serveis i suprimir totes les estructures de gestió innecessàries i les delegacions ministerials en tots aquells àmbits en què les competències s'assumeixin per les comunitats autònomes. Davant el reiterat incompliment d'aquest precepte legal, la LOFAGE, aprovada el 1997 amb un govern del PP, insistia en la necessitat de suprimir, refondre o reestructurar els òrgans duplicats.

Dècades després, continuem al mateix punt. Perquè l'Estat no està disposat a limitar les seves competències i el seu poder. I en aquest sentit, en el moment en què es fa evident la irracionalitat i el malbaratament econòmic a l'administració pública, s'assenyalen les comunitats autònomes i els ens locals com a culpables i comencen a prendre força les propostes recentralitzadores, un discurs compartit per la dreta unitarista i l'esquerra jacobina estatals. Obvien, així, el repartiment competencial de l'Estat autòmic, però també que si aquest ha arribat fins a l'extensió generalitzada que té en aquests moments és perquè totes les autonomies van anar assumint competències a mesura que ho feien Catalunya i el País Basc en el context de l'estratègia del *café para todos* pensat per diluir les identitats nacionals de les nacions de l'Estat.

Un dels principals incompliments legals –i paradigma de deslleialtat institucional– és el dèficit crònic en el finançament del desplegament i l'articulació de l'estat autòmic per tal que les autonomies ostentin les seves competències en condicions adequades per assumir-les i executar-les. Aquest fenomen, malgrat ser estructural en l'actual estat autòmic, s'ha fet especialment evident amb el flagrant incompliment estatal de les seves responsabilitats en el finançament de les noves obligacions d'inversió social generades pel mateix Estat, com el dret a l'atenció a la dependència.

En bona part, l'incompliment inversor estatal és fruit de l'hipoteca que té l'Estat central mantenint estructures, personal i competències duplicades, però també és fruit de l'escandalós malbaratament de recursos econòmics que l'Estat exerceix amb la generalització de les grans infraestructures estatals per a tots els territoris de l'Estat.

Corrupció estructural i institucionalitzada

A l'Estat espanyol existeix una corrupció estructural i institucionalitzada que ha esquitxat les principals institucions de l'Estat. La qualitat democràtica d'un estat depèn de la qualitat de les seves institucions. La democràcia a l'Estat espanyol ha perdut tota la credibilitat davant una part significativa de la seva ciutadania a causa de la degradació de la seva qualitat institucional.

El partit que ha governat l'Estat espanyol els darrers anys, el Partit Popular, ha creat una autèntica trama de corrupció instal·lada a les institucions que està estretament vinculada amb l'estructura orgànica del partit i fins i tot amb la seva cúpula. D'aquesta trama, no només se'n beneficiaven individualment els corruptes i corruptors, sinó també el partit, que es finançava il·legalment. Aquesta corrupció institucional exemplificada en el cas del finançament irregular del Partit Popular està present en bona part dels partits que han actuat de crossa del règim del 78 i ha condicionat la relació del sistema polític amb els poders econòmics conformant relacions de poder que han suposat autèntiques estafes i agressions als interessos generals en benefici d'aquestes elits.

Estafes com el rescat de les autopistes radials de Madrid exemplifiquen a la perfecció la naturalesa de l'Estat. Unes autopistes tan innecessàries des d'una perspectiva social com ho demostra el fet que n'hi hagi nou que ja han fet fallida i que hagin hagut de ser rescatades amb diners públics. Hi ha nombroses evidències que no es van fer per satisfer l'interès general, sinó unes empreses concessionàries determinades. Unes empreses vinculades amb trames de corrupció i que oferien donacions a partits al mateix temps que rebien adjudicació d'obres. N'hi ha d'altres, d'estafes, com la del Castor, un projecte que inicialment havia de costar 500 milions i que n'acabarà costant més de 5.000, que haurà de pagar la ciutadania. Més enllà de la indemnització que ja ha cobrat Florentino Pérez malgrat el gran fracàs del projecte i que no hi ha hagut una fiscalització pública dels diners invertits, és important esclarir quin és el motiu pel qual s'autoritza un projecte mastodòntic que no respon a una demanda específica de consum, sinó a previsions que mai s'han assolit.

Una altra forma de corrupció institucionalitzada són les portes giratòries que fan que polítics que han tingut responsabilitats de govern s'asseguin en consells d'administració d'empreses que descaradament es beneficien de les polítiques que aproven aquests governs, com és el cas de l'oligopoli elèctric o del Ministeri de Defensa amb les empreses armamentístiques que es beneficien dels contractes públics.

La corrupció ha esdevingut un dels principals agents corrosius del sistema polític a l'Estat espanyol, ha posat en escac la mateixa estructura construïda pel règim del 78 i ha desemmascarat les elits extractives que el van edificar.

Una xarxa ferroviària ineficient

Des que es va posar en marxa el 1992 la primera línia d'Alta Velocitat Espanyola (AVE) que unia Madrid amb Sevilla, encara no s'ha enllestit la connexió ferroviària del principal eix econòmic de l'Estat. El corredor mediterrani continua sent la gran infraestructura pendent, una infraestructura que permetria donar sortida al trànsit de mercaderies de l'eix mediterrani cap a Europa, així com connectar el trànsit de mercaderies dels ports de Barcelona, Tarragona i València a la xarxa ferroviària europea. I el que és pitjor encara, l'Estat continua sense prioritzar clarament el corredor mediterrani.

El model radial i ineficient de l'Estat s'ha avantposat clarament a l'economia productiva i a les inversions rendibles. D'aquesta manera, s'ha desplegat una desmesurada xarxa d'alta velocitat a les capitals de província que ha convertit aquestes línies en deficitàries per la manca d'usuaris, fins al punt que no tan sols no és possible amortitzar la inversió, sinó que ni tan sols es pot mantenir el cost del seu funcionament.

El centralisme ha comportat que la presa de decisions sobre les infraestructures es decideixi en funció de determinats interessos electorals del president de govern o del ministre de Foment de

torn. Així s'explica que l'AVE arribés a Sevilla quan el sevillà Felipe González era president del govern; a Màlaga quan era ministra de Foment la malaguenya Magdalena Álvarez; a Valladolid quan era president el lleonès José María Aznar, i a Galícia quan eren ministres de Foment els gallecs Pepe Blanco primer i Ana Pastor després.

Aquest disseny ineficient del sistema ferroviari d'alta velocitat ha provocat que no s'hagi tingut en compte, tal com ja avisava Brussel·les l'any 2012, la rendibilitat i la viabilitat econòmica en els més de 50.000 milions invertits en AVE. En conseqüència, s'han generat més de 24.000 milions de deute entre ADIF i RENFE per unes infraestructures que són clarament deficitàries i que ho continuaran sent durant molt de temps. De fet, són tan deficitàries que comprometen la viabilitat d'aquestes mateixes empreses públiques. Suposadament, seguint l'esquema ja conegut, si fessin fallida serien privatitzades a preu de saldo, això sí, l'Estat es quedaria amb el seu deute per tal que fos assumit per tota la ciutadania.

De fet, les inversions en alta velocitat s'estan fent a costa de les necessàries inversions en Rodalies, que en molts casos –com el de la línia Barcelona-Puigcerdà– continuen funcionant amb velocitats més pròpies del segle XIX que del segle XXI.

La falta d'inversions a Catalunya és flagrant des de fa anys. Dels 4.000 milions d'euros d'inversió previstos en el Pla de Rodalies 2008-2015, un pla pactat pel conseller Joaquim Nadal i la ministra de Foment Magdalena Álvarez, només se n'ha materialitzat el 13%, uns 500 milions d'euros, segons la conselleria. Unes xifres corroborades pels càlculs de Comissions Obreres. A mesura que passaven els anys, i que les inversions no es materialitzaven segons les previsions, el 2013, el Ministeri de Foment i la Generalitat, aquest cop liderats per Ana Pastor i Santi Vila, van acordar un pla d'accions d'urgència per a Rodalies, en què es van prometre 306 milions d'euros addicionals. I d'aquests, actualment, segons el Departament de Territori, només se n'han materialitzat el 12%.

El model subsidiari dels aeroports

La visió aeroportuària de l'Estat continua sent la d'un model fortament centralitzat en què existeix un aeroport preponderant, que és el de Madrid-Barajas, i la resta són concebuts com a subsidiaris.

Aquest model es justifica des de l'administració de l'Estat tot afirmant que se sosté la cohesió territorial en tant que aquells aeroports que tenen més trànsit aeri serviran per subvencionar aquells de les zones més pobres, en economia o trànsit.

Paradoxalment, des d'aquesta visió, Madrid és la que ha acumulat històricament la inversió. De fet, en el període 1992-2005, Madrid va acumular el 56% de la inversió quan només tenia un 22% del trànsit aeri estatal total. En canvi, Barcelona, amb un 15% del trànsit, només rebia un 15% de la inversió. És a dir, Madrid rebia tres vegades més que Barcelona, malgrat tenir un volum de trànsit aeri equivalent.

Paral·lelament al greuge econòmic, es produïa un greuge de concepció, AENA decidia que els vols intercontinentals es concentraven a Madrid i no pas a Barcelona, amb l'afectació corresponent per al turisme i l'economia catalana. De fet, no és pas casualitat que l'aeroport de Barcelona se situï al nivell de Madrid-Barajas quan l'any 2005 es va constituir el Comitè de Desenvolupament de Rutes Aèries de Barcelona (CDRA) amb participació de la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i la Cambra de Comerç de Barcelona, amb l'objectiu de promoure el desenvolupament de noves rutes intercontinentals.

Si bé és cert que en els darrers anys s'ha invertit en la T1 de Barcelona, aquesta va haver d'esperar que es fes la sumptuosa T4 a Madrid. Tan sumptuosa que fa que Barajas arrossegui un deute de més de 5.000 milions d'euros –equiparable al seu valor– i que es posi en qüestió la lògica del fet que Barajas sigui la gran beneficiada i no la gran aportadora de les subvencions creuades entre aeroports. Contràriament, Barcelona ha demostrat la seva capacitat de finançament sense necessitar les subvencions creuades.

Paradoxalment, l'única proposta que hem vist del Govern del PSOE per a l'aeroport del Prat ha estat el seu canvi de nom.

El control estatal dels ports

La gestió dels ports a l'Estat espanyol havia funcionat amb una certa autonomia en la gestió, especialment als ports importants com Barcelona, València i Tarragona gràcies als acords internacionals com el que van firmar l'Estat espanyol i el Banc Mundial el 1965. Posteriorment, el 1988, Parlament Europeu va aprovar una resolució que recomanava donar més autonomia als ens portuaris per tal de fomentar-ne la despolitització i flexibilitzar el marge de maniobra dels ens de gestió.

Això s'acaba amb el projecte de llei de ports del 1992, que anava en sentit oposat a les recomanacions comunitàries: recentralització i politització. El nou marc normatiu va crear un òrgan de centralització, Ports de l'Estat, que passava a nomenar els membres del consell d'administració dels ports. També regulava la designació dels presidents via Ministeri de Foment. Posteriorment, els consells d'administració es van ampliar per donar quota de poder a administracions locals i autonomies, incrementant així el grau de politització però reduint, aparentment, el pes de Ports de l'Estat.

Mitjançant les noves lleis de ports del 2003 i el 2010, aprovades amb el suport del PP i el PSOE, l'estatus dels ports de Barcelona i Tarragona no va canviar aparentment, però a la pràctica s'han anat reduint les funcions de les autoritats portuàries, que han de demanar permís per a qualsevol inversió a Ports de l'Estat. A més del control de les taxes que continuen en mans de l'administració de l'Estat.

El 2016, el Parlament Europeu va aprovar, tot i l'oposició dels partits PP, PSOE i Cs, el text del nou reglament europeu de ports. El reglament és molt semblant a la resolució del 1988, ja que permet als ports disposar d'autonomia per fixar les seves tarifes i reduir els subsidis per facilitar-ne la competència. Aquest nou escenari és important per als ports de Barcelona i Tarragona, ja que tots dos generen beneficis suficients per planificar, adjudicar i pagar obres crucials com els accessos ferroviaris d'amplada internacional, que l'Estat s'ha encarregat de bloquejar durant els darrers anys. També es podrien presentar sols o junts a competir amb els grans ports del nord d'Europa, quan ara van dins el paquet de Ports de l'Estat per obligació.

La xarxa viària radial: autovies gratuïtes vers autopistes de peatge

La situació de la xarxa viària és sobradament coneguda. La concepció radial fa que des del km 0 establert a Madrid surtin autovies gratuïtes en totes les direccions. Contràriament, gairebé totes les vies ràpides que surten des de Barcelona són de peatge, tret de l'A2, que és gratuïta fins a Lleida, tot i que acaba esdevenint de peatge fins a Saragossa. El Parlament de Catalunya ha presentat reiteradament al Congrés dels Diputats, tant quan governava el PSOE com el PP, una proposició de llei per al rescat selectiu dels peatges, proposta que mai ha prosperat.

El que sí que ha prosperat, en canvi, és el rescat de les autopistes de peatge de Madrid, un clar exemple d'infraestructures sobredimensionades i de malbaratament de recursos en favor dels interessos d'una oligarquia. Durant el govern del PP, es van licitar i adjudicar fins a un total de quinze autopistes, de les quals nou ja han fet fallida: les radials madrilenyes R2, R3, R4 i R5, l'autopista madrilenya Eje Aeropuerto M-12 (que uneix la ciutat de Madrid amb Barajas), l'AP-41 Madrid-Toledo, l'AP-36 Ocaña-La Roda (Toledo-Albacete), la de Cartagena-Vera (Múrcia-Almeria) i la circumval·lació d'Alacant.

Les autopistes radials es van construir, suposadament, per descongestionar el trànsit de Madrid, malgrat no ser prioritàries per a l'interès públic. El problema és que gràcies a les generoses clàusules de les concessions, els riscos i la fallida no eren assumits per les concessionàries, sinó per l'Estat, que ha hagut de pagar una factura de més de 5.000 milions d'euros amb els diners dels contribuents. En definitiva, la fallida de les autopistes de peatge de Madrid no és deguda a la crisi econòmica, sinó a un model estructural de malbaratament, en què conflueixen els interessos dels partits de torn, de la banca i de les grans constructores.

L'especulació de l'habitatge, desnonaments i pobresa energètica

L'accés a l'habitatge és un principi rector a la Constitució; malgrat això, les institucions de l'Estat no han fet cap política efectiva per afrontar la greu crisi residencial que pateix la ciutadania. Ans al contrari, la inacció de les polítiques d'habitatge ha comportat que hàgim passat d'una bombolla immobiliària a una crisi en el model de lloguer que ha permès l'expansió del model de negoci especulatiu gestionat per fons d'inversió internacionals sense cap valor social afegit.

La crisi de l'habitatge de lloguer i el manteniment de la precarietat laboral està expulsant desenes de famílies cada dia de casa seva davant la impossibilitat de destinar el 60% o més del seus ingressos fixos al pagament d'aquest lloguer.

Paral·lelament, les majories polítiques dels grans partits han bloquejat sistemàticament les iniciatives encaminades a lluitar contra xacres com els desnonaments o la implementació de la dació en pagament, que havia d'impedir que una família hagués de seguir fent front al deute hipotecari pendent i quedés al carrer sense tenir garantida una alternativa residencial.

Aquesta situació injusta, que els tribunals europeus han denunciat repetidament, se segueix produint mentre l'estoc d'habitatge rescatat als bancs amb diners públics s'està subhastant a fons d'inversió internacionals en lloc de destinar-los a un parc públic d'habitatge.

L'increment constant dels preus dels lloguers en els últims anys està molt per sobre de l'increment mitjà dels sous, la qual cosa va agreujant la crisi d'accés a l'habitatge, que requereix grans mesures estructurals. La falta de voluntat dels diferents governs del PP i el PSOE per acordar mesures de

gran calat, ja sigui pel volum d'inversió com de modificació de lleis bàsiques, perpetua la crisi i condemna tota una generació a la precarietat.

Des de l'administració central no es posen solucions sobre la taula, al contrari. Fins i tot es va portar al Tribunal Constitucional la Llei 24/2015 de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, que permetia avantposar els interessos socials per sobre dels privilegis de les empreses subministradores i productores d'energia.

Durant el període de creixement econòmic es van introduir elevats incentius fiscals a la compra d'habitatge que van desincentivar el lloguer i, en canvi, quan va esclatar la crisi econòmica i moltes famílies tenien dificultats per fer front a les seves hipoteques, el govern va optar per rescatar els bancs abans que les famílies. En aquell moment es va perdre una gran oportunitat per crear un gran parc d'habitatge públic amb un model mixt de propietat i lloguers assequibles.

L'oligarquia de les elèctriques: contaminació, abús de preus i dependència de l'exterior

El sistema energètic espanyol és divers, fruit del seu desenvolupament i factors històrics, però el comú denominador és l'existència d'oligopolis que controlen les polítiques *de facto* (totes les grans companyies tenen en nòmina exmembres de tots els governs de l'Estat del PP i el PSOE), que són opacs a la participació ciutadana i que extreuen nombrosos beneficis amb polítiques de preus abusives.

El govern d'Aznar, seguint l'axioma neoliberal de l'eficiència privada i de les bondats de la competència, va privatitzar el sector energètic estatal tot afirmant que amb la liberalització es guanyaria en competitivitat i que els preus s'abaixarien. Tanmateix, aquesta liberalització, lluny de garantir la lliure competència, va donar pas a un oligopoli energètic en què cinc grans companyies acorden el preu. La conseqüència de tot plegat és que avui l'Estat espanyol té una de les factures de la llum més cares de l'Europa continental i, a més, aquesta situació de domini de mercat també s'ha traduït en múltiples vulneracions de drets dels consumidors, com fins i tot ha denunciat en reiterades ocasions la CNMC. L'alt preu de la llum més enllà de perjudicar el nivell de vida de les famílies i la competitivitat de les empreses, especialment les pimes, està agreujant el problema de la pobresa energètica, que no només afecta la qualitat de vida de la gent, sinó que té un clar impacte sobre la seva salut, així com en la despesa sanitària i de serveis socials.

L'estructura del model, estrictament regulat tot i la suposada liberalització, impedeix l'estalvi del consumidor, ja que 3/4 parts de la factura de la llum són costos fixos. En aquest sistema, cada tipus d'energia no suporta el seu cost de producció, sinó que *s'equilibra* mitjançant els denominats pagaments per capacitat. En definitiva, és un sistema especialment dissenyat per mantenir els beneficis de l'oligopoli a les centrals hidràuliques i nuclears, després que aquestes fossin pagades amb diner públic i llargament amortitzades.

L'Estat té una dependència energètica exterior del 73%, sobretot per la importació de petroli i gas natural, mentre que la mitjana de la UE és del 53%. Cal recordar, de passada, que els danys col·laterals d'aquesta dependència dels combustibles fòssils obliguen a mantenir polítiques exteriors de suport a governs i estats amb absència de democràcia i respecte als drets humans.

Els interessos privats i la falta de polítiques públiques encara no ha fet possible una programa per a la substitució de l'energia nuclear i el tancament de les centrals, així com la prohibició definitiva de

l'ús del carbó per a la generació d'energia. Són assignatures pendents que necessiten prendre decisions urgents. La transició energètica es veu frenada en part per la por de les grans companyies a la pèrdua de quota de mercat, davant d'una inevitable descentralització i atomització dels models de producció d'energia elèctrica.

El model energètic és el principal culpable de la contaminació de CO₂ i el seu impacte sobre el canvi climàtic. L'Estat espanyol destina anualment uns 800 milions d'euros a comprar drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle i paga més de 74.000 euros diaris en concepte de penalització per l'emmagatzematge de residus nuclears a França mentre segueix sense afrontar el canvi de model energètic cap a un de sostenible. De fet, lluny d'això, ha invertit en la cerca de noves fonts contaminants, com ara el *fracking* o el mateix projecte Castor.

L'estafa del Castor

El projecte Castor és un dels majors escàndols polítics i econòmics de la història recent d'Espanya. Un projecte gasístic replet d'irregularitats tècniques, econòmiques, administratives i polítiques, que mai va arribar a entrar en funcionament i que els diferents governs de l'Estat espanyol no han volgut investigar, fent cas omís a les sol·licituds de comissió d'investigació presentades reiteradament des de l'any 2013 per ERC amb l'objectiu d'exigir el tancament i desmantellament de la plataforma i l'assumpció de responsabilitats.

El resultat de tot plegat és que un projecte que havia de costar 500 milions d'euros n'acabarà costant al voltant de 5.000. Aquest increment escandalós es deu a un blindatge que assegura la inversió tant si és reeixida com si no, de manera que l'Estat ha d'indemnitzar l'empresa, participada per Florentino Pérez fent-li efectiu el pagament de 1.350 milions a compte d'un crèdit que amb els seus interessos s'incrementarà fins als 4.700.000 euros.

Finalment, cal assenyalar que el projecte era absolutament prescindible si tenim en compte que les centrals tèrmiques de gas instal·lades a partir del primer govern d'Aznar només estan a l'11% de la seva capacitat. Tenint present aquesta dada, sembla que el projecte, una vegada més, respon més als interessos econòmics de Florentino Pérez que a l'interès general.

La desprotecció del medi ambient

La liberalització del sòl impulsada pel PP i la bombolla immobiliària posterior van comportar també un creixement urbanístic desorbitat que va canviar absolutament el paisatge de pobles i ciutats, especialment greu a la costa, on va fer desaparèixer bona part dels espais naturals. Després, el govern socialista de Zapatero no va tenir el coratge d'aturar la bombolla immobiliària i la febre constructora –i destructora–. I quan el PP va tornar al poder va impulsar unes reformes legislatives en l'àmbit mediambiental –obviant les directives europees– que han suposat un important retrocés en la protecció del medi ambient des d'una òptica neoliberal i han obert el camí de la seva privatització i mercantilització. Així mateix, aquestes reformes van suposar una important recentralització i invasió competencial.

La llei d'avaluació ambiental suposa una important desregulació dels requisits mediambientals i, per extensió, una lesió a la qualitat de vida de les persones i poblacions afectades. Es retalla el control i la fiscalització per part dels òrgans competents de l'administració en avalució mediambiental,

delegant aquesta funció en òrgans no competents, alhora que es retalla la informació i la participació ciutadana. Es pretén incentivar la inversió econòmica mitjançant la supressió dels drets aconseguits en l'àmbit ambiental. En aquest sentit, s'argumenta –com feia la llei d'unitat de mercat– l'eliminació de traves burocràtiques i embulls institucionals, obviant que les traves burocràtiques són els drets aconseguits i l'embolic institucional, l'Estat descentralitzat. En aquesta mateixa línia, la llei d'avaluació ambiental va suposar una altra descarada invasió competencial, no només pel procés de recentralització en matèria mediambiental, sinó també per la delegació a un posterior desenvolupament reglamentari per part del govern espanyol que, per definició, excedeix de les competències bàsiques de l'Estat.

La llei de monts és un atac directe als agents forestals i els impedeix denunciar delictes mediambientals; és una reforma encunyada des de l'interès per l'explotació de recursos naturals que suposa la desprotecció del medi natural.

Destrucció a tota costa

La llei de costes empara la destrucció dels ecosistemes i el manteniment de l'especulació urbanística que tant ha afectat la costa, especialment, amb la desproporcionada reducció de la servitud de protecció, l'ampliació de la moratòria a 75 anys i, a més, permetent el dret a compravenda.

Mediambientalment, aquesta llei suposa la sentència de mort per a determinats ecosistemes i paisatges costaners, amb una especial afectació en aiguamolls, salines, dunes i penya-segats. Així mateix, es legitima i empara la destrucció de valuosos espais naturals com es Trenc a sa Ràpita. Més enllà de la pèrdua de capital natural, aquesta llei obliga a fer majors inversions públiques per frenar els efectes de l'agudització de temporals i la pujada del nivell del mar com a conseqüència del canvi climàtic.

B) CONSTRUÏM UNA REPÚBLICA SOSTENIBLE I AMB EQUILIBRI TERRITORIAL

Les polítiques relacionades amb el medi i els recursos naturals a l'Estat continuen sent erràtiques i variables segons la conjuntura política i econòmica. La base estructural de les polítiques energètiques continua en mans de les oligarquies econòmiques del règim del 78, les quals tenen avui nombroses portes giratòries amb el sistema polític institucional. I les tímides apostes per polítiques mediambientals coherents queden sistemàticament estroncades per alguna raó o altra: els interessos de les grans companyies energètiques o la por a perdre un grapat de vots per implementar mesures correctores, com la retirada del carbó com a font energètica, per exemple.

L'estat de les infraestructures del transport i la retirada deliberada de la inversió estatal han estat un dels factors que han abonat les tesis de la independència com a única via possible per millorar la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya. I avui veiem com la dinàmica en relació amb les infraestructures per part de l'Estat continua en la mateixa línia de deixadesa. La falta d'inversions afecta la nostra seguretat, com queda palès als accidents recents a Rodalies, de la mateixa manera que també afecta la nostra competitivitat, amb uns costos més alts per l'ús de vies

ràpides i afecta la nostra economia, en no tenir el control de les decisions a les grans infraestructures com són els ports i els aeroports.

En l'actualitat no es pot afirmar que es compleix l'obligació recollida a l'article 26 de l'Estatut, en què es diu que les mesures tendents a garantir l'accés a l'habitatge de les persones que no disposen de recursos suficients és una obligació dels poders públics recollida a la Carta de Drets Fonamentals de la UE. El cost de l'habitatge i el seu sobrecost incideixen clarament en la taxa de pobresa, determinació de les desigualtats i exclusió social. És necessari establir mecanismes que evitin la reproducció de les circumstàncies que han portat a la bombolla immobiliària i efectes socials col·laterals en el futur.

La República Catalana és, doncs, l'única oportunitat que tenim per avançar cap a un futur sostenible i amb equilibri territorial en què disposem d'una administració pública eficient i transparent al marge dels interessos d'una oligarquia, on puguem disposar de les infraestructures adients que l'economia productiva i la ciutadania necessiten, on es pugui desplegar un urbanisme amb integració al medi ambient que garanteixi l'accés a un habitatge digne a tothom i en què, finalment, fem una aposta decidida per la sostenibilitat amb l'ús eficient dels recursos i les energies renovables per combatre el canvi climàtic i no hipotecar el futur de les generacions futures.

UNA ADMINISTRACIÓ PÚBLICA REPUBLICANA: PROPERA, EFICIENT I TRANSPARENT

La República es dotarà d'unes administracions públiques transparents, innovadores, participatives i simplifiquades al servei de la ciutadania. Unes administracions que estiguin finançades adequadament per garantir un bon servei públic i per desplegar l'estat del benestar amb estàndards de proximitat i de qualitat. Una administració simplificada que redueixi a tres els nivells administratius, millori la seva eficiència i clarifiqui el repartiment de les competències a partir del principi de subsidiarietat. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

- 1. Unes administracions públiques republicanes** amb govern obert, transparència, participació ciutadana i democràcia cooperativa.
- 2. Una administració innovadora i eficient que valori els treballadors públics** i que reconegui el seu paper clau per garantir els serveis públics i desplegar l'estat del benestar.
- 3. Una administració propera, simplificada i descentralitzada al servei de la ciutadania i de l'estat del benestar** organitzada en dos nivells de govern i tres àmbits d'actuació territorial.
- 4. Fomentar la mancomunitat voluntària i flexible dels serveis municipals** en base a la singularitat comarcal.

Propostes per a la República Catalana:

- **Desenvolupar un model de transparència de govern obert a les administracions públiques** i orientat a la màxima transparència de les actuacions públiques i al coneixement dels afers públics per part de la ciutadania.
- **Una estructura simplificada i descentralitzada de l'Administració** organitzada en dos nivells de govern i tres àmbits d'actuació territorial: el govern estatal, que actua territorialment en vegueries, i el govern municipal.

- **Reformular les comarques** com a mancomunitat voluntària dels serveis municipals, promoció de la singularitat i planificació. **a territorial** del govern i de relació política i administrativa amb el món local.
- **Promoure una gestió pública basada en els principis de la innovació social** com a motor de generació de serveis i polítiques públiques.
- **Establir models de cogestió i cooperació dels serveis públics** amb la col·laboració de la ciutadania, maximitzant els principis republicans de servei públic.
- **Establir un model ètic del personal** al servei de les administracions públiques basat en principis republicans.
- **Crear un model català de treballador públic al servei de les administracions** basat en la globalitat del servei públic, les necessitats de la ciutadania i els principis ètics dels valors republicans.
- **Dotar de personal de secretaria, intervenció i tresoreria** per part del govern de Catalunya als ajuntaments.
- **Establir la Sindicatura de Comptes com a darrer òrgan fiscalitzador** de la gestió de comptes i finances de les administracions catalanes.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Supressió de les diputacions i de les províncies** amb el traspàs de la competència i els recursos de l'organització territorial a les autonomies i als ens locals.

UN TERRITORI EQUILIBRAT I BEN CONNECTAT

La República Catalana és l'oportunitat per redissenyar un model territorial més equilibrat que faci dels nostres municipis indrets més habitables i amb millor relació amb l'entorn natural. Un país divers, ben connectat, amb transports públics eficients i amb infraestructures al servei de l'economia productiva. Uns pobles, barris i ciutats on tothom pugui viure amb benestar i tingui l'oportunitat d'accedir a un habitatge digne a preus raonables. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Equilibri territorial i ecoeficiència en l'urbanisme** amb un model de viles i ciutats compactes, complexes en els seus usos, socialment integradores i amb una protecció estructural dels espais lliures i de connexió ecològica. **Mobilitat de baix impacte ambiental i gran cohesió social** amb l'aposta per una combinació de sistemes de mobilitat intermodals, que prioritzi el transport públic i inverteixi en ferrocarril tant pel que fa a passatgers com a mercaderies.
2. **Infraestructures sostenibles al servei de l'economia productiva** i planificades amb criteris de rendibilitat socioeconòmica, d'avaluació del cost i d'impacte social, territorial i mediambiental.

Propostes per a la República Catalana:

- **Canvis legislatius marc amb la definició d'una llei de territori de Catalunya.** Un nou marc legislatiu urbanístic, que impliqui un canvi de model i que fonamenti la garantia per a la

preservació del sòl no urbanitzable i el paisatge. El model d'avaluació ambiental de l'urbanisme ha de garantir una major ecoeficiència dels teixits urbans i de les obres d'urbanització amb nous camps d'avaluació. El marc legislatiu ha d'afavorir la desclassificació del sòl, la desurbanització i la renaturalització d'espais no ocupats o obsolets.

- **Intervenció pública proactiva de les mateixes administracions en política de sòl.** Aquesta intervenció ha de ser possible a partir d'un nou marc jurídic que faciliti quan sigui convenient models de transició de la propietat privada a la pública com poden ser la xarxa de custòdia del territori.
- **Construcció d'un nou marc jurídic de la mobilitat a Catalunya**, que incorpori el dret a la mobilitat dels ciutadans i que tingui en compte la realitat territorial i la diversitat d'usos i territoris. En aquest marc hem de tenir la capacitat d'intervenció i inversió en tots els modes de transports: xarxa viària, sistema de ferrocarrils, transport marítim i transport aeri.
- **Consolidació i millora de l'actual xarxa de ferrocarril**, amb una nova programació d'extensió i d'interconnexió de línies i assumint les competències en el conjunt de la xarxa amb el sistema de Rodalies com a prioritari. Cal fer possible l'accés de nous operadors al mercat ferroviari i garantir la connexió ferroviària amb ample de via internacional i el corredor mediterrani. IFERCAT, com a ens gestor d'infraestructures ferroviàries, gestionarà tots els models i sistemes ferroviaris de Catalunya.
- **Foment del transport públic com a pedra angular de les polítiques del dret a la mobilitat.** La programació de la intermodalitat i els sistema de finançament són bàsics per a una gestió eficient i un servei públic de qualitat. Hem d'establir mecanismes de finançament dels serveis de transport públic i de les infraestructures viàries, que superin l'actual marc i que fomentin l'ús racional del vehicle privat i la sostenibilitat del sistema públic.
- **Decisions estratègiques als ports de Barcelona i Tarragona i als aeroports.** Destinant els recursos generats a la millora de les infraestructures i dels *hubs*, així com de les xarxes prioritàries (corredor mediterrani) i no destinar els recursos a pagar els dèficits generats per altres infraestructures de l'Estat que, al mateix temps, competeixen deslleialment.
- **La finalització de les concessions de les autopistes a Catalunya** són una oportunitat per establir un nou sistema de pagament de les xarxes viàries d'alta capacitat (eurovinyeta) que ha de tenir un equilibri entre la inversió, els costos de manteniment i la gestió, els costos ambientals i el pagament per ús i servei. Aquest nou sistema només és possible unificant la titularitat de tota la xarxa viària d'alta capacitat i aconseguint que la Generalitat obtingui la titularitat de les autopistes de l'Estat.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Gestió de totes les vies d'altres prestacions a Catalunya** amb l'objectiu d'implementar l'eurovinyeta a tot el territori.
- **Inversió en el corredor ferroviari mediterrani**
- **Cessió de Rodalies Catalunya a la Generalitat** amb acord marc d'inversió estatal de 4.000 MEUR
Pagament del deute estatal als sistemes de transport públic a Catalunya.

- **Modificació de la llei del sòl**
- **Modificació de la llei de costes**

UNA REPÚBLICA QUE GARANTEIXI EL DRET A ACCEDIR A UN HABITATGE DIGNE

El dret a accedir a l'habitatge és una peça clau de l'estat del benestar. L'homologació de les polítiques públiques que el facin possible i el seu finançament, amb els referents europeus que puguin ser equiparables, són una necessitat i una obligació. Tenim el repte de millorar l'actual ràtio del cost d'habitatge en relació amb la renda disponible de les famílies i de prevenir tensions de preus derivades de factors de demanda no derivats de l'ús habitual de l'habitatge. La política d'habitatge ha de preveure noves formes de tinença i tendir cap al valor d'ús d'aquest i no només cap al valor d'inversió, fomentant el creixement del parc de lloguer i, especialment el parc subjecte a algun tipus de protecció pública. La rehabilitació des de la millora de l'actual parc d'habitatges esdevindrà prioritària a Catalunya, de manera conjuntada amb la regeneració d'àrees urbanes al servei de la cohesió social. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Garantir el dret subjectiu a l'habitatge per a tota la ciutadania**, incrementant el parc d'habitatge existent sotmès a algun tipus de protecció pública, prioritàriament en règim de lloguer social i dret de superfície, per garantir la seva perdurabilitat en el temps, millorar l'actual ràtio del cost d'habitatge en relació amb la renda disponible de les famílies, prevenir tensions de preus relacionades amb factors de demanda no derivats de l'ús habitual de l'habitatge i garantir la dació en pagament i la cancel·lació de deutes vinculats a l'adquisició de l'habitatge amb una llei de segona oportunitat de tall europeu.

Propostes per a la República Catalana:

- **Tutela macroeconòmica del pes del sector immobiliari** en el total de l'economia per evitar bombolles, garantir que els preus evolucionin d'acord amb la renda de la població, i que no es posi en risc el finançament de la resta de sectors econòmics.
- **Homologació gradual de la despesa en habitatge** dins del global de despesa dels comptes de protecció social a la mitjana de la UE-28. Del 0,73% de la despesa total i el 0,15% del PIB en dades del 2011, al 2,1% de la despesa i el 0,6% del PIB.
- **Homologació amb els estàndards europeus**, desenvolupant el mandat de solidaritat urbana consistent que en un termini de vint anys el 15% dels habitatges de primera residència tinguin algun tipus de protecció pública. I concepció d'aquest parc com a estoc social intergeneracional perdurable en el temps, evitant com a principi general la seva desclassificació i incorporació al mercat de renda lliure. A Catalunya, aquest parc és del 2% de les primeres residències davant del 15% de la UE-15.
- **Establiment del lloguer social i del dret de superfície** com a règim de tinença principal de l'habitatge protegit en garantia de la seva perdurabilitat en el temps.
- **Control de les plusvàlues** que s'hagin produït als habitatges promoguts amb ajuts públics o sobre sòls qualificats per a la promoció d'habitatge protegit.

- **Garantia de l'accés als consums bàsics de la llar** de les persones que no en puguin assumir el cost, entès com un dret social.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Promoció de canvis legislatius en matèria d'habitatge de lloguer. Mesures de control de preus del lloguer** i/o increment de la intervenció administrativa en el mercat del lloguer; diferenciació entre arrendadors grans tenidors i persones físiques; augment de la durada mínima dels contractes de lloguer a cinc anys; garanties pel dret de retorn en cas de causes no justificades de rescissió; protecció del llogater de bona fe davant d'un arrendador que no sigui propietari (per casos de picaresca, usurpació, màfies...); limitació de la pujada de la renda a l'IPC; despeses de formalització del contracte a càrrec de la propietat per posar fi a sobrecostos que penalitzen el llogater; topalls a les fiances que es poden demanar, que no puguin passar d'un mes; garanties perquè els procediments de desnonament per impagament de lloguer es coordinin amb els serveis socials amb una modificació de la llei processal civil.
- **Mesures de control d'augment del preu del lloguer** que facin possible una intervenció administrativa a partir de la limitació d'augment dels lloguers en nous contractes per sobre dels índex de referència. Aquesta intervenció administrativa ha de ser de caràcter local i en àrees urbanes d'especial atenció i ha d'anar acompanyada de mesures i recursos que prevegin la picaresca i els contractes en negre.
- **Garantia de la dació en pagament** i cancel·lació de deutes vinculats a l'habitatge amb una llei de segona oportunitat de tall europeu.
- **Nova llei hipotecària amb topalls a l'endeutament** d'acord amb la directiva de la UE i que garanteixi els drets dels consumidors.
- **Proposició de llei de per recuperar els pisos de la Sareb.**
- **Mesures de protecció de les víctimes de les clàusules sòl.**

UN MODEL MEDIAMBIENTALMENT SOSTENIBLE, INTEGRAL I INNOVADOR

La República Catalana implantarà un model mediambiental sostenible, innovador i integral que permeti compaginar el desenvolupament econòmic i el respecte i la protecció d'un entorn natural de qualitat. Una República que aposti decididament per la sostenibilitat, la minimització i la transformació del residu, que impulsi el desenvolupament de les energies renovables i l'autoconsum, que implantí una nova cultura de l'aigua i que dugui a terme una política integral de gestió del territori que possibiliti l'explotació racional i sostenible dels seus recursos naturals. En un planeta on els recursos naturals són finits i el canvi climàtic és un fet, la República tindrà el deure i la responsabilitat de canviar cap a un model productiu sostenible i de consum responsable que garanteixi les necessitats de les generacions futures. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Una nova cultura de l'aigua eficient i sostenible** amb un sistema integrat del cicle de l'aigua que tendeixi a la gestió pública, garantint un subministrament mínim i recuperant els aqüífers i els cabals ecològics.

2. **Una estratègia energètica de país i de futur sostenible** amb una aposta per les energies 100% renovables, l'autoconsum, les xarxes intel·ligents de gestió i la democratització del mercat energètic amb uns preus justos i lliure de monopolis.
3. **Lluita contra el canvi climàtic** amb el compromís de prendre mesures per a la reducció d'emissions contaminants i la millora de la qualitat de l'aire.
4. **Estratègia de gestió cap al residu zero** amb la implementació de sistemes d'economia circular per a una transformació dels residus amb ecodisseny i processos de gestió innovadors.
5. **Preservació i gestió del medi natural i les seves espècies** amb un equilibri harmònic entre la protecció i els usos econòmics i de lleure.
6. **Protecció dels drets dels animals** per tal que no es permetin situacions de maltractament i patiment.

Propostes per a la República Catalana:

- **Impulsar un pacte nacional de l'aigua i una estratègia catalana per a la contaminació hídrica zero.** Consolidar l'Agència Catalana de l'Aigua com l'administració hidràulica única i l'organisme regulador de les conques de Catalunya. Establir un sistema de gestió del cicle de l'aigua a Catalunya que garanteixi les inversions necessàries, que sigui sostenible econòmicament, que eviti el monopoli privat, que tendeixi a la gestió pública dels serveis i que garanteixi l'accés al recurs per a tothom i que asseguri l'adequada conservació de les masses d'aigua.
- **Definir el sistema d'infraestructures bàsiques per a la garantia del subministrament energètic** que han d'estar sota control públic. Establir un sistema de gestió de l'energia a Catalunya que garanteixi les inversions necessàries, que sigui sostenible econòmicament, que eviti el monopoli privat i que garanteixi l'accés al recurs per a tothom. Consolidar l'ICAEN com a l'organisme públic amb competències reguladores que assumeixi la supervisió del sistema energètic català, des de la certificació de les matèries primeres fins a la verificació dels costos de producció que defineixen el preu de mercat.
- **Treballar per la substitució de la producció d'energia nuclear per fonts energètiques netes i sostenibles**, tot elaborant un pla de substitució i reconversió dels llocs de treball. Al mateix temps, treballar per a la plena sobirania energètica de Catalunya, que permeti una democratització de l'accés a la producció i el consum d'energia 100% renovable. Assumpció de les competències en centrals nuclears i els seus residus d'alta i baixa intensitat, establint una estratègia a curt, mitjà i llarg termini a Catalunya.
- **Establir un pacte nacional econòmic i industrial** que assumeixi els corresponents objectius de **lluita contra el canvi climàtic** i la millora de la qualitat ambiental. Es definiran unes ràtios objectius que relacionin l'evolució de l'economia i la reducció d'emissions atmosfèriques, per tal de garantir el control de l'efectivitat de les mesures adoptades, evitant que un descens de l'economia pugui distorsionar els resultats i les accions a realitzar.
- **Establir una estratègia catalana cap a la contaminació atmosfèrica zero.** Prioritzar un pla específic de mesures per accelerar l'assoliment dels objectius de reducció del 20% de les

emissions de gasos amb efecte d'hivernacle dins dels projectes Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic (ESCACC) i Pla de l'Energia i Canvi Climàtic. S'integraran els plans d'actuació contra el canvi climàtic i la lluita contra la contaminació atmosfèrica per potenciar la seva efectivitat i control, a més d'afavorir la seva implantació en els sectors i agents implicats.

- **Establir les bases d'una estratègia catalana cap al residu zero**, que prevegi mesures integrals en tot el cicle de vida dels productes i dels mateixos residus com a recursos a aprofitar dins de sistemes d'economia circular, tot combatent la pràctica de l'obsolescència programada dels productes de consum.
- **El marc legislatiu ha de garantir la conservació i la millora del medi natural**, així com nous models de tenença i ús del territori, mitjançant la cessió, la custòdia, la tutela, els contractes de gestió, etc. Per poder exercir polítiques coherents, la Generalitat ha d'assumir totes les competències de gestió i protecció del medi, àdhuc del sistema costaner i les aigües marines.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Modificació del Pla Hidrològic de l'Ebre** per garantir els cabals ecològics, l'equilibri mediambiental i fer un ús eficient de l'aigua.
- **Establiment d'un calendari de tancament de les centrals nuclears** i d'un pla de substitució de generació d'energia elèctrica amb energies renovables.
- **Prohibició de nous sistemes de generació d'energia amb fort risc d'impacte ambiental al medi**, com per exemple el *fracking*.
- **Aplicació d'un impost sobre el carboni** per tal de desincentivar la seva emissió i estimular l'aparició d'un nou model de producció i consum descarbonitzat i basat en l'economia circular.
- **Aprovació d'una normativa que permeti l'autoconsum elèctric** a través de la derogació del Reial decret 900/2015, de 9 d'octubre.
- **Petició d'una auditoria dels costos reals del sistema elèctric**: models de producció, transport i distribució, amb l'objectiu de modificar l'actual sistema de subhasta elèctrica i situar el deute real de tarifa elèctrica.
- **Impediment de pràctiques oligopolístiques en els sectors energètics**, mitjançant la modificació de les lleis bàsiques, per adoptar mesures per a la separació efectiva de la propietat i la gestió de les xarxes de distribució i la participació descentralitzada en la implementació de la normativa i els controls.
- **Establiment de mesures urgents contra les emissions de partícules contaminants dels vaixells** de gran tonatge als ports.
- **Implementació descentralitzada de les polítiques d'economia circular**, a través de la revisió de la transposició de la directiva europea de residus, per fer efectiva la implementació de la responsabilitat ampliada del productor.
- **Recuperació de la gestió i titularitat de centrals hidroelèctriques.**

7

**Uniformitat
o Diversitat**

7. UNIFORMITAT O DIVERSITAT

A) SUPEREM UN ESTAT UNIFORME AL·LÈRGIC A LA DIFERÈNCIA

El reconeixement de l'Espanya plurinacional, pluricultural i plurilingüística continua sent la gran assignatura pendent de l'Estat. Espanya pretén ser una realitat nacional inexorable i immutable, però la història s'encarrega de desmentir aquesta rígida visió determinista una vegada rere una altra. És un concepte unitarista que per afirmar-se com a estat nació necessita negar tots els països i nacions que componen l'Estat.

La Constitució estableix com a única nació l'espanyola i el castellà com a única llengua oficial de l'Estat. Alhora, considera els territoris que la componen, de manera indeterminada i sense ni tan sols citar-los, regions i nacionalitats. Si el concepte regió fa referència a un fragment geogràfic de la unitat nacional, la interpretació que s'ha fet del concepte de nacionalitat és la de reconèixer l'existència de certes identitats històriques i/o culturals però sense atorgar-los el reconeixement polític de nació.

La Constitució espanyola, però, no reconeix cap diferència entre regió i nacionalitat, i ha pretès superar qualsevol ambigüitat o contradicció unificant regions i nacionalitats en el concepte comú de comunitat autònoma, tot reforçant la uniformitat mitjançant lleis com la LOAPA en l'estratègia política del *café para todos*.

Des d'aquesta concepció, s'ha anat construint l'imaginari col·lectiu que les comunitats autònomes són simples organismes de descentralització que gestionen al seu territori les competències que l'administració central els cedeix. De fet, aquesta concepció està tan arrelada que la majoria de lleis que s'aproven al Congrés envaeixen competències autonòmiques, fet que provoca una progressiva recentralització estatal.

La negació de qualsevol dret històric previ a la Constitució pretén reforçar la idea d'Espanya com a nació única. Malgrat això, el preàmbul de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006 reconeixia Catalunya com a nació, entroncant així amb una tradició històrica i política que ve de lluny. Tanmateix, lluny de reconèixer el dret a decidir de qualsevol nació històrica, la Constitució estableix la subtil amenaça que l'exèrcit garantirà la integritat territorial de la nació espanyola, passant per sobre de l'exercici dels drets democràtics i el dret internacional a l'autodeterminació.

Negació de la realitat pluricultural i plurilingüística

La construcció de la identitat nacional espanyola s'ha fet a partir de la cultura i la llengua d'una de les parts, la castellana, que s'ha anat imposant al llarg de la història per damunt de les altres amb una clara intenció d'assimilació cultural.

L'Estat no és neutral ni imparcial pel que fa a la cultura i a la identitat de la seva ciutadania. En el pla cultural i lingüístic, les elits i oligarquies que controlen l'aparell administratiu i el repartiment dels recursos estan plenament compromeses amb una identitat nacional de matriu castellana. Aquesta intenció es fa especialment explícita pel que fa a la llengua, fins al punt d'anomenar la llengua

castellana, de forma premeditada i intencionada, com a “espanyol”, en detriment de les altres llengües parlades distintes a la castellana.

Tot i que des del final de la dictadura i la instauració de la monarquia parlamentària s’han fet passos per garantir certs espais de llibertat lingüística i cultural a les minories nacionals, la realitat és que la naturalesa de l’Estat i la seva configuració legal continua sent molt adversa. L’exercici dels drets lingüístics no està garantit per les administracions, malgrat que siguin oficials i estiguin reconegudes legalment als respectius territoris que hi són pròpies.

Aquesta situació porta a nombrosos casos de vulneracions dels drets de la ciutadania de llengua catalana per part de funcionaris públics, també en aquells casos en què es tracta de drets reconeguts per alguna llei. El caràcter profundament ideològic de bona part de les institucions i administracions de l’Estat fa que aquestes vulneracions siguin tolerades, fet que genera un clima d’impunitat que afavoreix l’autocensura en l’ús de les llengües pròpies en els parlants del català i altres llengües oficials de l’Estat.

La Constitució espanyola afirma en el seu article 3 que les llengües cooficials de l’Estat seran objecte d’especial respecte i protecció. Aquest article, que forma part del redactat de la carta magna, és un dels exemples de com el nacionalisme espanyol, que s’autoproclama constitucionalista i defensor absolut del principi de legalitat, és capaç d’ignorar la legalitat quan aquesta no s’adequa als seus posicionaments.

Segons el text constitucional, el castellà no és d’ús obligatori. L’única obligació que emana de la Constitució és la d’entendre el castellà, no la d’utilitzar-lo. L’ús és un dret, però no una obligació.

Per descomptat, el supremacisme lingüístic espanyol defensa que el castellà és d’ús obligat o d’ús necessari en tots els àmbits d’abast estatal. No així l’ús de les llengües cooficials als respectius territoris, ja que aquestes haurien d’estar en una posició subordinada.

Recentment, hem pogut veure debats incendiàries sobre si és necessari establir el català com un requisit per treballar a les administracions estatals als territoris de parla catalana. Aquest canvi hipotètic suposaria l’assumpció i la resolució per part de l’Estat d’un problema estructural com és la falta de preparació del seu personal als territoris de parla catalana, fet que pot generar situacions de discriminació greus. A més, l’adopció del català com a requisit permetria avançar cap al compliment de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, compromís internacional adquirit per Espanya quan la va ratificar fa més de quinze anys.

Evidentment, les forces polítiques majoritàries de l’Estat han impedit sistemàticament que els parlants del català, el basc, el gallec, l’aragonès, l’asturleonès o l’occità poguessin exercir els seus drets lingüístics en igualtat de condicions. Les dades presentades per institucions com Plataforma per la Llengua indiquen que l’any 2016 i el 2017 les discriminacions lingüístiques patides pels parlants de català van augmentar. Amb tot, és probable que l’augment percebut hagi estat causat per un increment de les denúncies i del focus mediàtic posat sobre les discriminacions, així com també per una major consciència dels catalanoparlants dels seus drets.

Sigui com sigui, és evident que l’Estat espanyol no és en cap cas un estat homologable a les democràcies avançades quant al respecte envers les minories nacionals i lingüístiques històriques, contràriament a allò que propaga el discurs oficial.

Atac al model d'escola catalana

El model d'escola catalana és un model d'èxit pedagògic com han avalat diverses organitzacions internacionals. L'escola catalana és també un dels grans actius de l'autogovern, perquè ha permès cohesionar un poble divers com el català i garantir un assoliment de competències imprescindible per mantenir activat l'ascensor social i garantir la igualtat d'oportunitats.

Des dels aparells de l'Estat i els agents més reaccionaris del règim fa temps que es perpetra una estratègia d'assetjament i difamació del model d'escola que té com a objectiu la imposició d'un model de segregació als centres catalans per instrumentalitzar la llengua i fer guerra identitària. El model català garanteix el coneixement tant del català com del castellà.

Un cop més, la concepció castellanocèntrica i centralista de l'Estat s'imposa per eliminar qualsevol diferència i centrifugar les identitats de les nacions de l'Estat utilitzant en aquest cas l'educació. Homogeneïtzar i uniformitzar a partir de la llengua des de l'educació o des dels mitjans de comunicació els serveix per construir el seu fals relat d'una Espanya uninacional on només hi pot haver una identitat, una bandera i una llengua.

Aquestes forces reaccionàries volen construir un model educatiu que separi els alumnes per raó de llengua i divideixi els estudiants. Nosaltres apostem i defensem un model integrador que aposti per la coeducació i permeti superar bretxes, ja siguin lingüístiques, econòmiques, culturals o religioses. La convicció de que som un sol poble davant les envestides de l'Estat.

Un altre dels elements de preocupació de les estructures de poder davant l'èxit del model educatiu català és l'enorme consens intern que té entre la societat catalana. La defensa d'aquest model és compartida avui per una amplíssima majoria de la societat catalana, més enllà de les opcions polítiques del conjunt de la ciutadania, així com de les diferents perspectives dels agents educatius. Pretendre trencar aquest consens, i generar un problema on no n'hi ha cap, és una irresponsabilitat que situa aquells que el volen trencar al marge de la centralitat i del sentit comú.

La trajectòria de l'escola catalana ve de lluny, de l'Escola Moderna, de les escoles Montessori i el moviment d'Escola Nova, de Rosa Sensat i el Patronat Escolar de Barcelona, dels institut escola de la Generalitat republicana, dels moviments de renovació pedagògica dels anys seixanta, de les escoles d'iniciativa social i del CPEPC, de les mobilitzacions per l'escolarització de tots els nens i pels drets laborals, del treball per l'escola inclusiva, del consens social i polític i de la comunitat educativa del model d'immersió lingüística. Tot aquest llegat ens ha portat fins on som i no ens el deixarem prendre.

Atac a l'espai català de mitjans de comunicació

Els talls de TV3 a les illes Balears i al País Valencià durant la dècada dels noranta per part de governs del Partit Popular van encetar el que des de llavors ha sigut la guerra pel control de l'opinió pública i la coerció de la llibertat d'expressió.

El sistema català de mitjans de comunicació, malgrat totes les seves mancances i limitacions, ha estat capaç de construir una cosmovisió de la realitat que reflecteix la pluralitat de la societat catalana.

La capacitat de la ciutadania catalana d'informar-se a través de mitjans que escapessin del control i del seguidisme del relat únic de l'Estat ha fet que tot el sistema comunicatiu català, i molt especialment la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, hagi estat a la diana de totes les ofensives de la dreta política i mediàtica. Per al règim, que un ciutadà pugui informar-se a través de canals que no estiguin sota estricta obediència de les directrius que el sistema mediàtic espanyol imposa pot posar en risc l'estabilitat de l'*statu quo*.

Els recents atacs i amenaces de tancament o intervenció via 155 dels mitjans de comunicació públics són el darrer intent desesperat de posar fi a la llibertat d'informació i limitar l'accés de la ciutadania a perspectives diferents. No podem obviar que aquesta estratègia s'emmarca també dins d'un context de retrocés de la llibertat d'expressió propiciat gràcies a la llei mordassa i a l'ofensiva judicial contra les institucions catalanes.

Persones estrangeres tractades com a mercaderia

La llei d'estrangeria (LOEX), aprovada l'any 1985 és la causant del racisme institucional que es reflecteix en accions discriminatòries com l'accés a drets socials: padró, salut, treball, habitatge, educació i l'exercici a la plena ciutadania (el dret a votar).

La mateixa llei permet que les persones siguin tractades com a mercaderia d'intercanvi. Un exemple és que amb l'esclat de la crisi, les persones migrades van ser les primeres a patir l'impacte del seu efecte: van perdre la feina, la residència que els havia costat cues i molts diners, conseqüència de circuits burocràtics deficients. Les persones que es van hipotecar, van haver de tornar al seu país amb un deute inassumible i els que havien aconseguit portar la seva família van haver de patir una nova migració de tornada.

També és la responsable de la desprotecció i la vulneració jurídica de les persones que són tancades als centres d'internament d'estrangers (CIE) i que obeeix a la llei del Parlament de la Unió Europea de la denominada Directiva de retorn (115/2008), més coneguda en el context dels Drets Humans com a *directiva de la vergonya*. Aquesta directiva autoritza la privació de llibertat de tota persona estrangera no comunitària que es trobi de manera irregular al territori europeu, per un període de fins a divuit mesos (un any i mig), pel sol fet de no tenir papers i no ser europeu de la Unió.

Finalment, aquesta llei posa en contínua contraposició l'administració de l'Estat espanyol com a responsable de la gestió dels fluxos migratoris amb les administracions autonòmiques i les entitats socials que acaben fent la feina de la gestió de les persones que estan en una posició de contínua vulnerabilitat perquè així ho preveu la llei d'estrangeria.

B) CONSTRUÏM UNA REPÚBLICA DIVERSA CULTURALMENT AVANÇADA

Els Països Catalans han viscut la transformació demogràfica més gran d'Europa en el segle XXI. Catalunya, per exemple, ha passat de 6,3 a 7,5 milions d'habitants en només dotze anys. És la tercera vegada que ens passa en els darrers cent anys, però aquesta vegada la diversitat ve de tot el món, acollim nous catalans i noves catalanes amb origen de cent 183 estats diferents i que parlen més de 300 llengües. Aquest no és un canvi conjuntural, ha vingut per quedar-se.

Avui som un país més obert, amb més intercanvis, amb més habilitat per relacionar-nos amb el món. Aquests canvis requereixen també un esforç d'acomodació mútua que no sempre és fàcil. Hem de construir un nou nosaltres, inclusiu, on poder exercir la ciutadania, la corresponsabilitat, la solidaritat entre les persones que comparteixen una mateixa societat, que se saben i es reconeixen membres d'un sol poble. Divers, certament, però amb voluntat de ser un sol poble. Construir aquest nou sentit de pertinença, compartit per tothom, és una necessitat imprescindible per al benestar, la cohesió i l'equitat. Això vol dir que fer ciutadania sigui fer república, fer que les persones que vivim juntes siguem tota la ciutadania, persones que tenim els mateixos drets i deures, i que estem compromeses amb el bé comú.

Fer ciutadania, fer república, vol dir respectar i valorar la diversitat i combatre totes les ideologies de l'odi. Com més capaç sigui la nostra societat de reconèixer aquesta diversitat i les aportacions de la seva ciutadania, més ciutadans s'hi identificaran i se'n sentiran membres i contribuiran de manera més efectiva a la cohesió social.

Fer ciutadania, fer república requereix un projecte nacional obert i inclusiu, d'impuls popular i basat en el reconeixement de la pròpia diversitat que no només procura donar resposta a les aspiracions polítiques del sobiranisme català i de les esquerres transformadores, sinó que s'adequa a les exigències i a les condicions que plantegen l'era global i les noves societats en xarxa. Així, el republicanisme independentista, i d'esquerres, com a laboratori avançat d'experiències del canvi social i polític es representa com un marc teòric i polític útil per estimular el projecte més ambiciós de transformació socioeconòmica i d'aprofundiment democràtic que hi ha en marxa a Europa.

Aquesta transformació social s'ha de projectar en multiplicitat de polítiques públiques, però, segurament, la cultura és un dels instruments capitals de transformació social. La cultura conté els estils de vida, les sensibilitats, l'energia i el talent creatiu, les perspectives, els relats, les formes de consciència i les aspiracions de tota la comunitat. Per tot això, la cultura ens pot permetre concebre quina mena de societat volem bastir i compartir i utilitzar l'economia i la política per dur a terme de forma concreta els propòsits formulats. Transformar la societat vol dir donar a la cultura un paper central en l'economia, la societat i en la política.

La cultura és la clau de volta que ha de sustentar la revisió crítica de la pròpia tradició –tradicions– i empeltar-la de tradicions noves, debatudes i triades per les generacions actuals. La cultura conté els nostres llenguatges, l'educació i la comunicació, l'art, la ciència i la història. La cultura és el receptacle més inclusiu de la diversitat de les experiències de les persones que componen la nostra societat; i és també la suma de les expressions, reflexions, propostes i projectes que deriven d'aquelles experiències i que contribueixen al procés de construcció d'un nou marc de convivència en el qual tota la ciutadania tingui els mateixos drets i deures i el mateix compromís amb el bé comú.

Una societat culta és una societat informada i amb criteri i, per tant, amb capacitat de progrés social i econòmic. Posar la cultura al mig de la societat és dotar-la d'un poderós instrument de canvi social, d'una palanca que actuï sobre la base d'un sistema educatiu inclusiu i transversal, plurilingüe amb el català com a llengua vehicular, capdavanter en igualtat de gènere i fonamentat en l'aprenentatge de l'autonomia personal.

Posar la cultura al centre de les polítiques públiques vol dir enfortir el nostre teixit cultural professional, associatiu i empresarial. Suposa també assegurar la presència de la cultura en tot el territori i possibilitar l'expressió del talent creatiu mitjançant una bona xarxa d'equipaments i serveis culturals. Tot això, tenint en compte també que sense activitats artístiques i culturals que se situen al marge de les indústries i del mercat, sovint de caràcter popular, cap sistema cultural és complet.

També, però, posar la cultura al centre de la societat, vol dir repensar la manera com la cultura pot incidir en el model social. Per això serà imprescindible posar en valor el paper de la dona en les polítiques i institucions culturals. El canvi en l'imaginari col·lectiu derivat de la perspectiva de la dona pot i hauria de ser el fulcre on es recolzi la palanca de la cultura com a element de transformació social.

Comprendre el sentit transformador de la cultura és una de les claus del projecte republicà i independentista. Només amb una connexió estreta entre el sistema educatiu, el sistema cultural i el sistema de comunicació trobarem les millors oportunitats d'eixamplar els segments socials compromesos amb el progrés, l'equitat i la cohesió social. Deixem la cultura al centre de la societat i no només millorarà el benestar, sinó també, i principalment, la qualitat democràtica de la societat.

EL CATALÀ, LLENGUA VERTEBRADORA D'UNA SOCIETAT PLURILINGÜE

La República ha de vetllar pel respecte dels drets individuals i col·lectius de tota la seva ciutadania, i la llengua n'és un exemple paradigmàtic. A Catalunya es parlen prop de 300 llengües, per tant, la societat catalana és plurilingüe. I, com a tal, cal abordar la política lingüística aprofitant aquesta diversitat i garantint que ningú sigui discriminat per raó de llengua. El català i l'occità, com a llengües pròpies de Catalunya, així com la llengua de signes catalana, han d'esdevenir vertebradores de la nova República, que les ha de dotar de les eines adients perquè es preservin al territori que els és propi i garantir-ne el futur. De la mateixa manera, el castellà ha de tenir reconeguts els mateixos drets lingüístics individuals que en la legislació espanyola actual. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Un marc jurídic garant dels drets lingüístics de tota la ciutadania** en què el català i l'occità, com a llengües pròpies, siguin les llengües vertebradores de la República, el castellà tingui reconeguts els mateixos drets que en l'actualitat i la llengua catalana de signes hi sigui present.
2. **Els Països Catalans, l'espai natural de la llengua catalana** on cal aspirar a la plena normalització de l'ús de la llengua en tots els àmbits.
3. **La pluralitat lingüística com un valor col·lectiu i una oportunitat en l'economia del coneixement** per tal que les llengües parlades i signades siguin promogudes en tots els àmbits.
4. **L'educació, el planter de la ciutadania poliglota** mitjançant un sistema educatiu universal, inclusiu i d'acollida que no faci diferències per raó de llengua i que, preservant el model d'immersió lingüística, estigui orientat al plurilingüisme.

5. **Una administració eficaç, respectuosa i modèlica en l'atenció de la diversitat lingüística** mitjançant l'establiment regulat dels usos administratius de les llengües que es parlen.
6. **Un espai català de comunicació** en el qual caldrà regular els operadors de serveis perquè promoguin els valors de la diversitat lingüística i les polítiques lingüístiques de la República.
7. **El català, una llengua amb presència al món** amb un estat que vetllarà pel seu ús i reconeixement en tots els organismes internacionals.

Propostes per a la República Catalana:

- **El català i l'occità seran les llengües de la nova República**, en tant que llengües pròpies. La República haurà de garantir a tota la ciutadania el dret de conèixer-les i de parlar-les, almenys una de les dues.
- **El castellà haurà de tenir reconeguts els mateixos drets lingüístics individuals que en l'actualitat** li reconeix la legislació espanyola.
- **La llengua de signes catalana (LSC) haurà de tenir el mateix estatus jurídic** que el català i l'occità i garantir-ne els drets lingüístics de les persones signants en tots els usos públics.
- **La pluralitat lingüística serà reconeguda com un valor col·lectiu i una riquesa social** de manera que totes les llengües parlades i signades a Catalunya hauran de ser promogudes en tots els àmbits.
- **El plurilingüisme serà promogut com a oportunitat en l'economia del coneixement** i l'empresa haurà de ser la punta de llança del nou model de gestió lingüística en un món globalitzat. **L'intercanvi lingüístic entre els territoris de parla catalana i occitana** es promourà estrenyent el llaços de col·laboració institucional, afavorint les relacions econòmiques mútues, consolidant un espai comunicatiu comú i fomentant espais de trobada i intercanvi cultural en tots els àmbits.
- **Establiment d'un nou pla de llengües en el sistema educatiu que reforci el model d'immersió lingüística i que fomenti el plurilingüisme.** El català, i l'occità a l'Aran, seran les llengües vehiculars de l'educació en tots els nivells de l'ensenyament, on les llengües d'origen de la immigració formaran part dels plans educatius i on es promourà l'adquisició d'un alt nivell de competència lingüística en segones i terceres llengües segons el pla lingüístic de cada centre educatiu. **Creació d'una ISO de qualitat lingüística** per ser creatius i pioners en la gestió lingüística empresarial i capdavaners de les indústries de la llengua i de les tecnologies de la societat del coneixement.
- **Protecció de l'etiquetatge de productes i publicitat en català o occità** sens perjudici d'altres llengües.
- **Consolidació d'un espai català de comunicació** a través de la reciprocitat dels mitjans de comunicació públics i privats dels Països Catalans, i entre Occitània en el cas de l'Aran, i vetllar per la presència del català i l'occità en la indústria audiovisual.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Modificar el Reglament del Congrés dels Diputats** per tal que el català, el basc, el gallec, l'aragonès, l'asturleonès, l'occità i les llengües de signes siguin llengües d'ús i de treball de la seva activitat.
- **Aprovar la llei de llengües que reconegui el català, el basc, el gallec, l'aragonès, l'asturleonès, l'occità i les llengües de signes com a llengües oficials a tot l'Estat**, reconeixent així la realitat plurilingüística de l'Estat, garantint els drets lingüístics dels seus parlants en l'àmbit de l'administració i els serveis públics i promovent el seu ús en els mitjans de comunicació i en les relacions comercials.
- **Instar l'Estat a fer la petició perquè el català i l'occità siguin llengües oficials a la Unió Europea i al Parlament Europeu.**

UN PROJECTE EDUCATIU DE PAÍS

La República ha de bastir un projecte educatiu de país que garanteixi el dret a l'educació per a tothom i que, prenent com a fonament la igualtat, l'equitat i la justícia social, ofereixi una educació gratuïta i de qualitat. Un model educatiu i d'excel·lència que, com a servei públic, garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa, prioritzi la millora dels resultats i, en el qual, la formació professional sigui un element cabdal en l'equitat i en la competitivitat del sistema productiu. Un nou model lleial als valors republicans i compromès fermament en el poder transformador que pot tenir l'educació per formar la ciutadania de la República Catalana i garantir-ne la cohesió social. L'assumpció de quotes creixents de responsabilitat pública per part de tots els centres educatius, amb independència de la titularitat i del projecte educatiu de cada centre, permetrà avançar cap a la integració del conjunt del sistema educatiu en un únic model educatiu públic, laic, universal i en català. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Un servei públic educatiu que garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa** per tal d'aconseguir l'èxit educatiu de tot l'alumnat sense cap discriminació, amb corresponsabilitat de tots els agents de l'entorn educatiu, i a partir d'un pacte nacional d'educació que posi les bases de consens de la nova llei d'educació de Catalunya.
2. **Servei públic que prioritzi la millora dels resultats educatius de l'alumnat i la seva formació integral** amb un nou paradigma educatiu que situï l'alumnat al centre del sistema, amb un model basat en l'aprenentatge i en l'adquisició de competències, amb autonomia de centres per fer projectes educatius i amb bona dotació dels equips docents.
3. **Formació professional amb un efecte positiu en l'equitat i en la competitivitat del sistema productiu**, que consideri les necessitats formatives del sistema educatiu i del model productiu amb visió estratègica, i que integri la formació inicial, la formació ocupacional i la formació contínua.

Propostes per a la República Catalana:

- **Un pacte nacional d'educació que elabori les bases de la nova llei d'educació de Catalunya** per organitzar el trànsit de l'actual sistema educatiu –fortament dependent de lleis

estatal– a un de propi i que determini, des del consens educatiu i social, quina és l'educació que volem oferir.

- **Un servei públic educatiu que garanteixi el dret a l'educació a tothom** i que, prenent com a fonament la igualtat, l'equitat i la justícia social, **ofereixi una educació laica, gratuïta i de qualitat** en l'educació obligatòria i postobligatòria, dels 3 als 18 anys.
- **Un projecte educatiu en corresponsabilitat amb les famílies, els ajuntaments i la societat**, que reforci la participació activa de les famílies en l'educació dels seus fills, que promogui la corresponsabilitat dels ajuntaments amb l'administració educativa i la interconnexió amb l'entorn. Un projecte educatiu de país capaç de donar una resposta comunitària als reptes educatius. **L'alumne ha de ser el centre del sistema educatiu**, que l'ha de fer protagonista del seu propi procés d'aprenentatge impulsant la seva capacitat crítica i creativa, i amb una escola que acompanyi, orienti i entengui la diversitat com una riquesa.
- **Autonomia dels centres** que, a partir del projecte educatiu de centre, han de respondre a les singularitats de cada comunitat educativa amb l'impuls de les formes organitzatives desenvolupades que millor responguin a les seves necessitats i als objectius fixats.
- **Redefinició dels lideratges en educació**, a través de l'impuls al lideratge pedagògic que han d'exercir les direccions dels centres i la inspecció educativa, amb una aposta clara pel lideratge compartit i distribuït dins dels centres educatius.
- **Un model lingüístic educatiu** que potenciï el català com a llengua vehicular dins un projecte plurilingüe i intercultural.
- **Una escola inclusiva** que garanteixi la inclusió de tots els alumnes i que compensi les desigualtats i que, amb un finançament asimètric adaptat a les necessitats reals dels centres i al seu context social, ofereixi l'atenció educativa adequada a tot l'alumnat.
- **Beques de transport i menjador i ajuts en el primer cicle de l'educació infantil (0-3 anys)** i en els ensenyaments postobligatoris per a totes les famílies que ho necessitin.
- **Pla de xoc contra l'abandonament escolar prematur i la segregació**, amb una inversió específica als centres d'alta complexitat social i actuacions d'educació inclusiva i que potenciïn el retorn educatiu i la inserció socioprofessional.
- **Reforma integral de la formació inicial del professorat i de la formació permanent** per aconseguir que l'ofici docent estigui entre els més qualificats i socialment reconeguts, adequant els seus plans a les necessitats dels sistema i a les innovacions tecnològiques i socials.
- **Impuls de l'institut escola com a fórmula més adequada per a l'ensenyament públic** per garantir un itinerari formatiu coherent i de continuïtat en l'ensenyament bàsic i per superar la fragmentació curricular entre els ensenyaments.
- **Pacte nacional per a la formació professional per elaborar una nova llei de la formació professional** que compti amb la participació i el compromís de les administracions educativa, laboral i econòmica, les organitzacions empresarials i sindicals i altres institucions amb l'objectiu d'establir les bases que facilitin el desenvolupament productiu i econòmic preveient les necessitats de formació i qualificació de les empreses i les persones.

- **Establiment d'un model de formació professional dual obert i flexible** que permeti la contextualització als diferents tipus d'empreses d'acord amb el model productiu.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Modificar la LOMCE perquè no permeti cap tipus de segregació**, a través de retirar el finançament públic del centre, ja sigui per raó de gènere, social o religiosa.
- **Demandar la competència exclusiva del govern de la Generalitat en l'elaboració dels currículums** en qualsevol etapa educativa.

UNA REPÚBLICA CREATIVA QUE INVERTEIXI EN CULTURA

La lliure pràctica cultural ha d'esdevenir la columna vertebral dels valors cívics, ha de quedar establerta com un dret constitucional bàsic i ser considerada el quart pilar de l'estat del benestar. Cal garantir l'accés lliure i universal a la cultura com un dret fonamental inalienable, que fomenti el pensament crític i impulsi la creativitat en totes les seves formes d'expressió. Catalunya té en la seva cultura una de les millors cartes de presentació, i la República és una oportunitat per donar-la a conèixer al món. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Un país que faci de la cultura el quart pilar de l'estat del benestar**, generalitzant la pràctica i el gaudi de la cultura en totes les seves formes, fomentant la conservació, la difusió i l'accés al patrimoni cultural i garantint el creixement i la qualitat de la producció cultural.
2. **Un país culte, cohesionat i fort en la seva identitat**, que impulsi la creació lliure, el pensament crític i el gaudi estètic com a fonament de la cultura entesa com a tal, més enllà del mer entreteniment.
3. **Un país creatiu que no tingui por del talent** i en què l'excel·lència de la creació catalana sigui l'objectiu del conjunt de les polítiques culturals públiques.

Propostes per a la República Catalana:

- **Incloure el dret a la creació cultural i al seu accés com un dret constitucional bàsic**, assegurar la possibilitat de la pràctica cultural al conjunt de la ciutadania i a tot el territori i vetllar per la preservació i la difusió del patrimoni material i immaterial existent en les seves diverses i diferents formes.
- **Establir un marc legal i pressupostari que garanteixi l'excepcionalitat cultural** de manera que procuri per la seva preservació, enriquiment i actualització. El pressupost destinat a les polítiques culturals no podrà ser, en cap cas, inferior al 2% del pressupost global del govern.
- **Donar suport a la creació i a l'emprenedoria cultural** de manera que esdevingui un dels motors econòmics del país.
- **Promoure el patrimoni i les produccions culturals** com a element de captació de visitants.
- **Assegurar una presència suficient i equilibrada d'equipaments culturals** distribuïts per tot el país tant de caire local com nacional.

- **Proposar una governança de la cultura que superi el simple dirigisme polític** –i tal vegada també el corporatiu– i la visió reduccionista de la cultura a una mera indústria productiva més, que també qüestionï l'actual supremacia dels indicadors purament quantitius i que introdueixi criteris d'excel·lència en tota la cadena de valor de la cultura.
- **Consensuar unes bases que permetin un pacte per a la defensa dels drets dels autors a la seva obra**, que faciliti l'establiment de models de negoci basats en l'entorn digital i que faciliti i promogui l'accés a la cultura.
- **Aprovació de l'estatut de l'artista** per establir una fiscalitat i un règim de la seguretat social catalana adaptada a les necessitats dels diferents agents de la cultura.
- **Promoure la interculturalitat i l'expressió de les diferents cultures existents** i la seva interrelació de manera que en sorgeixi un enriquiment mutu.
- **Repensar, reorganitzar i millorar l'ensenyament artístic** per tal de fomentar la pràctica cultural, el desenvolupament del talent creatiu i facilitar la creació de centres d'excel·lència.
- **Garantir circuits culturals públics i privats** que permetin fer arribar la producció cultural catalana a tothom i arreu del país.
- **Establir estratègies de diplomàcia cultural** que permetin fer de la nostra cultura una de les cartes de presentació del país al món.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Desaparició del Ministeri de Cultura i transferència íntegra de les seves competències** i la corresponent dotació pressupostària a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el govern de les illes Balears. La representació internacional dels afers culturals de l'Estat espanyol es durà a terme rotatòriament a través de les comunitats autònomes.
- **Transferència de tots els equipaments i béns culturals** dels quals és titular el Ministeri de Cultura a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el govern de les illes Balears, així com les partides pressupostàries destinades al seu manteniment.
- **Transferència de la titularitat i gestió de l'1% cultural** de l'administració general de l'Estat a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el govern de les illes Balears.
- **Aplicació de l'IVA reduït del 4%** a tots els productes culturals, amb independència del seu suport físic o digital.
- **Oficialització de la representació fixa i de ple dret de la Generalitat de Catalunya en els organismes culturals internacionals** com la Unesco.
- **Transferència de la competència en matèria de propietat intel·lectual** a les comunitats autònomes.

UN ESPAI DE COMUNICACIÓ PER A UNA CIUTADANIA LLIURE I INFORMADA

La República Catalana s'ha de dotar d'uns mitjans de comunicació públics potents, amb un finançament adequat que permeti mantenir la qualitat i la producció pròpia, al mateix temps que ha de ser el motor de la indústria audiovisual del país. Hem d'impulsar un pacte nacional per l'audiovisual, amb el màxim consens possible, i hem de treballar per ser un referent europeu en la creació de continguts per a les diverses plataformes audiovisuals. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Un espai radioelèctric nacional** que contribueixi a la cohesió social amb uns mitjans de comunicació plurals que emetin des d'una òptica catalana i amb respecte per la llengua.
2. **Un paper preeminent dels mitjans de comunicació públics** potenciant-ne la qualitat, els continguts i el compromís amb la veracitat informativa, el pluralisme ideològic i l'ètica periodística.
3. **Fer dels Països Catalans un espai de comunicació** com a expressió de la seva realitat cultural i lingüística i reforçar-ne els vincles i la consciència col·lectiva.
4. **Crear la marca audiovisual *Made in Catalonia*** per enfortir la indústria audiovisual i cinematogràfica i convertir Barcelona en la capital comunicativa mediterrània.
5. **Apostar per les noves pantalles i els nous models de negoci** com a generadors de continguts i noves oportunitats de negoci del sector audiovisual.
6. **Catalunya ha de ser un país *creator friendly***, que aposti per les indústries creatives cada cop més presents en l'estil de vida de les persones i en l'economia global.

Propostes per a la República Catalana:

- **Ordenar l'espai radioelèctric**, en tant que autoritat competent, d'acord amb les directives establertes per la ITU (Unió Internacional de Telecomunicacions) i la Unió Europea.
- **Concedir llicències d'emissió de les ràdios i televisions** amb criteris de veracitat informativa, pluralisme ideològic i corresponsabilitat social, així com culturals i lingüístics, com ara l'ús de les llengües catalana i occitana, i l'emissió de continguts produïts als Països Catalans.
- **Afavorir la implantació de mitjans privats** i ajustar a la nova legislació audiovisual els serveis de televisió digital de pagament, independentment d'on tinguin la seu social o operativa, per garantir l'oferta de continguts d'interès nacional i local.
- **Impulsar uns mitjans de comunicació públics forts** –d'acord amb un model pluricultural i plurilingüístic– i independents dels poders governamentals.
- **Dedicar més recursos a la producció de continguts** per consolidar una indústria audiovisual potent, innovadora, pluricultural i plurilingüística a través d'un pla transversal d'inversió en indústries creatives que impliqui la CCMA i l'Institut Català de les Empreses Culturals.
- **Promoure Catalunya com un centre de mitjans i serveis de comunicació mediterranis** i potenciar la Mobile World Capital com a dinamitzadora del negoci de continguts audiovisuals.

- **Impulsar programes d'alfabetització mediàtica per combatre la desinformació** i perquè els estudiants de primària i secundària adquireixin competències en nous mitjans (*new media*) i adoptin un rol de creadors i de consumidors crítics de nous mitjans.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Concedir un nou multiplex per fer efectiva la reciprocitat entre TV3, Àpunt i IB3** a Catalunya, al País Valencià i a les illes Balears, així com també a la resta de l'Estat.
- **Suport a la creació de consells reguladors de l'audiovisual a les autonomies**, coordinats amb el CAC, i impuls d'un codi de conducta d'àmbit europeu per promoure el comportament ètic a internet i la protecció del dret d'autor (*copyright*). Creació d'un Observatori de la comunicació que faci i coordini la recerca.

UNA REPÚBLICA CATALANA PER A UNA SOCIETAT DIVERSA

La República Catalana es constituirà com una societat diversa, garantint els mateixos drets i oportunitats per a tothom, promovent la interculturalitat i el plurilingüisme com a riquesa del país i configurant una societat cohesionada, inclusiva i solidària d'acord amb els valors republicans i els drets humans. Una República laica amb llibertat de creences i conviccions, on les actituds discriminatòries no tinguin cabuda i on la diversitat sigui viscuda i entesa com una cosa natural. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Seràn nacionals de la República Catalana totes les persones que habitin a Catalunya en el moment fundacional** i que tinguin la voluntat d'adquirir la nacionalitat catalana.
2. **Interculturalitat per viure junts els que som diferents**, desenvolupant una cultura cívica comuna basada en els valors de la democràcia, la llibertat i els drets humans.
3. **Un estat laic amb llibertat de creences i conviccions** que garanteixi la lliure pràctica de les creences i el pluralisme religiós partint del principi de laïcitat de l'espai públic.
4. **Itinerari d'acollida, acomodació i accés a la ciutadania**, amb un disseny que marqui que el passat mai pugui hipotecar el futur i que l'esforç es valori com a contracte amb el país d'acollida.
5. **Regulació dels fluxos migratoris** des d'una perspectiva real i objectiva de les causes de les migracions per a la bona gestió de les entrades i sortides.
6. **Compromís amb el dret d'asil i la protecció internacional** de les persones perseguides per raó d'ètnia, llengua, opinió política, creença o qualsevol altra vulneració dels drets humans.

Propostes per a la República Catalana:

- **Reconeixement de la plena ciutadania a totes les persones d'altres orígens que puguin demostrar la voluntat de ser-ho**, amb un tràmit administratiu previ. Les persones migrades han de tenir garantit l'accés a la nacionalitat catalana el dia fundacional de la República Catalana amb els mateixos criteris de residència al territori que qualsevol altre ciutadà.
- **Aprovació de la llei de ciutadania** que reguli l'itinerari i la durada del contracte de naturalització i en garanteixi la consecució en igualtat de condicions per a tothom.

- **Aprovació de la llei catalana de mobilitat humana** amb la creació de l'Agència Catalana de la Mobilitat Humana, adscrita a l'Organització Internacional de les Migracions (ja prevista en la llei d'acollida i pendent de creació).
- **Establiment de convenis de doble nacionalitat amb els països d'origen** dels ciutadans de Catalunya.
- **Promoció de la interculturalitat i el plurilingüisme de la societat catalana** amb el català com a llengua vertebradora, de cohesió i interacció.
- **Instauració d'actuacions d'acció positiva per prevenir el racisme i la xenofòbia** i evitar la discriminació o l'exclusió social de tots els grups socials.
- **Laïcitat com a espai de llibertat de consciència i de creences** i l'afavoriment del diàleg interreligiós i del coneixement de les diverses tradicions religioses com a mesura per combatre prejudicis i actituds xenòfobes, vetllant de manera especial contra qualsevol manifestació islamòfoba.
- **Aprovació de la llei del dret d'asil** i de la protecció subsidiària catalana amb un sistema per a l'acollida i l'acomodació de les persones refugiades i sol·licitants de protecció internacional, regulat i coordinat en l'àmbit nacional, implementat mitjançant els ens locals i les entitats sense ànim de lucre.

Mentrestant, mesures que presentarem al Congrés i al Senat:

- **Derogar la llei d'estrangeria i promoure la llei de mobilitat humana** que garanteixi el tracte digne per a totes les persones mitjançant vies legals i segures, que permeti l'obtenció de la nacionalitat per residència amb un màxim real de cinc anys i que flexibilitzi la concessió de permisos de residència.
- **Ratificació del Protocol addicional núm. 16 al Conveni Europeu de Drets Humans**, en vigor des de l'1 d'agost de 2018. El protocol, ratificat per molts estats europeus, entre ells França, comporta una ampliació de les facultats consultives del Tribunal Europeu de Drets Humans. D'aquesta forma es permetria que els més alts tribunals estatals puguin sol·licitar a aquest tribunal, amb seu a Estrasburg, opinions consultives i l'assessorament oportú abans de pronunciar-se sobre un tema en concret que pugui donar peu a interpretacions conflictives amb el Conveni Europeu de Drets Humans.
- **Instar a agilitzar els tràmits per complir el dret a viure en família** per aconseguir el reagrupament familiar de les persones migrades.
- **Instar al tancament dels Centres d'Internament d'Estrangers (CIE)**, posar fi a la pràctica il·legal de les devolucions en calent i evitar la irregularitat sobrevinguda.
- **Garantir el dret d'asil a les persones refugiades** descentralitzant el sistema d'acollida i creant un fons d'acollida per finançar-ho.
- **Reconèixer el dret a vot a tota la ciutadania.**
- **Elaborar una llei contra el racisme i la xenofòbia** que tingui com a objectiu il·legalitzar les pràctiques discriminatòries per raó d'origen i creença.